

РУССКО-ОСЕТИНСКО-АНГЛИЙСКИЙ
КАРТИННЫЙ ТОЛКОВЫЙ
СЛОВАРЬ
НАЗВАНИЙ ЖИВОТНЫХ

Составитель

Лидия Даурбековна Сагимова

Переводчики:

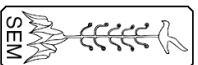
Таймураз Азийханович Тамаев (дигорский)

Алина Шотаевна Цавкаева (английский)

Рекомендовано

Министерством образования и науки

Республики Северная Осетия-Алания

Владикавказ
2012

28.6Я21

Р-89

Работа подготовлена в рамках проекта «Теория и практика полилингвального образования на Кавказе» кафедры Юнеско Северо-Осетинского государственного педагогического института.

Руководитель проекта – **Т. Т. Камболов**

Научный редактор: доктор филологических наук, профессор **Т. Т. Камболов**

Рецензенты: доктор филологических наук **Л. Б. Гацалова**,
кандидат педагогических наук **И. Г. Агузарова**,
старший преподаватель осетинского языка и литературы
СО РИПКРО Э. З. Дзтиева

ПРОДАЖЕ НЕ ПОДЛЕЖИТ

Саламова Л. Д.
Р-89

Русско-осетинско-английский картинный толковый словарь названий животных. [Текст] / составитель Л. Д. Саламова; пер. на дигор. яз. Т. А. Томаева, пер. на англ. яз. А. Ш. Цавкаевой; Сев.-Осет. гос. пед. ин-т, Кафедра ЮНЕСКО – Владикавказ: СЕМ, 2012. – 160 с. ил.

ISBN 978-5-905179-26-6

В данном словаре даны толкования названий животных на русском, осетинском (в двух его вариантах – иронском и дигорском) и английском языках.
Книга адресована школьникам, учителям, студентам, а также широкому кругу читателей.

28.6Я21

© Министерство образования и науки РСО-Алания, 2012
© Издательство «СЕМ», 2012
© Саламова Л. Д., составление, 2012
© Тамаев Т. А., перевод на осетинский язык (дигорский), 2012
© Цавкаева А. Ш., перевод на английский язык, 2012
© Гаптовой Н. У., дизайн обложки, 2012
Все права защищены

ISBN 978-5-905179-26-6

ОТ НАУЧНОГО РЕДАКТОРА

«Русско-осетинско-английский картинный толковый словарь названий животных» Л. Д. Саламовой входит в серию терминологических словарей нового поколения, разработки и внедрение которых вызваны, в первую очередь, потребностями создаваемой в Республике Северная Осетия-Алания полилингвальной модели системы поликультурного образования. Составителем словаря в полной мере учтён опыт в области зоологической терминологии осетинского языка, накопленный в течение XIX–XX века, на основе которого ею произведен тщательный и системный отбор наиболее удачных элементов и созданы новые, более адекватные в зоологическом и лингвистическом смысле варианты.

Разработка зоологической терминосистемы осуществлялась с опорой на три базовых принципа:

- 1) использование искомого осетинского слова или глубоко укоренившегося в системе осетинского языка иноязычного термина, заимствованный характер которого уже не ощущается носителями языка;
- 2) привлечение терминов-«интернационализмов», существующих в большинстве европейских языков;
- 3) создание, в порядке исключения, с учётом особенностей фонетического и грамматического строя осетинского языка новых зоологических слов-терминов.

При этом составитель использовал эти принципы именно в данной приоритетности, что позволило избежать излишней инновационности, с одной стороны, а с другой, обеспечило высокий уровень интеграции в международную зоологическую терминосистему.

Несомненно, большое значение имеет тот факт, что впервые разработка подобного словаря была осуществлена параллельно с составлением учебников и учебных пособий по окружающему миру на осетинском языке, что позволяет рассчитывать на отражение в словаре всего комплекса терминов, необходимых для системного и полномасштабного преподавания окружающего мира на осетинском языке в полилингвальной школе, а также на эффективность перехода учащихся с осетинского на русский язык в процессе изучения окружающего мира.

Доктор филологических наук, профессор,
зав. кафедрой ЮНЕСКО Северо-Осетинского
государственного педагогического института
Т. Т. Камболов

ОТ СОСТАВИТЕЛЯ

«Русско-осетинско-английский картинный толковый словарь названий животных» является одним из словарей, вышедших в рамках проекта «Теория и практика полилингвального и поликультурного образования на Кавказе» кафедры ЮНЕСКО СОПТИ, где была организована лексикографическая группа по разработке терминологических словарей.

Словарь содержит 350 зоологических терминов (названий животных) на русском, осетинском (иронский и дигорский) и английском языках. В нем собраны сведения о самых разнообразных видах животных с цветными фотографиями, зоологическими именами и основными характеристиками. Для облегчения пользования словарем все термины пронумерованы и расположены в алфавитном порядке (в словаре – на русском языке, а в приложении – на иронском).

Данный словарь составлен к учебникам и учебным пособиям по окружающему миру для 1, 2, 3, 4 классов на осетинском и русском языках. При составлении словаря были использованы почти все ныне действующие словари, журнальные статьи, научные статьи и публикации.

Составитель будет признателен читателям за все полезные замечания и советы для продолжения работы над систематизацией материала.

Составитель искренне благодарит профессора, доктора филологических наук Харума Алихановича Таказова, доктора филологических наук Ларису Борисовну Гацалову, кандидата педагогических наук Ивету Георгиевну Агузарову, взявших на себя труд рецензирования словаря, переводчиков Таймураза Азийхановича Тамаева и Алину Шотаевну Цавкаеву.

Старший научный сотрудник
кафедры ЮНЕСКО Северо-Осетинского
государственного педагогического института
Саламова Лидия Даурбековна

	Русский	Иронский	Дигорский	Английский
1	Аист	Къадз	Къадз	Stork
	Крупная перелётная птица с прямым клювом из отряда голенастых.	Егъау растбырынкъ фæлтæхæг маргъ даргъзæнгон мæргъты къордаей.	Æмрасткъæбот устур гоц-гæнагæ маргъ хъæлзæнгæ мæргъты къуарæй.	A migratory bird with a straight beak from the order of Grallatores
2	Акула	Акулаæ	Акулаæ	Shark
	Крупная хищная морская рыба.	Стыр тугдзых денджызон кæ-саг.	Устур тогцъух денгизон кæ-салгæ.	A large predatory seafish.
3	Амёба	Амёбаæ	Амёбаæ	Amoeba
	Простейшее одноклеточное животное.	Хæрзхуымæтæг иучырон цæ-рæгой.	Хуарзхумæтæги еукирæгон цæрæгой.	An elementary monocelled animal.
4	Анаконда	Анакондæ	Анакондæ	Anaconda
	Очень крупная змея семейства удавов, обитающая по берегам рек, озёр в тропиках Южной Америки.	Тынг стыр калм удавты мыгга-гæй. Цæры Хуссар Америкаейы тропикты цæугæдæтты æмæ цадты былгæрæтты.	Хонсар Америки тропикти цæдти æма цæугæдæнтти билгæрон цæрæг хъæбæр устур хелагæ удавхелæгти муггагæй.	A large snake from the family of boas inhabiting the coast of South America.
5	Антилопа	Антилопæ	Антилопæ	Antelope
	Название разных видов парнокопытных, жвачных, млекопитающих семейства полорогих (серны, сайгаки, лани, джейраны и т. д.).	Дысæфтагджын сынæрдзæгъ-дæг æхсырæйхæсгæ цæрæгой тутсыкъаджынты мыггагæй (сычъитæ, сайгактæ, хъуазтæ æмæ æнд.).	Дусæфтаггин, синаер цæгъ-дæг æхсираейхæсгæ цæрæгой ревадсиути муггагæй (сикъе-тæ, сайгактæ, хъуазтæ æма æнд.).	The name of different kinds of artiodactyls, horned ruminant mammals (chamoises, saigas, fallow deer, gazelle etc.)

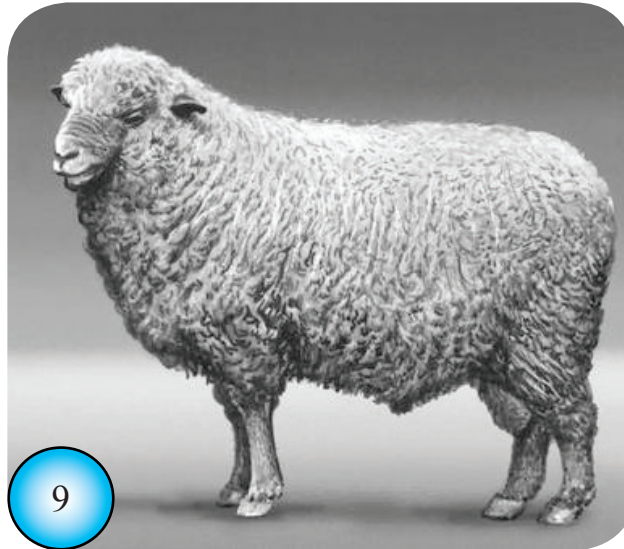
10

7

6

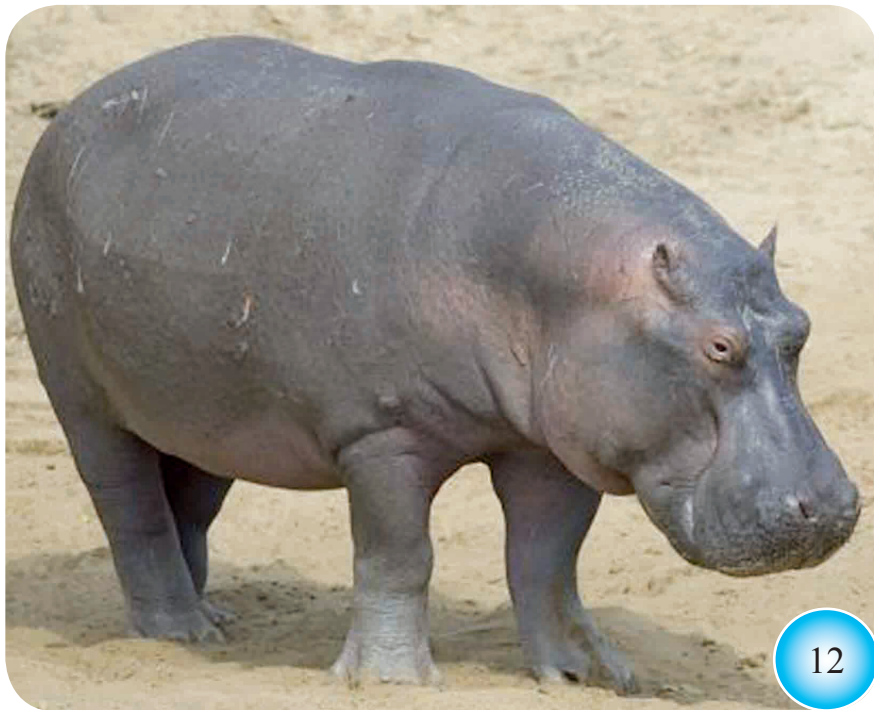

9

8

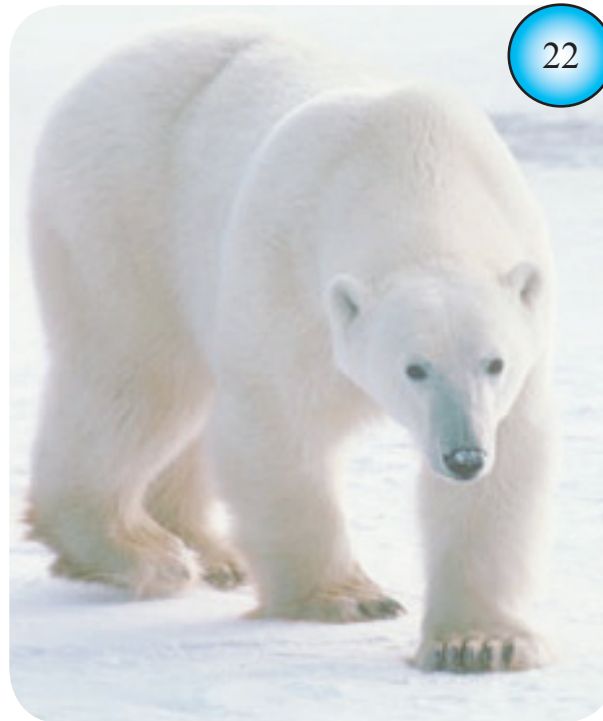
6	Аспид	Аспид	Аспид	Asp, Elapidae
	Ядовитая змея, родственная кобре.	Маргджын калм кобрæты мыггагæй.	Марггун хелагæ кобрити ахилæй.	A poisonous snake related to a cobra.
7	Бабочка	Гæлæбу	Гæбæло (гæлæбо)	Butterfly
	Насекомое с двумя парами крыльев разнообразной окраски, покрытых мельчайшими чешуйками.	Лыстæг хæрвæй æмбæрзт уырынгон дыууæ хъулон æмкбай базыримæ.	Листæг хæрвæй æмбæрзт тæхагæ цæрæгой, дууæ гъолон æнкбай базурей хæццæ.	An insect with two pairs of brightly coloured wings covered with small scales.
8	Баклан	Баклан	Баклан	Cormorant
	Родственная пеликану водоплавающая птица, обычно с чёрным оперением.	Доны ленкгæнæг, арæхдæр саусисвæлыст маргъ пеликанти мыггагæй.	Пеликанти муггагæй дони на-кæгæнагæ саунакъу маргъ.	A water fowl with black plumage, related to a pelican.
9	Баран	Фыр, нæл фыс	Фур, нæл фус	Ram
	Жвачное парнокопытное млекопитающее семейства полорогих с густой волнистой шерстью и изогнутыми рогами.	Сынардзæгъдæг сажилсæфтæг æхсырæйхæсгæ цæрæгой тутсыкъаджынты мыггагæй, укъæбæлдзыгхъуын æмæ къæдзсыкъаджын.	Æнкбайсæфтæг, синæрдзæгъдæг æхсырæйхæсгæ цæрæгой, ревадсиути муггагæй къæбæлдзуг гъунгун æма къæдзæсикъагин.	Artiodactyl, horned ruminant mammal with rich wool and bent horns.
10	Барс	Фыранк, мысы	Мусу	Snow leopard
	Крупное хищное животное семейства кошачьих с пятнистой шерстью, леопард.	Егъау тугдзых цæрæгой гæдыты мыггагæй. Йæ хъуындзарм – тæппытæ, леопард.	Устур тогцъух цæрæгой тикисти муггагæй, æ цар гъолæнттæ, леопард.	A large predatory animal of the family of cats coated with spotty wool.

11	Барсук	Зыгъарæг	Дзæгъарæг	Badger
	Хищный зверь семейства куниц с неуклюжим телом, острой мордой и густой длинной грубой шерстью.	Тугдзых сырд сæлавырты мыггагæй. Ис ын уæзбын буар, цыргъ бырынкъ æмæ бæзджын даргъхъис хъуын.	Тогцъух æма уæзбун сирд сæлаурти муггагæй, циргъ къембур æма даргъ гъесгъун.	A predatory animal of the family of Martens with a clumsy body, sharp muzzle and covered with long rough wool.
12	Бегемот	Бегемот	Бегемот	Hippopotamus
	Крупное африканское парноноготное млекопитающее, живущее в лесах и близ рек и озёр.	Тынг стыр сажилсæфтæг африкайаг æхсырæйхæсгæ цæрæгой, цæры хъæдты æмæ донуæттæм хæстæг.	Хъæбæр устур æнкъайсæфтæг африкаг æхсырæйхæсгæ цæрæгой, цæруй гъæдтæ æма донуæтти цорти.	A large African artiodactyl mammal, living forests and near lakes and rivers.
13	Беззубки	Беззубкæтæ	Æдæндæгтæ	Ahodonta
	Род пресноводных моллюсков. Идут на корм домашним животным, из раковин делают перламутровые пуговицы.	Æдзæхдæтты цæрæг моллюскты мыггаг. Хæдзарон фосæн бæззынц холлагæн, сæ хъузгæй сын кæнынц æргъæу (перламутр) цæппæртæ.	Æдзæнхæ дони цæрæгой моллюскити муггагæй. Хæдзайрон фондæн хуаллагæн цæунцæ. Сæ хъозгъитæй ба син æргъæу (перламутрон) цæппæртæ кæнунцæ.	A sort of fresh-water mollusks. Serves as forage for domestic animals. Nacreous buttons are made from its shels.
14	Бекас	Мæга, ацц	Мæга	Snipe
	Родственная кулику болотная птица с длинным клювом.	Цъымарайы цæрæг даргъбырынкъ маргъ доны аццты мыггагæй.	Цъимарай цæрæг дони уæрццити муггагæй даргъ къæботгун маргъ.	A marsh bird with a long beak related to the sandpiper.

15	Белая крыса	Урс уыры	Уорс гæлæу	White rat
	Млекопитающее отряда кор- мовых грызунов. Широко используется в качестве ла- бораторных животных для массовых опытов.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой хол- лагæхсынджыты кьордæй. Арæх дзы пайда кæнынц лабо- раторон опыттæ кæнгæйæ.	Æхсырæйхæсгæ, хуаллаг æх- сингути къуарæй. Арæх си пайда кæнунцæ лабораторион æвзарæнтæ кæнгæй.	A mammal of the Rodent family. It is widely used in laboratory experiments.
16	Белая куропатка	Урс хуыргарк	Уорс хургарк	White partridge
	Птица семейства тетереви- ных. Зимой оперение белое, летом – желтовато-рыжева- тое.	Маргъ къуырмагæрчыты мыг- гагæй. Зымæгон йæ сисвæлыст у урс, сæрдыгон – бурбын-мыд- хуыз.	Маргъ саугæркити мутгагæй. Зумæг æ пакъуй фæлуст фæууй уорс, сæрди ба – бор- морахуз.	A bird of the family of Blackcocks. Its plumage is white in winter and yellowish- reddish in summer.
17	Белая сова	Урс уыг	Уорс уг	Snowy owl
	Птица семейства совиных. Самая крупная птица из от- ряда совообразных в тундре.	Маргъ уыгты мыггагæй. Уыг- хуызты кьордæй тундрайы – æппæты стырдæр маргъ.	Угти мутгагæй маргъ. Тунд- ри угти мутгаги къуарæй сæ тæгкæ устурдæр.	The largest bird of the owl class in tundra.
18	Белка	Æхсæрсæттæг, æхсæрæг, тыртына	Æхсæрсæттæг, туртуна	Squirrel
	Небольшой лесной зверёк – грызун с пушистым хвостом.	Гыццыл хъæддаг сырды – пух- къæдзил æхсынаг.	Минкый гъæддаг сирды – æхсынаг хæмпол къæдзели хæццæ.	A small rodent with a fluffy tail.

19	Белка-летяга	Тæхгæ æхсæрæг	Тæхагæ æхсæрсæттæг	Flying squirrel
	Небольшой грызун семейства беличьих. Внешне похожа на небольшую короткоухую белку, но между передними и задними ногами имеется широкая кожная складка, играющая роль при прыжках. Мех густой, мягкий. Хвост очень пушистый.	Чысыл æхсынæг æхсæрджыты мыггагæй. Йе 'ддаг бакастæй у чысыл цыбырхъус æхсæрæджы хуызæн, фæлæ йæ раззаг æмæ фæстаг къæхты астау ис фæтæн царм. Уый йын æххуыс у гæппытæ кæнгæйæ. Йæ хъуын – бæзджын æмæ фæлмæн. Йæ къæдзил – тынг пух.	Æхсæрсæттæгути муггагæй минкый æхсæрсæттæг. Бакастæй æй минкый цубургъос æхсæрсæттæги хуызæн, фал æ раззаг æма фæстаг къæхти æхсæн ес фæтæн цар, уой фæрци æнцондæрæй гæппитæ кæнуй. Æ гъун æй бæзгин æма фæлмæн. Æ къæдзелæ ба – хъæбæр хæмпос.	A small rodent of the Squirrel family. Outwardly it looks like a small short-eared squirrel but there is a wide skin fold between the front and hind legs that helps the squirrel to jump. The fur is thick and soft. The tail is fluffy.
20	Белоголовый сип	Урссæр сип	Уорссæр сип	Griffin
	Крупная хищная птица семейства ястребиных, падальщик.	Стыр тугдзых маргъ хъæрццыгъаты мыггагæй, хæдмæлхор.	Устур тогцъух маргъ хъæрццигъати муггагæй, хуæдмæлхуар.	A large, predatory scavenger bird of the Hawk family.
21	Белуга	Урсгæф	Уорсгæф	The Beluga
	Крупная рыба семейства осетровых.	Егъау кæсаг кæфты мыггагæй.	Устур кæсалгæ кæфти муггагæй.	A large fish of the family of Sturgeons.
22	Белый медведь	Урс арс	Уорс арс	White Bear
	Хищное млекопитающее семейства медведей. Типичный представитель арктической фауны.	Æхсырæйхæсгæ тугдзых цæрагой æрсыты мыггагæй. Цæры Арктикæйы тыгъдады.	Æхсырæйхæсгæ тогцъух цæрагой æрсити муггагæй. Цæруй Арктики итигъдади.	A predatory animal of the family of Bears. A typical representative of the Arctic fauna.

23

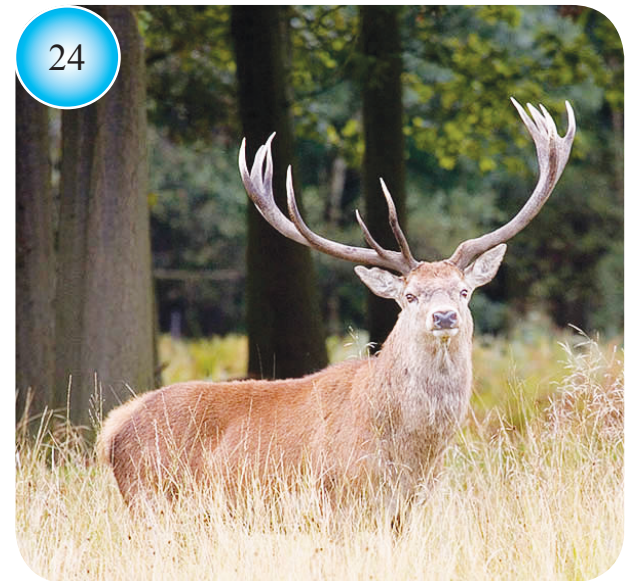
27

26

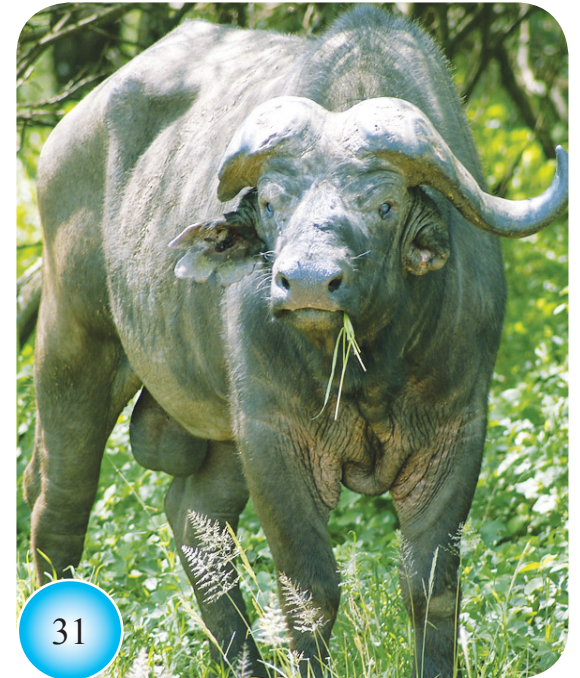

25

24

23	Беркут	Беркут, дурдзæргæс	Беркут, дордзæргæс	Golden eagle
	Крупная хищная птица, разновидности орла.	Егъау тугдзых маргъ цæргæсты мыггагæй.	Егъау тогцъух маргъ цæргæсти муггагæй.	A large predatory bird, a variety of eagle.
24	Благородный олень	Сæрбæрзонд саг	Сæрбæрзонд саг	Stag deer
	Парнокопытное млекопитающее из семейства оленевых. Объединяет в себе много подвидов, представители которых отличаются друг от друга только размерами и окраской.	Саджилсæфтæгæхсырæйхæсгæ цæрагой сæгты мыггагæй. Сты бирæ хуызтæ. Уыдон кæрæдзийæ хицæн кæнынц æрмæст сæ ас æмæ сæ хуызæй.	Æнкъайсæфтæгæхсырæйхæсгæ цæрагой сæгты муггагæй. Еу кæнуй берæ аллихузон хуызтæ. Етæ кæрæдземæй хецæн кæнунцæ айдагъдæр сæ гъуни хурст æма асæй.	A cloven-hoofed mammal of the Deer family. It unites many subspecies which differ from each other only by size and colour.
25	Блоха	Æхсæнкъ	Æхсæукъæ	Flea
	Маленькое прыгающее насекомое – паразит.	Гæппытæгæнаг лыстæг зианхæссæг саск.	Минкый, гæппитæгæнагæ, зианхæссæг саскъæ.	A small jumping parasite insect.
26	Бобр	Бобр	Бобр	Beaver
	Грызун с ценным мехом, живущий колониями по лесным рекам.	Йæ царм зынаргъ кæмæн у, ахæм æхсынæг, цæры бирæгæйттæй хъæдты цæугæдæтты.	Æ цархъазаркæмæнæй, уæхæн æхсинæг, цæрунцæ хъаунтæй гъæдти цæугæдæнтти.	A rodent with valuable fur; lives in colonies in forest rivers.
27	Богомол	Богомол	Богомол	Mantis
	Крупное южное насекомое с передними ногами, хорошо приспособленными для хватания пищи.	Хуссайраг ставд саск, йæ раззаг къæхтæй хорз арæхсы хæринаг амал кæнынмæ.	Устур хонсайраг хъæбуза, æ раззаг къæхтæ хуæруйнаг амал кæнунмæ арæхсунцæ.	A large southern insect with forelegs, well-adapted for catching food.

28	Божья коровка	Майрæмыкарк	Хани кизгæ	Ladybird
	Небольшой жучок, красный или жёлтый, с чёрными точками.	Саустæлфджын чысыл сырх кæнæ бур хъæндил.	Минкый хъæбуза, сурх кенæ бор, сау æстæлфити хæццæ.	A small red or yellow bug with black spots.
29	Борзая	Егар	Егар	Greyhound
	Охотничья собака с острой длинной мордой и длинными тонкими ногами.	Даргъ цыргъбырынкъ æмæ даргъ лыстæгкъах цуанон куыдз.	Цауæйнон куй даргъ циргъ-къембур æма даргъ листæг къæхти хæццæ.	A hunting dog with a sharp long muzzle and long thin legs.
30	Бородач	Саубоцъо цæргæс	Саубецо цæргæс	Bearded vulture
	Самая большая хищная птица семейства грифов.	Грифты мыггагæй æппæты егъаудæр тугдзых маргъ.	Грифти муггагæй, тог-цъух мæргътæн сæ тæгкæ устурдæр.	The biggest predatory bird of the family of Vultures.
31	Буйвол	Къамбец	Къамбец	Buffalo
	Крупное жвачное животное, родственное быку, с большой головой на короткой, толстой шее и короткими ногами.	Стырсæр, цыбырбæрзæй æмæ цыбыркъах егъау сынæрдзæгъ-дæг цæрæгой галты мыггагæй.	Устур синæрдзæгъдæг цæрæгой галти муггагæй, устур сæр, цубур бæрзæй æма цубур къæхти хæццæ.	A large ruminant related to the bull, with a big head on a short thick neck and short legs.
32	Буревестник	Уадфидиуæг	Денгизон уарий	Thunderbird
	Большая океаническая птица с длинным клювом и с длинными острыми крыльями.	Даргъбырынкъ æмæ даргъ на-рæгбазыр океанон стыр маргъ.	Океанон устур маргъ даргъ къæбот æма нарæг даргъ ба-зурти хæццæ.	A large seabird with a long beak and long sharp wings.

33

34

35

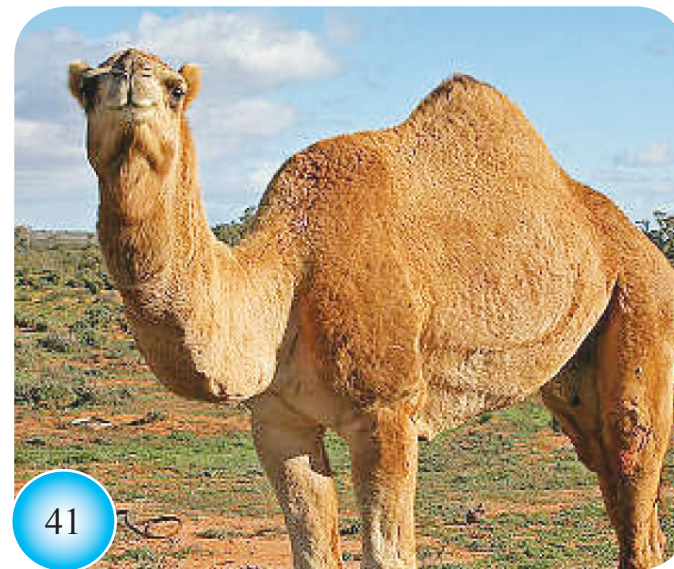

36

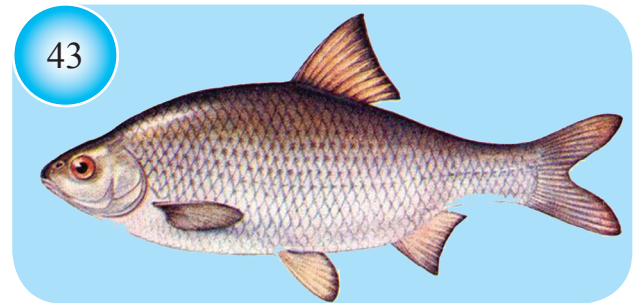
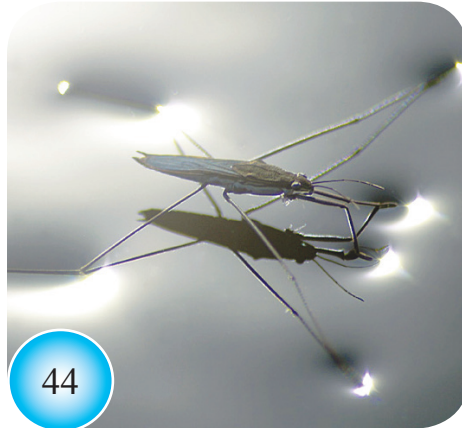

37

33	Бурундук	Бурундук	Бурундук	Chipmunk, Ground squirrel
	Небольшой грызун семейства беличьих.	Чысыл æхсынæг æхсæрсæт-джыты мыттагæй.	Минкый æхсинæг æхсæрсæтгути муттагæй.	A small rodent of the family of Squirrels.
34	Бурый медведь	Бур арс	Бор-мора арс	Brown bear
	Хищное млекопитающее семейства медвежьих; один из самых крупных и опасных наземных хищников.	Æхсырæйхæсгæ тугдых сырдарсыты мыттагæй; сурылцæ-рæг тугдых сырдатæй у æппæты стырдар æмæ тæссагдар.	Æхсырæйхæсгæ тогцъух сирдарсити муттагæй; сор зæнхæ-бæл цæрæг тогцъух сирдатæн сæ устурдар æмæ тæссагдар-тæй еу.	A predatory mammal of the Bear family; one of the largest, and a most dangerous ground predator.
35	Бык	Гал, богъ	Гал, богъа	Bull
	Самец домашней коровы.	Хæдзарон хъугæн йæ нæл æмкбай.	Хæдзайрон гъогæн æ нæл æнкбай.	The Male of the domestic cow.
36	Бычок	Уæныг	Иуонæг	Steer
	Молодой бык.	Æрыгон гал.	Æригон богъа.	A young bull.
37	Вальдшнеп	Хъæды мага	Гъæди мага	Woodcock
	Крупная лесная птица, родственная бекасу и кулику.	Егъау хъæддаг маргъ магата æмæ доны аццæты мыттагæй.	Устур гъæддаг маргъ, дони уæрццитæ æмæ магати муттагма хæстæг.	A large forest bird related to the snipe and sandpiper.

38	Варакушка	Варакушкæ	Варакушкæ	Bluethroat, Luscinia svecica
	Птица отряда воробьинообразных. Спинка бурая, хвост рыжий с черноватой вершиной.	Маргъ сырддонцъиухуыз мæргъты къордæй. Йе 'рагъ – морæбур, йæ бурдзалыг къæдзины кæрон – саугомау.	Æхсæрæцъеухуз мæргъти къуарæй маргъ. Æ рагъ мора, изгæхуз къæдзели кæрон ба – саугомау.	A bird of the Sparrow family. The back is brown, the tail is reddish-brown crowned with black top.
39	Варан	Варан	Варан	Monitor lizard
	Из семейства ящериц – хищник. Питается ящерицами, змеями, мелкими млекопитающими и др.	Гæккуыриты мыггагæй тугдзых цæрæгой. Хæры гæккуыритæ, кæлмытæ, лыстæг æхсырæйхæсгæ цæрæгойтæ æмæ æнд.	Устур тогцъух – æнкъуæлхити муггагæй. Хуæруй хелæгтæ, æнъуæлхитæ, æхсырæйхæсгæ минкъий цæрæгойтæ æма æнд.	From the family of Lizards. A predator. Eats snakes, lizards, small animals etc.
40	Вепрь	Хъæддаг хуы	Тускъа	Wild boar
	Дикая свинья.	Хъæддаг хуы.	Гъæддаг хути муггагæй цæрæгой.	A wild pig.
41	Верблюд	Теуа	Теуа	Camel
	Жвачное парнокопытное животное с одним или двумя жировыми горбами.	Сынардзæгъдаг сажилсæфтæг цæрæгой. Йе рагъыл – иу кæнæ дыууæ сойын къуыбыры.	Æнкъайсæфтæг синæрцæгъдагæ цæрæгой, æ рагъбæл еу кенæ дууæ суйни фиукъубуси.	A ruminant artiodactyl animal with one or two fatty humps.
42	Вертишейка	Къубалтил	Хъуртелой	Wryneck
	Птица семейства дятлов. Потрявоженная в гнезде, вертишейка вытягивает шею, вертит ею и шипит.	Маргъ хъæдхойты мыггагæй. Ахстоны бадгæйæ истæмæй куы фæтæрсы, уæд йæ ахстонæй йæ къубал радары æмæ йæ сыфсыфгæнгæ фæтилы.	Гъæдкъуæрти муггагæй маргъ. Æ астыони хъоргонд ку æрцæуы, уæд æ хъур радаруй æма æй суф-суфгæнгæ фæттелуй.	A bird of the family of Woodpeckers. When disturbed in its nest, extends a neck, twirls it by and hisses.

43	Вобла	Воблаэ	Воблаэ	Vobla
	Небольшая промысловая рыба семейства карповых.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм чысыл кæсаг карпты мыггагæй.	Кæсалгдзауæн кæбæл кæнунцæ, уæхæн минкый кæсалгæ карпти муггагæй.	A small marketable fish of the family of Carps.
44	Водомерки	Донбарджытæ, хæдмæлхоры сыстытæ	Хуæдмæлхуар систитæ	Water striders, Water bugs, Lerridae
	Несколько семейств клопов. Хищники, трупоеды.	Хъæдысыстыты цалдæр мыггаджы. Сты тугдыхтæ, хæдмæлхортæ.	Гъæди систити цалдæр муггаги. Ёнцæ тогцъух æма хуæдмæлхуар.	Of the family of Bugs. Predators, corpse-eaters.
45	Волк	Бирагъ	Берагъ, уæрхæг	Wolf
	Хищное животное семейства псовых. Окраска шерсти чаще серая.	Тугдых цæрагой куйты мыггагæй. Йæ хъуын арæхдæр – цъæх (фæныкхуыз).	Тогцъух сирд куйти муггагæй. Ё гъун ба – арæхдæр цъæх (фунукхуз).	A predatory animal of the family of dogs. Its wool colouring is grey.
46	Воробей	Сырдонцъиу	Æхсæрацъеу, тæхгæцъеу	Sparrow
	Маленькая птичка с серо-чёрным оперением.	Гыццыл цъиу, йæ сисвæлыст – тар-фæныкхуыз.	Тар-фунукхуз пакъугун минкый тæхгæцъеу.	A small bird with black and grey plumage.
47	Ворона	Халон	Халон	Crow, raven
	Всеядная птица семейства вороновых, серо-чёрная или чёрная.	Алцыхæраг маргъ халæтты мыггагæй. Йæ сисвæлыст – сау кæнæ сау-фæныкхуыз.	Алцихуæрагæ, сау кенæ сау-фунукхуз пакъугин маргъ хойти муггагæй.	An omnivorous bird of the family of Ravens. Its colour is grey and black or just black.

48

49

51

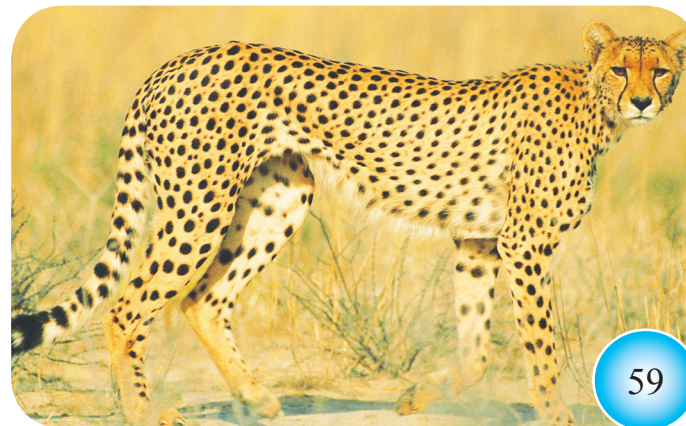
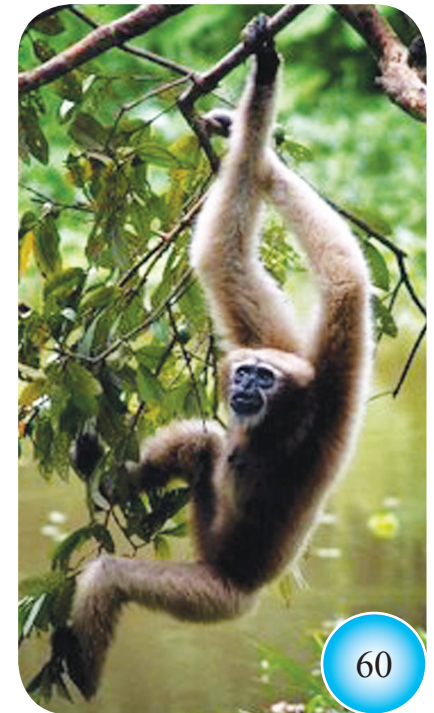
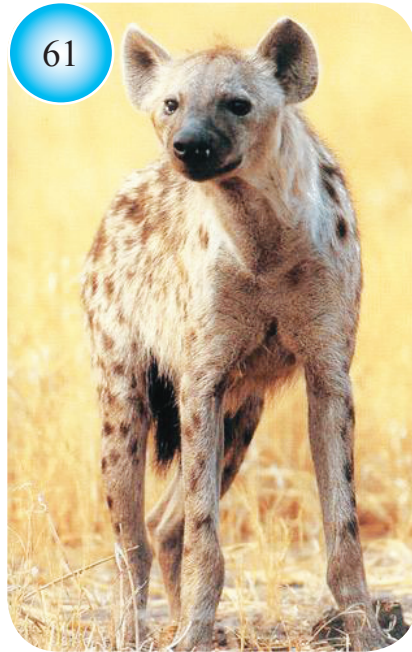
50

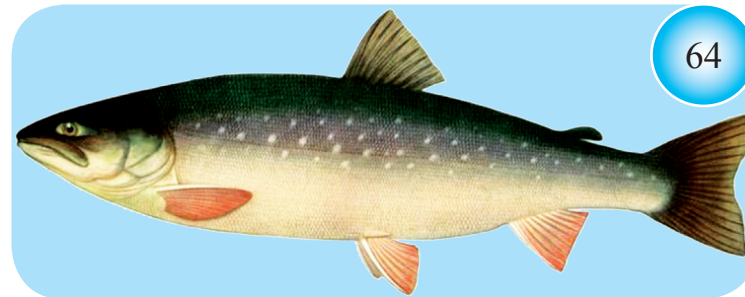
48	Восточный удавчик	Хурыскæсæйнаг æлхъивгалм	Хорискæсæйнаг æлвасхелагæ	Tartar sand boa
	Вид змей, ведущий роющий образ жизни. В случае опасности зарываются в песок. Питаются насекомыми, ящерицами, грызунами.	Мæркъахæг кæлмыты хуыз. Тæссаг уавæры сæхи змисы аныгæнынц. Хæрынц сасктæ, гæккуыритæ, æхсынджытæ.	Хелæгти муггаг, цъасæкъахæг цардиуаг кæнгутæй. Тæссаг уавæри бахаугæй, æхе æзменси раниуæрдуй. Хуæруй минкъий хелæг-цæрагойти, æнкъуæлхитæ, гæнгуртæ æма æхсингути.	A digging snake. Feeling danger they dig into the sand. They eat insects, lizards and rodents.
49	Вошь	Сыст	Систæ	Sucking louse
	Мелкое бескрылое кровососущее насекомое, паразит на теле животного, человека.	Лыстæг æнæбазыр тугцъир уырынгон, цæры адæймаджы æма цæрагойты буары. У зианхæссæг.	Листæг, æнæбазур тогцъир хелæгой, цæруй адæймаг æма цæрагойти бауæри.	A small wingless blood-sucking insect, a parasite on the body of animals and human beings.
50	Вуалехвост	Вуалехвост	Вуалехвост	Carassius Veiltail
	Аквариумная рыбка семейства карповых. Разновидность золотой рыбки. Имеет короткое, округлое тело и «выразительные» глаза.	Аквариумон гыццыл кæсаг карпты мыггагæй. Сыгъзарин кæсæгты иу хуыз. Ис ын цыбыр, тымбылгомау буар æма ирд цæстытæ.	Аквариумон минкъий кæсалгæ карпти муггагæй. Сугъзарийнæхуз кæсæлгитæй. Ес ин цубур, тумбулгомау гурæ æма ирд цæститæ.	An aquarium fish of the Carp family. A sort of short bodied goldfish. It has round and expressive eyes.
51	Выдра	Уырד	Урдæ	Otter
	Хищное, хорошо плавающее животное семейства куньих.	Хорз ленкгæнаг тугдзых цæрагой сæлавырты мыггагæй.	Хуарз накæгæнагæ тогцъух цæрагой сæлаурти муггагæй.	A predatory semiaquatic animal of the family of Martens.

52	Выпь	Хæфсхор	Хæпсæхуар	Bittern
	Ночная болотная птица семейства цапель.	Цъымарайы цæрæг æхсæвон маргъ кæсагласты мыггагæй.	Цъимарай цæрæг æхсæйвон маргъ кæсалгласти муггагæй.	A night marsh bird of the family of Herons.
53	Вьюн	Тыхсой кæсаг	Тæлфой кæсалгæ	Weather loach misgurnus
	Небольшая, очень подвижная рыбка, родственная карпу, с вытянутым червеобразным телом и мелкой чешуёй.	Тынг тæлфаг чысыл кæсаг карпты мыггагæй, йæ буар у уаллонау дæргъæлвæс, лыстæг хæрвæй æмбæрзт.	Æзмæлагæ минкый кæсалгæ карпти муггагæй. Æ золкъау дæргъес бауæр листæг хæрвæмбæрзт æй.	A small mobile fish, related to a carp, with an elongate vermicular body and small scales.
54	Вьюрок	Вьюрок	Вьюрок	Brambling, mountain finch
	Небольшая северная лесная птица отряда воробьиных.	Хъæды цæрæг цæгатаг чысыл маргъ сыррдонцъиуты мыггагæй.	Цæгатаг гъæди цæрæг минкий маргъ æхсæрæцъеути муггатай.	A small passerine northern forest bird.
55	Гагара	Гагарæ	Гагарæ	Loon
	Крупная северная водоплавающая птица с густым оперением.	Цæгатаг доныленкгæнæг стыр маргъ, ис ын бæзджын сисвæлыст.	Устур цæгатаг донинакæгæнæг бæзпакъу маргъ.	A large northern water-fowling bird with rich plumage.
56	Гадюка	Маргджын калм	Маргхелагæ, гадюкæ	Adder
	Ядовитая змея с плоской треугольной головой.	Æртæтигъон тъæпæнсæр маргджын калм.	Марггун хелагæ æртæтегъон тъæпæн сæри хæццæ.	A poisonous snake with a flat triangular head.

57	Газель	Сугъахъ	Собахъ	Gazelle
	Родственное антилопе полорогое млекопитающее, отличающееся стройностью и быстротой бега.	Тутсыкъаджын æхсырæйхæсгæ цæрæгой антилопæты мыггагæй. У хæрзуынд æмæ тагъдуайаг.	Синаæрдзæгъдагæ уиндтуг æмæ тагъдуайагæ æхсырæйхæсгæ цæрæгой, антилопити муггагæй.	A bovid mammal related to the antelope. It is notable for its gracefulness and celerity.
58	Галка	Сауцъиу	Сауцъеу	Jackdaw
	Небольшая птица семейства вороновых с серо-сине-чёрным оперением.	Чысыл маргъ халæтты мыггагæй цъæхбын-сау сисвæлыс-тимæ.	Минкый маргъ халæнтти муггагæй цъæхбун-сау пакъути хæццæ.	A small bird of the family of Ravens with grey black and blue plumage.
59	Гепард	Гепард	Гепард	Cheetah
	Крупное хищное млекопитающее семейства кошачьих.	Егъау тугдзых æхсырæйхæсгæ цæрæгой гæдыты мыггагæй.	Егъау тогцъух æхсырæйхæсгæ цæрæгой тикисти муггагæй.	A large predatory mammal of the family of Cats.
60	Гиббон	Гиббон	Гиббон	Gibbon
	Семейство обезьян отряда приматов. Передние конечности очень длинные.	Адæймагмæ хæстæг цæрæгой-ты къорд маймулиты мыггагæй. Сæ раззаг къæхтæ сты тынг даргъ.	Маймулити муггагæй, адæймагмæ хæстæг цæрæгойти къуар. Сæ раззаг къæхтæ æнцæ хъæбæр даргъ.	A large predatory mammal of the family of Cats. Its forelegs are very long.
61	Гиена	Гиенæ	Гиенæ	Hyena
	Хищное млекопитающее южных стран, питающееся падалью.	Хуссайраг бæстæты цæрæг æхсырæйхæсгæ тугдзых хæдмæлхор цæрæгой.	Хонсайраг бæстити цæрæг æхсырæйхæсгæ тогцъух хуæдмæлхуар цæрæгой.	A southern predatory that eats carrion.

62	Глист	Тъангты калм	Хæлæртти золкъæ	Helminth intestinal worm
	Червь, паразитирующий в теле человека и животных, преимущественно в кишечнике.	Адæймаг æмæ цæрæгойты тъангты цæрæг æввонгхор золкъ.	Адæймаг æма цæрæгойти хæлæртти цæрæг зианхæссæг золкъæ.	A worm parasitizing in bodies of animals, mainly in intestines.
63	Глухарь	Къуырмагарк	Хъургарк	Wood-grouse
	Крупная лесная птица семейства тетеревиных.	Егъау хъæддаг маргъ саугæрчыты мыггагæй.	Устур гъæддаг маргъ саугæр-кити муггагæй.	A large forest bird of the family of blackcocks.
64	Голец	Лыстæгцæппæр кæсаг	Тъепа	Loach
	Небольшая речная рыбка семейства вьюновых.	Цæугæдæтты цæрæг гыццыл кæсаг тыхсойты мыггагæй.	Цæугæдони цæрæг минкъий кæсалгæ тæлфой кæсæлгити муггагæй.	A small river fish of the family of Loaches.
65	Головастик	Къæбулæг хъунцъ	Утъир	Tadpole
	Хвостатая личинка бесхвостых земноводных (лягушек, жаб).	Зæххыл æмæ доны цæрæг æнæ-дымæг цæрæгойты (хæфсыты, галхæфсыты) къæдзилджын къуыдыргалм.	Зæнхæ æма дони æнæдумæг цæрæгойти (хæпсити, гъуæрд-тун хæпсити) къæдзелгун едзæ.	A caudate larva of tailless amphibians (frogs, toads).
66	Голубь	Бæлон (хæдзарон), æхсинаг (хъæддаг)	Бæлау (хæдзайрон), æхсинаг (гъæддаг)	Pigeon
	Дикая и одомашненная птица преимущественно с серовато-голубым или белым оперением и большим зобом.	Хъæддаг æмæ хæдзарон бохъ-хъырджын маргъ. Йæ сисвæлыст арæхдæр ваййы фæнык-хуыз-цъæх кæнæ урс.	Гъæддаг æма хæдзайрон устур дордонагин маргъ. Арæхдæр фæууы фупукхуз кенæ уорс пакъугин.	A wild and domesticated bird with grayish- bluish or white plumage and big craw.

69

68

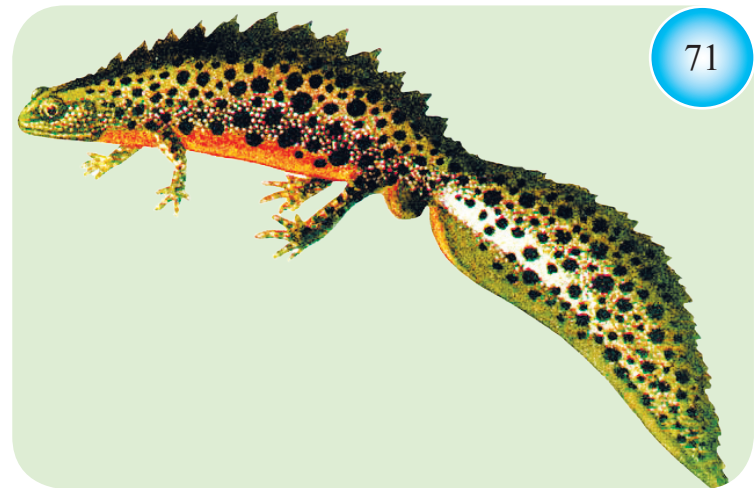

67

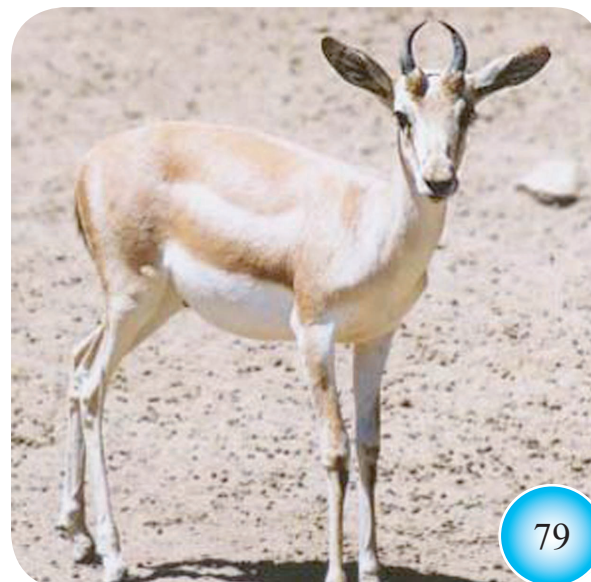

70

67	Голубянка	Голубянкæ	Голубянкæ	Copper-butterfly
	Семейство дневных бабочек небольших размеров, преимущественно голубой, коричневой и оранжево-красной окраски.	Боныгон тæхæг гæлæбуты мынгаг. Йæ ас – чысыл, йæ хуыз арæхдæр – æрвхуыз, морæ æмæ бурбын-сырх.	Бонигон тæхæг гæбæлоти муггаг. Асæй устур нæ æй, хузæй ба – арæхдæр æрвхуз, мора æма бор-сурх.	A family of day butterflies of small size; of light blue, brown and orange red colour.
68	Горихвостка	Буркъæдзил цъиу	Боркъæдзелæ цъеу	Redstart
	Небольшая певчая птица семейства дроздовых с рыжим хвостом.	Зараг буркъæдзил чысыл цъиу нæмыгхорты мынгагæй.	Зарагæ, бор къæдзелæ минкый цъеу, сауцъеути муггагæй.	A small Songbird of the Thrush family with a red tail.
69	Горноста́й	Сыбираг мыстулæг	Сибийраг æрвгæ	Ermine
	Небольшой хищный зверёк семейства кунных с белым (в зимнее время) ценным мехом и чёрным кончиком хвоста.	Чысыл тугдых сыбираг сырды сæлавырты мынгагæй. Йæ зынаргъ хъуындзарм зымæг вæййы урс, йæ къæдзины кæрон у сау.	Минкий тогцъух сирды сæлаурты муггагæй. Æ хъазар цар зумæг фæууы уорс. Æ къæдзели кæрон æй сау.	A small predatory animal of the Martens family with white (in the winter) valuable fur and a black tip of the tail.
70	Грач	Цъиах	Цъах	Rook (bird)
	Весьма распространенная перелётная птица из семейства вороновых, чёрной окраски.	Арæхæмбæлгæ сау сисвæлыст фæлтæхæг маргъ халæтты мынгагæй.	Алкæми дæр арæх ка æй, уæхæн сау пакъугин гоцгæнагæ маргъ халæнтти муггагæй.	A widespread migratory bird of the Raven family with black colouring.

71	Гребенчатый тритон	Сæрвасæнхуыз тритон	Сæрвасæнхуыз тритон	Great Crested Newt
	Вид тритонов из отряда хвостатых земноводных. Своё название данный вид тритонов получил благодаря высокому гребню вдоль спины и хвоста.	Тритонты хуыз, сурыл æмæ доны цæрæг къæдзилджынты къордаей. Ахæм ном сын лæвæрд æрцыд, йе рагъ суанг къæдзины онг бæрзонд сæрвасæнæнгæс кæй у, уый тыххæй.	Тритонти хузæ, дони æмæ зæнхæбæл цæрæг къæдзелгунти къуарæй. Аци тритонтæн ном лæвæрд æрцудæй, сæ фæсонтæ æмæ къæдзели æндæргъцæ сæбæл сæрвасæни хузæн рагъгонд ке ес, уомæ гæсгæ.	A sort of newt of the tail amphibious class. It is called Pectinate newt because of its high crest on back and tail.
72	Гриф	Гриф	Гриф	Vulture
	Крупная хищная птица, питающаяся падалью.	Хæдмæлхор егъау тугдзых маргъ.	Хуæдмæлхуар егъау тогцъух маргъ.	A large predatory bird, eats carrion.
73	Грызун	Æхсынæг	Æхсинæг	Rodent
	Млекопитающее с сильно-развитыми передними зубами, приспособленными для питания твёрдыми растительными кормами.	Йæ фидар раззаг дæндæгтæй хъæбæрцъар зайæгойтæ чи æхсыны, ахæм æхсырæйхæсгæ цæрæгой.	Æ раззаг фæдар дæндæгутæй хъæбæрцъарæ зайæгойтæ ка æхсинуй, уæхæн æхсирæйхæсгæ цæрæгой.	A mammal with strong front teeth adapted for eating firm vegetative forage.
74	Гуппи	Гуппи	Гуппи	Guppies
	Пресноводная живородящая рыба. Много аквариумных пород.	Æдзæхдæтты цæрæг лæппынтæ арæг кæсаг. Бирæ хуызтæ дзы сты аквариумы даргæ.	Æдзæнхæ дæнтти æгас бæдæлттæ зайæг кæсалгæ. Берæ хуызтæ си аквариуми даргæ æнцæ.	A wide range of aquarium fish of the Viviparous family.

75	Гусеница	Æлыз	Æлуиз, синтъи	Caterpillar
	Личинка бабочки, обычно червеобразная с несколькими парами ног.	Гæлæбуйы быр, арæхдæр вæй-йы уаллонхуыз, ис ын цалдæргай æмкъай къæхтæ.	Гæбæлотæй рантæсгæ æнкъай къæхти хæццæ золкъ-æнгæс едзæ.	A larva of butterflies, usually vermicular with several pairs of legs.
76	Гусь	Хъаз	Хъаз	Goose
	Родственная утке крупная дикая и домашняя водоплавающая птица с длинной шеей.	Хъæддаг æмæ хæдзарон, донь ленкгæнæг стыр даргъкъубал маргъ бабызты мыггагæй.	Гъæддаг æма хæдзайрон донинакæгæнæг устур даргъ-къобалæ маргъ бабузти муггагæй.	A large wild and domestic natatorial bird related to ducks with a long neck.
77	Гюрза	Гюрза	Гюрза	Viper
	Ядовитая змея семейства гадюк.	Маргджын калм гадюкæты мыггагæй.	Марггун бурæг, гадюкити муггагæй.	A poisonous snake of the family of Adders.
78	Дельфин	Сæмгæф	Æргъеугæф	Dolphin
	Морское млекопитающее подотряда зубастых китов.	Денджызон æхсырæйхæсгæ царæгой дæндагджын гайаты дæлкъордæй.	Денгизон æхсирæйхæсгæ царæгой дæндаггун гайати (китти) дæлкъуарæй.	A sea mammal of the suborder of toothed whales.
79	Джейран	Сугъахъ	Сугахъ, собахъ	Gazelle
	Небольшая антилопа.	Чысыл антилопæ.	Минкый антилопæ.	A small antelope.

80	Дождевой червь	Къæвдайы уаллон	Уаруни золкъæ	Earthworm
	Семейство малощетинковых червей. Живут в почве, ведут ночной образ жизни, днём выползают на поверхность после дождей.	Чысылхъис уаллæттæ мыггаг. Цæрынц мæры, сты æхсæвон цæрагойтæ, боньгон къæвдаты фæстæ сбырынц зæххæй.	Æстæнгъесгун золкъити муггагæй. Цæруй сикъити медæгæ. Æй æхсæйвон цæрагой, уарунти фæсте ба бонигон зæнхæй ислæсуй.	The family of Olgochaeta worms. Live in soil, conduct a night way of life, creep out on the surface after rains in the afternoon
81	Дровосек	Сугдзау (хъæддзау)	Гъæдхуар	Longhorne beetle cerambycidae
	Жук с длинными усиками – вредитель леса, грызущий кору и древесину.	Даргърихи хъæндил. У хъæдæн зианхæссæг, бæлæсты цæртгæ æмæ хъæдæрмæг æхсынæг.	Бæлæстæ æхсинæг æма гъæдæн зæранхæссæг даргъбецъо хъæбуза.	A bug with long short whiskers gnawing bark and wood , a forest pest.
82	Дрозд	Нæмыгхор	Нæмугхуар, сауцъеу	Thrush
	Лесная певчая птица отряда воробьиных.	Хъæды цæраг зараг цъиу сырдонцъиуты къордæй.	Гъæди цæраг зарагæ цъеу æхсæрацъеути муггагæй.	A forest songbird of the order of passerine.
83	Дрофа	Дудахъ	Дудахъ	Bustard
	Родственная журавлю крупная степная птица с длинной шеей и сильными ногами.	Хърихъуппытæм хæстæг егъау быдырон маргъ, ис ын даргъ къубал æмæ тыхджын къæхтæ.	Хъурройтæмæ хæстæг устур будуйрон маргъ даргъ къобалæ 'ма тухгин къæхти хæццæ.	A large steppe bird related to the crane with a long neck and strong legs.
84	Дятел	Хъæдхой	Гъæдкъуар	Woodpecker
	Лесная лазающая птица с сильным клювом.	Бæлæстыл бырæг хъæддаг тыхджынбырынкъ маргъ.	Бæлæстæбæл лæсæг фæдаркъæботгун гъæддаг маргъ.	A wood climbing bird with a strong beak.

85

86

88

87

85	Енот	Енот	Енот	Raccoon
	Пушной зверь с тёмно-жёлтым ценным мехом.	Йæ царм зынаргъ кæмæн у, ахæм тар-бур тинсырд.	Æ цар хъазар кæмæн æй, уæхæн тар-бор хæмпосгъун сирд.	A fur animal with valuable dark-yellow fur.
86	Ехидна	Ехиднæ	Ехиднæ	Spiny anteater, Echidna
	Животное, похожее на небольшого дикобраза. Конечности ехидны короткие и сильные, с большими когтями. Питание составляют термиты и муравьи, которых ехидны ловят своим длинным клейким языком.	Чысыл дикобразы хуызæн цæрæгой. Йæ къабæзтæ сты цыбыр æмæ тыхджын, стыр дзæмбытимæ. Хæры лыстæг хилджытæ æмæ мæлдзыджытæ, ахсы сæ йе 'ндæдзаг даргъ æвзагæй.	Минкый дикобрази хузæн цæрæгой. Æ къабæзтæ æнцæ цубур, тухгин, устур дзæмбути хæццæ. Хуæруй мулдзугутæ æма æндæр листæг хелгути. Ахæсгæ ба сæ æ даргъ æндæдзагæ æвзагæй фæккæнуй.	An animal that is similar to porcupine. Its limbs are short but strong with big claws. Spring anteaters eat termites and ants catching them by their long sticky tongues.
87	Ёж	Уызын	Узун	Hedgehog
	Небольшое млекопитающее отряда насекомоядных с иглами на теле.	Æхсырæйхæсгæ чысыл цæрæгой саскхорты къордæй. Йæ буар у сындзджын.	Минкый æхсырæйхæсгæ синдзгунбауæр цæрæгой саскытæхуæрæг цæрæгойти муггагæй.	A small insectivorous mammal of with needles on the body.
88	Жаба	Галхæфс	Гъуæрддун хæпсæ	Toad
	Сходное с лягушкой бесхвостое земноводное с бородавчатой кожей.	Зæххыл æмæ доны цæрæг æнæкъæдзил бызычъидзарм хæфсæнгæс цæрæгой.	Зæнхæбæл æма дони цæрæг æнæкъæдзелæ, будзухдзар хæпсæнгæс цæрæгой.	A tailless amphibian similar to the frog, with warty skin.

89

90

91

93

94

92

89	Жаворонок	Хæрдмæдзог цъиу, дзиго цъиу	Нигъули	Lark
	Певчая птичка отряда воробьиных.	Зараг цъиу сыррдонцъиуты мыггагæй.	Зарагæ цъеу нигъули цъеути муггагæй.	A songbird of the order of passerine.
90	Желтопузик	Бургуыбын	Борхъæстæ æнкъуæлхæ	Glass-lizard
	Безногая ящерица.	Æнæкъах гæккуыри.	Æнæкъах æнкъуæлхæ, гæнгур.	A legless lizard.
91	Желтушка	Бургæлæбу	Бор гæбæло	Colias hyade, Pale clondes
	Род дневных бабочек из семейства белянок.	Боныгонтæхæг гæлæбуты хуыз урсгæлæбуты мыггагæй.	Бонигон тæхæг гæбæло уорс гæбæлоти муггагæй.	A sort of day butterflies of the Pieridae family.
92	Жеребец	Уырс	Урс	Stallion
	Самец лошади, достигший половой зрелости.	Сыл бæхæн йæ æрыгон нæл æмкъай.	Силæ бæхæн æ баргъон нæл æнкъай.	A eugamic male horse.
93	Жеребёнок	Байраг	Байраг	Colt
	Детёныш лошади, а также некоторых других копытных.	Бæхы, стæй иуæй-иу æндæр сæфтæгджынты лæппын.	Бæх кенæ æндæр сæфтæггунти бæдолæ.	The cub of the horse and of some other hooted ungulates.
94	Жираф	Жираф	Жираф	Giraffe
	Африканское парнокопытное жвачное животное с очень длинной шеей и длинными ногами.	Африкайаг даргъхъуыр саджилсæфтæг æмæсынæрдзæгъдæг цæрæгой.	Африкаг æнкъайсæфтæг, даргъхъур æма даргъкъах синæрдзæгъдæг цæрæгой.	An African artiodactyl ruminant with a very long neck and long legs.

95	Жужелица	Хуры хъандил	Хуари хъæбуза	Carabus ground beetle
	Одно из самых больших и многочисленных семейств жуков. Большинство жужелиц – хищники, поедающие других насекомых, моллюсков, дождевых червей. Многие виды питаются растениями.	Хъандилты æппæты стырдар мыггæгтæй иу. Сæ фылдар сты тугдзыхтæ, хæрынц саскæтæ, моллюсктæ, уаллæттæ, сæ иуæй-иутæ та хæрынц зайæгойтæ.	Хъæбузати тæгкæ устурдар муггæгтæй еу. Сæ фулдар тогцъух æнцæ, хуæрунцæ саскытæ æма золкытæ, сæ еуæй-еуетæ ба зайæгойтæ хуæрунцæ.	One of the largest and numerous beetle families. Most of them are predatory, they eat insects, mollusks and earthworms. Some of the species eat plants.
96	Жук	Хъандил	Хъæбуза, хъæндел	Bug
	Насекомое с жёсткими надкрыльями.	Йæ уæлбазыртæ хъæбæрцъар кæмæн сты, ахæм уырынгон.	Æ уæлбазуртæ хъæбæр цъæрттæ кæмæн ес, уæхæн минкый хъæбуза.	An insect with rigid shards.
97	Жук-медляк	Сындæгбыр хъандил	Жук-медляк	Blaps beetle
	Род жёсткокрылых. Внешне он похож на большого и толстого сверчка. Повреждает зерновые, овощные культуры, а также древесные и плодовые породы.	Хъæбæрбазырджын хъандилты мыггаг. Йе 'ддаг бакастæй у стыр æмæ тыппыр цъысцъысджы хуызæн. Зиан хæссы æфсирджын зайæгойтæн, халсартæн, хъæдармæг æмæ дыргъ бæлæстæн.	Хъæбæрбазур хъæбузати муггагæй. Бакастæй устур æма туппур цъæр-цъæраги хуызæн æй. Зæран хæссуй халсартæ, æфсергун зайæгойтæ, гъæдармæг æма рæзæ бæлæстæн.	A coleopterous species. It resembles a big, thick cricket. They damage cereal, vegetable cultures and also wood and fruit species.

99

98

100

101

98	Жук-могильщик	Мæркъахæг хъæндил	Хуæдмæлхуар хъæбуза	Grave digger
	Род жуков семейства мёртвоядов. Крупные, с удлинённым плоским телом. Питаются падалью, природные санитары.	Хъæндилты хуыз мардхорты мыггагæй. Сты егъау, дæргъæлвæс æмæ тъæпæн. Хæрынц хæдмæлтæ, сты æрдзон санитартæ.	Мардхуар хъæбузати муггаги хузæ. Æнцæ дæргъес æмæ тъæпæн. Хуæрунцæ хуæдмæлтæ, æнцæ æрдзон санитартæ.	A sort of beetles of the Dead-eater family; large with long flat bodies. They eat carrion. They are natural sanitizers.
99	Жук-носорог	Сыкъафындз хъæндил	Сиукъафий хъæбуза	Unicorn beetle
	Насекомое семейства пластинчатоусых. У самца на голове загнутый назад рог.	Уырынгон цъарæвæрд рихиджынты мыггагæй. Нæлæн йæ сæрыл – фæстæрдæм здыхт сыкъа.	Хъæбуза, тагтæгъес бецъогин хъæбузати муггагæй. Нæлæн æ сæрбæл – фæстæмæ къæлос сиукъа.	An insect of the family of Scarabs. The male has a recurved horn on its head.
100	Жук-олень	Хъæндил-саг	Хъæбуза-саг	Stag beetle
	Жук семейства рогачей. Занесён в Красную книгу. Челюсти самца похожи на оленьи рога.	Хъæндил сыкъаджын хъæндилты мыггагæй. Хаст æрцыд Сырх чиныгмæ. Нæл хъæндилæн йе 'фсæртæ сты саджы сыкъаты хуызæн.	Хъæбуза сиукъагун хъæбузати муггагæй. Хаст æй Сурх киунугæмæ. Нæлæн е 'фсæртæ саги сиути хузæн æнцæ.	A beetle of the Stag family, the largest beetle of Europe. It is registered in the Red Book. The male's jaws are like deer's horns.
101	Журавль	Хърихъупп	Хъуррой	Crane
	Большая болотная птица с длинными ногами и длинной шеей.	Цъымарайы цæраг даргъкъах æмæ даргъкъубал стыр маргъ.	Цъимарай цæраг даргъкъах æмæ даргъхъур устур маргъ.	A big marsh bird with long legs and a long neck.

102	Журавль-красавка	Рæсугъд хърихъупп	Рæсугъд хъуррой	Demoiselle crane
	Самый маленький журавль в мире. Оперение чёрное с голубовато-серым.	Дунейы æппæты къаддæр хърихъупп. Йæ сисвæлыст у сау æмæ цъæхбын-фæныкхуыз.	Дуйней тæгкæ минкбийдæр хъуррой. Æ пакъутæ æнцæ сау æма æрвхуз-цъæх.	The smallest crane in the world. The feathering is black and blue-grey.
103	Заяц	Тæрхъус	Тæрхъос	Hare
	Зверёк отряда грызунов с длинными ушами и сильными задними ногами.	Чысыл сырды æхсынджыты къордæй, ис ын даргъ хъустæ æмæ тыхджын фæстаг къæхтæ.	Минкбий сырды æхсинæг цæрæгойты къуарæй, устур гъостæ æма ибæл тухгин фæстаг къæхтæ ес.	An animal of the order of rodents, with long ears and strong hind legs.
104	Заяц-беляк	Урс тæрхъус	Уорс тæрхъос	Blue hare
	Млекопитающее отряда зайцеобразных, крупный заяц. Уши длинные, хвост короткий и округлый.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой тæрхъусхуызты къордæй, стыр тæрхъус. Йæ хъустæ – даргъ, йæ къæдзил – цыбыр æмæ тымбыл.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой тæрхъосхуызты къуарæй, устур тæрхъос. Æ гъостæ даргъ, æ къæдзелæ ба – цубур æма тумбул.	A mammal of the Hare class. A large hare; the ears are long, the tail is short and round.
105	Зебра	Зебрæ	Зебрæ	Zebra
	Дикая африканская полосатая (чёрная со светло-жёлтым) лошадь.	Африкæйаг хъæддаг дæргъытæ (сау æмæ ирд-бур) бæх.	Африкаг гъæддаг, талгъæр (сау æма уорс дæргъытæ) бæх.	A wild African horse with black and white stripes.
106	Землеройка	Зæхкъах	Зæнхкъахæг	Shrew
	Маленькое насекомоядное млекопитающее, родственное кроту.	Саскхор æхсырæйхæсгæ чысыл цæрæгой куырм мыстыты мыггагæй.	Листæг хъæбузатæ хуæрагæ, æхсырæйхæсгæ цæрæгой, хъæраумистити муггагæй.	Small insectivorous mammal, related to the mole

107	Златоглазки	Сыгъзæриндзаст	Бæгъетцæстæ	Lacewings
	Семейство насекомых отряда сетчатокрылых, глаза выпуклые, золотисто-блестящие.	Саскты мыггаг хызбазурджынты къордæй, йæ цæстытæ – хьоппæг, сыгъзæринхуыз, æрттиваг.	Листæг цæрæгой, хизбазургин биндзити муггагæй. Æ цæститæ – хьоппæгъ, сугъзæрийнахуз, æрттевагæ.	The family of Insects of the order of Neuroptera with bulging gold-shining eyes.
108	Змея	Калм	Хелагæ, бурæг	Snake
	Пресмыкающееся с длинным извивающимся телом, часто с ядовитыми железами в пасти.	Даргъ æмæ тасаг буар кæмæн ис, ахæм бырæг цæрæгой, арæх маргджын вæййы.	Тасагæ даргъбауæр бурæг цæрæгой, беретæ си æнцæ марггун.	A reptile with a long coiling body, and venomous gland in its mouth.
109	Золотая рыбка	Сыгъзæрин кæсаг	Сугъзæрийна кæсалгæ	Goldfish
	Аквариумная рыбка из семейства карповых.	Аквариумон кæсаг карпты мыггагæй.	Аквариумон кæсалгæ карпти муггагæй.	An aquarium fish of the Carp family.
110	Зубр	Хъæддаг гал, домбай	Донмæй	Auroch bison
	Крупный дикий лесной бык, сходный с бизоном.	Бизонæнгæс стыр хъæддаг гал.	Бизонæнгæс устур гъæддаг гал.	A large wild bull, similar to the bison.
111	Зяблик	Митмитгæнаг	Метметгæнагæ	Finch
	Небольшая лесная певчая птица с красноватыми боками.	Чысыл хъæддаг зараг цъиу, йæ фæрстæ – сырхгомау.	Минкый гъæддаг зарагæ цъеу, æ фæрстæ сурхгомау.	A small forest songbird with reddish sides.

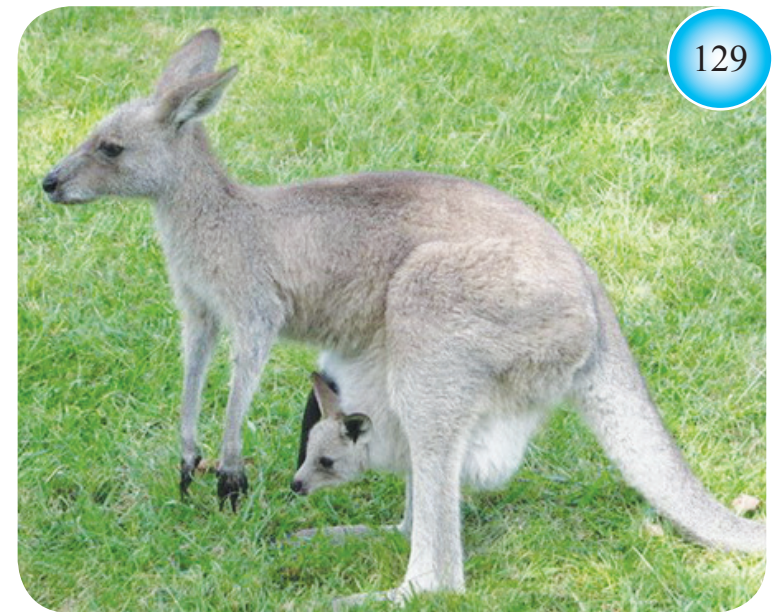
112	Иволга	Бурцъиу	Борцъеу	Oriole
	Певчая птичка из отряда воробьиных.	Зараг цъиу сыррдонцъиуты кърдаей.	Зарагæ цъеу æхсæрæцъеути къуарæй.	A song birdie of the order of passerine.
113	Индейка	Сыл гогыз	Силæ гогуз	Turkey
	Крупная домашняя птица семейства фазановых.	Стыр хæдзарон маргъ сындзы-уасджыты мыггагæй.	Устур хæдзайрон маргъ, гъæддаг кærкити муггагæй.	Large poultry of the family of Pheasants.
114	Индюк	Нæл гогыз	Нæл гогуз	Turkey-cock
	Самец индейки, индейский петух.	Сыл гогызы нæл æмкбай, йæ уасæг.	Силæ гогузи нæл æнкбай, æ уасæнгæ.	The male of the turkey, Indian cock.
115	Кабан	Хъæддаг хуы	Тускъа, гъæддаг нæл ху	Wild boar
	Дикая свинья, а также самец дикой свиньи.	Хъæддаг хуы, стæй хъæддаг сыл хуыйæн йæ нæл æмкбай.	Гъæддаг ху уæдта гъæддаг силæ хуыйи нæл æнкбай.	A wild pig, a male of the wild pig.
116	Кавказский тетерев	Кавказаг къуырмагарк	Кавказаг саугарк	Caucasian black grouse
	Крупная птица семейства фазановых. Внешне сильно напоминает обыкновенного тетерева, но отличается от него более мелкими размерами и формой хвоста.	Егъау маргъ сындзыуасджыты мыггагæй. Йе 'ддаг бакастæй у хуымæтæг саугарчы æнгæс, фæлæ у къаддæр, стæй йæ къæдзылы конд (формæ) у æндæрхуызон.	Устур маргъ синдзи уасæнгити муггагæй. Бакастæй æй хумæтæги саугарки æнгæс, фал æй минкыйдæр, уæдта æ къæдзели исконд (формæ) æй æндæрхузон.	A large bird of the Pheasant family. It looks like a simple grouse but is smaller in size and has a different tail.

117	Казарка	Казаркæ	Казаркæ	Branta, Black barnacle geese
	Северная птица семейства утиных.	Цæгатаг маргъ бабызты мыггагæй.	Цæгатаг маргъ бабузти муггагæй.	A northern bird of the family of Ducks.
118	Какаду	Стыр тути	Устур тотий	Cockatoo
	Попугай с хохлом на голове.	Дыгоппонсæр тути.	Устур гоппойсæр тотий.	A parrot with a crest on its head.
119	Кальмар	Кальмар	Кальмар	Squid, Calamary
	Съедобный морской моллюск класса головоногих.	Хæрынаенбæзгæ денджызон моллюск сæрылкъахонты къласæй.	Хуæрунмæ бæзгæ денгизон моллюск, сæрбæлкъахонти къласæй.	An edible sea mollusk of the order of cephalopoda.
120	Камбала	Камбæлæ	Камбæлæ	Flounder
	Плоская морская рыба с глазами на одной стороне.	Денджызон тъæпæн кæсаг, йæ цæстытæ сты гуырæн йæ иу фарсыл.	Денгизон тъæпæн кæсалгæ. Æ цæститæ гурæн æ еу фарсбæл æнцæ.	A flat sea fish with eyes on one side of the body.
121	Канарейка	Канарейкæ	Канарейкæ	Canary
	Маленькая южная птичка семейства вьюрковых с ярким, обычно жёлтым оперением.	Хуссайраг гыццыл цъиу вьюрокты мыггагæй, ирд, арæхдæр бур сисвæлыстимæ.	Хонсайраг минкый цъеу, бор пакъугин, вьюрокты муггагæй.	A small southern bird of the Mountain Finch family with bright yellow plumage.
122	Канюк	Канюк	Канюк	Buzzard
	Хищная птица семейства ястребиных, крик которой напоминает плач, мяуканье, (сарыч).	Тугдых маргъ хъærццыгъаты мыггагæй; йæ хъær – кæуыны кæнæ гæдыйы уасты хуызæн.	Тогцъух маргъ хъærццигъати муггагæй. Æ гъær – кæуни кенæ тикиси уасти хузæн æй.	A predatory bird of the Hawks family, the shout of which sounds like crying or miaowing.

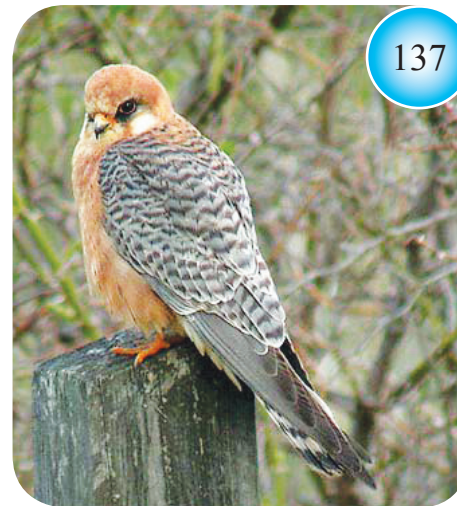
123	Капустница	Къабускахор	Къабусгахуар	White cabbage butterfly
	Белая бабочка, гусеница которой поедает капусту.	Йæ къуыдырæлыз къабуска кæмæн хæры, ахæм урс гæлæбу.	Уорс гæбæло, æ синтъи (æлуиз) къабусга фæххуæруй.	A white butterfly, the Caterpillar of which eats cabbage.
124	Каракурт	Каракурт	Каракурт	Black widow, steppe spider, Latrodectus ligubris
	Ядовитый паук. Тело чёрное, брюшко самца с красными пятнышками.	Маргджын хæлуарæг. Йæ буар – сау, нæлæн йæ гуыбын – сырх тæппытимæ.	Марггун сау хæлаур. Нæлæн æ губун сурх цъæрнатæ фæууй.	A poisonous spider. Its body is black, the male's abdomen is covered with red spots.
125	Карась	Тъепа	Карась	Crucian
	Пресноводная рыба семейства карповых с красноватыми плавниками.	Æдзæхдæтты цæрæг кæсаг карпты мыггагæй сырхбын ленкæнæн базыртимæ.	Æдзæнхдони цæрæг кæсалгæ карпти муггагæй сурхгомау наæгæнæн базурти хæццæ.	A fresh-water fish of the carps family with reddish fins.
126	Карп	Карп	Карп	Carp
	Пресноводная костистая рыба, покрытая крупной тёмно-зелёной чешуёй.	Æдзæхдæтты цæрæг стæгджын кæсаг, йæ буар – тар-кæрдæг-хуыз ставд хæрвæй æмбæрзт.	Æдзæнхдони цæрæг æстæг-гун кæсалгæ, æ бауæр тар-кæрдæгхуз хæрвæй æмбæрзт.	A fresh-water bony fish covered with large dark-grey scales.
127	Катушки	Катушкæтæ	Катушкитæ	Red Ramshorn Snail Helisoma nigricans
	Семейство пресноводных брюхоногих моллюсков.	Æдзæхдæтты цæрæг гуыбын-ылкъах моллюскты мыггаг.	Æдзæнхдони цæрæг, губун-бæлкъах моллюскити муггагæй.	The family of fresh-water Gastropod mollusks.

128	Кедровка	Сыбираг халон	Сибийраг халон	Spotted Nutcracker
	Лесная птица семейства вороновых.	Хъæддаг цъиу халæтты мыггагæй.	Гъæддаг цъеу халæнтти муггагæй.	A forest bird of the family of Ravens.
129	Кенгуру	Кенгуру	Кенгуру	Kangaroo
	Австралийское сумчатое млекопитающее с удлинёнными задними ногами.	Австралиаг дзæкъулджын æхсырæйхæсгæ цæрæгой, йæ фæстаг къæхтæ сты даргъ.	Австралиаг æхсирæйхæсгæ дзæкъолгин цæрæгой, æ фæстаг къæхтæ хъæбæр даргъ æнцæ.	An Australian marsupial mammal with long hind legs.
130	Кит	Гайа, кит	Гайа, кит	Whale
	Крупное морское млекопитающее с рыбообразным телом.	Денджызон æхсырæйхæсгæ егъау цæрæгой. Йæ буар у кæсагæнгæс.	Кæсалгæнгæс денгизон агъазиау æхсирæйхæсгæ цæрæгой.	A large sea mammal with a fish-like body.
131	Клест	Æхсынæг цъиу	Дзиуаркъæбот	Crossbill
	Небольшая лесная птица с перекрещивающимися концами клюва.	Дзуарæвæрд къæдзбырынкъ чысыл хъæддаг цъиу.	Минкый гъæддаг цъеу, æ къæботти кæрæнттæ – дзиуарæвæрд.	A small forest bird with mandibles crossing at their tips.
132	Клещ	Гæбы	Гæбу	Acarid
	Мелкое членистоногое животное из отряда паукообразных.	Лыстæг уæнгкъах цæрæгой хæлуарæгхуызты къордæй.	Листæг иуонгкъах цæрæгой хæлаурти мутгаги къуарæй.	A small arthropod animal of the arachnid group.

133

137

136

134

135

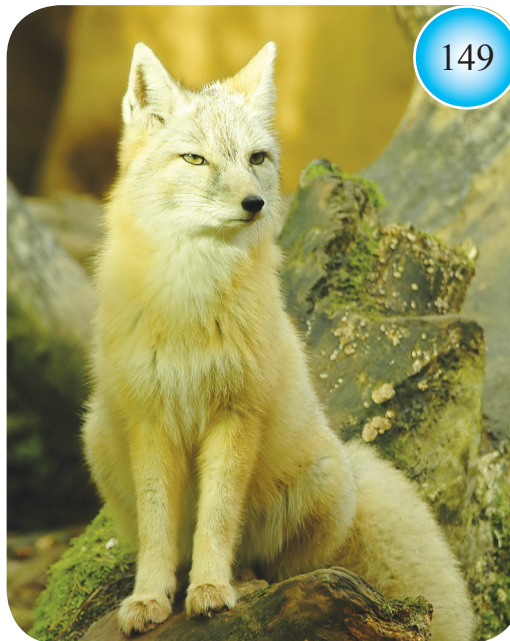
133	Клоп	Хъæдысыт	Гъæдисистæ	Bug
	Насекомое с колючим хоботком, питающееся кровью людей, животных или соком растений.	Цыргъбырынкъ уырынгон, адам æмæ цæрагойты тугæй кæнæ зайæгойты донæй цæраг.	Туасфий хъæбуза, адам æмæ цæрагойти тогæй кенæ зайæгойти донæй цæраг.	An insect with a prickly proboscis, feeding on the blood of people, animals or juice of plants.
134	Клоп-солдатик	Хъæдысыт-салдат	Гъæдисистæ-салдат	Bug tell-tale
	Обыкновенный наземный клоп. Окраска чёрная, с красным рисунком.	Зæххы уæлцъар цæраг хуымæтæджы хъæдысыт. Йæ хуыз – сау, сырх ахуырст нывтимæ.	Хумæтæг зæнхон гъæдисистæ. Æ хузæ – сау, сурх хуртити хæццæ.	A simple ground-based bug. The colouring is black with red patterns.
135	Клушица	Клушицæ	Клушицæ	Chough
	Вид птиц. Оперение чёрное, клюв длинный, лапки красного цвета.	Сау сисвæлыст маргъ, йæ бырынкъ – даргъ, къæхтæ – сырх.	Сæнт-сау пакъу маргъ. Æ къæбот даргъ, къæхтæ ба – сурх.	A species of birds. The feathering of these birds is black. It has a long beak and red claws.
136	Кобра	Кобрæ	Кобрæ	Cobra
	Ядовитая змея жарких стран, с пятнами позади головы, очковая змея.	Тæвд бæстæты цæраг маргджын калм. Йæ сæрыл фæстæрдыгæй – тæппытæ.	Тæвдæ бæстити цæраг цъæрнатæ мæкъур марггун хелагæ.	A poisonous snake of tropical countries, with spots behind its head.
137	Кобчик	Кобчик	Кобчик	Red-footed falcon
	Вид хищных птиц рода соколов. Питается крупными насекомыми, изредка ловит мелких грызунов, ящериц.	Тугдзых мæргъты хуыз уариты мыггагæй. Хæры ставд уырынгонтæ, стæмдæр хатт ахсы лыстæг æхсынджытæ, гæккуыритæ.	Тогцъух мæргъти хузæ уарийти муггагæй. Хуæруй биндзитæ æмæ хъæбузатæ, ефстагмæ ба ма ахæссуй минкый æхсинæг цæрагойтæ æмæ æнкъуæлхитæ.	A sort of predatory birds of the Falcon family. It eats large insects, sometimes catches small rodents, lizards.

138	Кобыла	Ефс	Æфсæ	Mare
	Самка лошади.	Нæл бæхæн йæ сыл æмкъай.	Нæл бæхæн æ силæ æнкъай.	The female of the horse.
139	Коза	Сæгъ	Сæгъæ	Goat
	Рогатое жвачное животное с длинной прямой шерстью.	Сыкъаджын сынæрдзæгъдæг царæгой, йæ хъуын у даргъ æмæ раст.	Сиугун синаер цæгъдагæ царæгой, æ гъун æй даргъ æма раст.	A horned ruminant animal with long straight fur.
140	Козлёнок	Сæныкк	Дæркъæ	Kid, Goatling
	Детёныш козы.	Сæгъы лæппын.	Сæгъи бæдола.	A baby-goat.
141	Козодой	Сæгъдуц	Сæгъдоцæг	Nightjar, Caprimulgus
	Ночная птица с широкой плоской головой.	Фæтæн тъæпæнсæр æхсæвон цъиу.	Æхсæйвон цъеу фæтæн тъæпæн сæри хæццæ.	A night bird with a wide flat head.
142	Колибри	Колибри	Колибри	Humming-bird
	Маленькая длиннокрылая птичка с пёстрыми перьями.	Гыццыл даргъбазыр хъулонсис цъиу.	Гъолон пакъу æма даргъбазур минкъий цъеу.	A small long-winged birdie with motley feathers.
143	Комар	Къогъо	Саскъæ	Mosquito
	Мелкое двукрылое насекомое с остро жалящим хоботком.	Лыстæг дыууæбазырон уырынгон хæцаг бындз фатбырынкъымæ.	Хуæцагæ, дууæбазургин туа-сæфий листæг биндзæ.	A small two-winged insect with sharp stinging proboscis.

144	Конёк	Конёк	Конёк	Pipit
	Птица семейства трясогузковых величиной с воробья. Спинная сторона серая, брюшная – светлая. Перелётная птица.	Маргъ урс дзывылдарты мыггагæй, у сыррдонцъиуы йас. Йе рагъ – фæныкхуыз, йæ гуыбын – ирд. У фæлтаэхæг маргъ.	Цъеу дзубулдарты муггагæй. Æхсæрæцъеуи асæ’й. Æ рагъ фунукхуз, æ губун ба – фæлорс. Æй гоцгæнагæ маргъ.	A bird of the Wagtail family. It is the size of the sparrow. The back of the bird is grey, the belly is light. It is a bird of passage.
145	Корова	Хъуг	Гъог	Cow
	Самка крупных жвачных парнокопытных животных семейства полорогих (быков).	Стыр сынæрдзæгъдæг сажил-сæфтæг мадæл (сыл) цæрæгой тутсыкъаджынты (галты) мыггагæй.	Устур синæрдзæгъдæг æнкъайсæфтæг цæрæгой, ре-вæдсиуонти муггагæй.	The female of large ruminant artiodactyl animals of the family of Hollow-horned ruminants.
146	Короед	Цъархор	Цъархуар	Bark beetle
	Мелкий жук, грызущий кору и древесину, вредитель лесов.	Бæлæстæн сæ цъар æмæ хъæдæрмаг æхсынаг чысыл хъæндил, хъæдтæн зианхссæг.	Гъæдтæн зæранхæссæг минкый хъæндел. Бæласæн æ цъарæ æма гъæдæрмаг æхсинуй.	A bug, gnawing bark and wood, a wrecker of woods.
147	Королёк	Нæзыйы цъиу	Нæзий цъеу	Kinglet
	Небольшая певчая лесная птица отряда воробьиных с яркой окраской темени.	Гыццыл зараг хъæддаг цъиу сыррдонцъиуты къордæй, йæ сæры къоппа – ирд ахуырст.	Минкийгомау гъæддаг зарагæ цъеу æхсæрæцъеути муггагæй, æ сæри къоппа – гъолæнттæ.	A small forest song-bird of the sparrows group with bright colouring of the head.

148	Коростель	Цъаех мага	Цъаех мага	Corn crane
	Быстро бегающая птица с сильно сжатым с боков телом, живущая в траве.	Тагъд згъораг тъапѣнфарс маргъ, цѣры кѣрдѣджы.	Ѓелваст астау тагъдледзагѣ цъѣу, цѣруй кѣрдѣги.	A fast running bird with a narrow body, lives in grass.
149	Корсак	Корсак	Корсак	Steppe fox, Corsac fox
	Млекопитающее рода лисиц.	Ѓхсыраѣхѣсгѣ цѣрагѣой ру-вѣсты мыггагѣй.	Ѓхсыраѣхѣсгѣ цѣрагѣой, ровѣсти муггагѣй.	A mammal of the family of Foxes.
150	Коршун	Хъѣрцыгъа	Хъѣрцыгъа	Kite
	Крупная хищная птица семейства ястребиных. Истребляет грызунов.	Егъау тугдзых маргъ хъѣрцыгъаты мыггагѣй. Цѣгъды лыстаг ѣхсынджыты.	Устур тогцъух маргъ, хъѣрцыгъаты муггагѣй. Цѣгъдуй минкый ѣхсынаг цѣрагѣой-ти.	A large predatory bird of the family of Hawks. Exterminates rodents.
151	Косуля	Сагуыт	Рѣубес	Roe deer
	Парнокопытное животное, вид оленя.	Саджилсѣфтаг цѣрагѣой, саджы хуыз.	Ѓнкъайсѣфтаг сагѣнгѣс цѣрагѣой, саги хузѣ.	Artiodactyl animal, a kind of deer.
152	Кот	Гѣды	Тикис	Cat
	Самец кошки; хищное млекопитающее семейства кошачьих. Домашний вид такого животного.	Нѣл гѣды; тугдзых ѣхсыраѣхѣсгѣ хѣдзарон цѣрагѣой гѣдыты мыггагѣй.	Нѣл тикис, тогцъух ѣхсыраѣхѣсгѣ хѣдзайрон цѣрагѣой, тикисти муггагѣй.	A male cat. A predatory mammal of the family of Cats. The domestic kind of such animals.

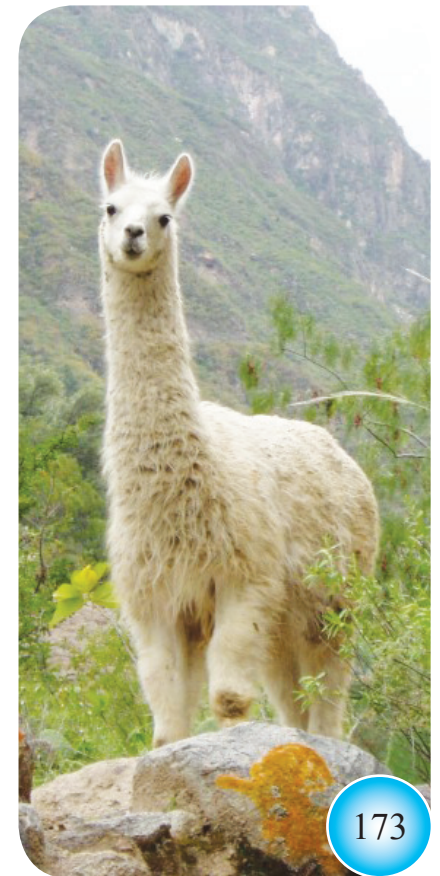
153	Котик	Котик	Котик	Fur seal
	Морское ластоногое млекопитающее семейства ушастых тюленей с ценным мехом.	Денджызон тѣапѣнкѣах аѣхсы-рѣйхѣсгѣ зынаргѣдзарм цѣ-рѣгой хѣусджын тюленты мыг-гагѣй.	Ѓехсирѣйхѣсгѣ тѣапѣнкѣах денгизон цѣрѣгой, гѣосгун тюленти муггагѣй. Ѓе цар хѣа-зар ѣй.	Sea pinniped mammal of the family of Eared seals with valuable fur.
154	Краб	Краб	Краб	Crab
	Десятиногое ракообразное животное.	Мыдзбырхуыз дѣскѣахыг цѣ-рѣгой.	Мудзбурхуз дѣскѣахуг цѣрѣ-гой.	A ten-legged Crustacean.
155	Крапивница	Пысырайы гѣлѣбу	Хѣмпѣли гѣбѣло	Small Tortoiseshell
	Род бабочек с чёрной каймой и голубыми пятнами на зубчатых крыльях.	Гѣлѣбуты мыггаг, йѣ кѣахыртѣ базырты кѣрѣттыл – сауахх ѣмѣ ѣрвхуыз тѣппытѣ.	Циргѣ кѣрѣнттѣ ѣма ѣрвхуз цѣѣрнатѣ базур гѣбѣлоти муггаг.	A sort of butterflies with black edgings and blue spots on gear wings.
156	Краснобрюхая горихвостка	Сырхгуыбын горихвосткѣ	Сурхгубун горихвосткѣ	Güldenstadt's redstart
	Птица семейства дроздовых. Самая крупная из представителей рода горихвосток.	Цѣиу нѣмыгхорты мыггагѣй. Ацы мѣргѣты кѣорды ѣппѣты стырѣѣр хуыз.	Сауцѣути муггагѣй цѣу. Аци ахилѣн сѣ тѣгкѣ устур-дѣр ѣй.	A bird of the Thrush family. The largest of the redstarts.
157	Красотел пахучий	Тѣфгѣнаг хѣѣндил	Ѓсмаггѣнагѣ хѣѣбуза	Forest caterpillar hunter Calosoma sycophanta
	Крупный жук из семейства жужелиц. Отличается красивыми золотисто-сине-зелѣными надкрыльями и резким запахом, который жук издаѣт в случае опасности.	Стыр хѣѣндил хуры хѣѣндилты мыггагѣй. Иннатѣй хицѣн кѣ-ны йѣ сызгѣѣринхуыз-цѣѣх уѣлбазыртѣй ѣмѣ, тѣссаг уавѣ-ры карз тѣф кѣй рауадзы, уымѣй.	Хуари хѣѣбузати муггагѣй устур хѣѣбуза. Иннатѣй хе-цѣн кѣнуй ѣ суггѣѣрийнѣхуз цѣѣх уѣлбазуртѣ ѣма, тѣссаг уавѣри бахаугѣй, карз ѣсмаг рауадзунѣй.	A large beetle of the round beetle family. Its wings are golden, blue and green. When the beetle feels danger it produces a poignant smell.

158	Креветки	Креветкаътæ	Креветкитæ	Shrimp
	Мелкие ракообразные морские животные.	Мыдзбырхæфсæнгæс лыстæг денджизон цæрагойтæ.	Минкыйй мудзбур хæпсæхуз денгизон цæрагойтæ.	A fine shellfish.
159	Кречет	Лацин	Лацин	Merlin Arctic falcon
	Хищная птица семейства соколиных.	Тугдых маргъ уариты мыттагæй.	Тогцъух маргъ уарийти муггагæй.	A predatory bird of the family of Falcons.
160	Крокодил	Кæфхъуындар	Кæфхъундар	Crocodile
	Крупное водное пресмыкающееся тёплых стран.	Хъарм бæстæты доныцæрæг стыр хилæг цæрагой.	Гъар бæстити доницæрæг устур хелæг цæрагой.	A large water reptile living in warm countries.
161	Кролик	Хæдзарон тæрхъус	Хæдзайрон тæрхъос	Rabbit
	Сходное с зайцем животное, грызун.	Тæрхъусæнгæс цæрагой, æхсынаг.	Тæрхъосæнгæс цæрагой, æхсынаг.	An animal similar to the hare, a rodent.
162	Крот	Куырм уыры	Хъæрау гæлæу (уру)	Mole
	Небольшое насекомоядное млекопитающее, живущее под землёй.	Саскхор чысыл æхсырæйхæсгæ цæрагой, цæры зæххы бын.	Зæнхи бун цæрæг минкыйй æхсырæйхæсгæ хъæбузауар цæрагой.	A small insectivorous underground animal.
163	Крылан	Крылан	Крылан	Fruit-bat
	Млекопитающее, родственное летучей мыши.	Хæлынбыттормæ хæстæг æхсырæйхæсгæ цæрагой.	Æхсырæйхæсгæ, хæлинбит-тормæ хæстæг, цæрагой.	A mammal, related to the bat.

164	Крыса	Уыры	Гæлæу, уру	Rat
	Вредный грызун семейства мышей.	Зианхæссæг æхсынæг мысты-ты мыггагæй.	Зæранхæссæг æхсинæг мистити муггагæй.	A harmful rodent of the family of Mice.
165	Кряква	Хъæддаг бабыз	Гъæддаг бабуз	Mallard Quack
	Дикая утка.	Хъæддаг бабыз.	Гъæддаг маргъ бабузти муггагæй.	A wild duck.
166	Кузнечик	Цъырцъыраг	Цъæрæхснаг	Grasshopper
	Прыгающее насекомое отряда прямокрылых, издающее стрекочущие звуки.	Гæппытæгæнаг æмæ цъыр-цъыргæнаг уырынгон растба-зырджынты къордæй.	Æмрастбазургинти къуарæй цъир-цъыргæнагæ æма гæппитæгæнагæ урунгон.	A jumping insect of the group of orthopterous insects, issues chirring sounds.
167	Кукушка	Гакк-гукк	Гæггог	Cuckoo
	Лесная перелетная птица, обычно не вьющая гнёзд и кладущая яйца в чужие гнёзда.	Хъæддаг фæлтæхæг маргъ. Ахстон нæ кæны, æйчытæ æфтауы искай ахстоны.	Гоцгæнагæ гъæддаг маргъ. Астъонæ нæ кæнуй, æйкитæ ба еске астъони фефтауй.	A forest bird of passage, which usually does not twist jacks and puts eggs in other birds' jacks.
168	Кулан	Кулан	Кулан	Onager, Asiatic wild ass
	Дикое животное семейства лошадиных, родственное ослу.	Хæрджытæм хæстæг хъæддаг цæрæгой бæхты мыггагæй.	Хæргутæмæ хæстæг гъæддаг цæрæгой бæхти муггагæй.	A wild animal of the Horses family, related to the donkey.
169	Кулик	Доны ацц	Дони уæрццæ	Sandpiper
	Небольшая болотная птица с длинными ногами.	Цъымарайы цæрæг гыццыл даргъкъах цъиу.	Цъимарай цæрæг минкъий даргъзæнгæ цъеу.	A small marsh bird with long legs.

170	Куница	Сәлавыр	Сәлаур	Marten
	Небольшое хищное животное семейства кунных.	Чысыл тугдзых цәрәгой сәла- вырты мыггагәй.	Минкый тогцұх цәрәгой сәлаурти муггагәй.	A small predatory animal of the family of Martens.
171	Курица	Карк	Карк	Hen
	Одомашненный вид птиц от- ряда куриных, с кожным вы- ростом на голове и под клю- вом.	Хәдзарон мәргъты хуыз кәрчыты кьордәй. Йә сәры кьоппа әмә йә бырынчы бын – зыкьуырдарм.	Хәдзайрон маргъ кәркити муггагәй. Ә сәрбәл – сурх гопп, ә кьәботти бун ба – игон цари сурх зәбәлттә.	A cultivated kind of birds of the group of hens, with skin crests on the head and under the beak.
172	Куропатка	Хуыргарк	Хургарк	Partridge
	Дикая птица из семейства куриных	Хьәддаг маргъ кәрчыты мыг- гагәй.	Гьәддаг маргъ кәркити муг- гагәй.	A wild bird of the Gallinaceous family of.
173	Лама	Ламә	Ламә	Lama
	Южноамериканское вьючное животное семейства верблю- довых с ценной шерстью.	Хуссарамерикаг уәргътәхәс- сәг цәрәгой теуаты мыггагәй, йә хьуын у зынаргъ.	Хонсарамерикаг уәргътә хәссәг цәрәгой, теуати муг- гагәй. Ә гьун (сәхьун) хьазар әй.	A South –American pack animal of the family of Camels with valuable wool.
174	Лань	Хьуаз	Хьуаз	Doe, Fallow deer
	Животное семейства оленей, отличающееся быстротой бега и стройностью.	Хәрзуынд тагъдызгьораг цә- рәгой сәгты мыггагәй.	Хуәрзконд әма тагъдледзагә цәрәгой сәгти муггагәй.	An animal of the family of deer, distinguished by the speed of run and harmony.

175	Ласка	Мыстулаг	Æрвгæ	Weasel
	Небольшой хищный зверёк с ценным светло-коричневым пушистым мехом.	Чысыл тугдзых сырды. Йæ ирд-морæ хъуындзарм у зынаргъ.	Минкый тогцъух сирд, æ цар æй хæмпос, фæлорс – морахуз æма хъазар.	A small predatory animal with valuable light-brown fluffy fur.
176	Ласточка	Зæрватыкк	Зæрбатуг	Swallow
	Маленькая, быстро летающая птица отряда воробьиных с длинными острыми крыльями.	Чысыл, тагъдæхаг маргъ сырдонцъиуты мыггагæй, ис ын даргъ цыргъ базыртæ.	Даргъ æма циргъбазур, тагъд тæхагæ минкий маргъ æх-сæрæцъеути муггагæй.	A small, fast flying bird of the family of Passerine with long sharp wings.
177	Лебедь	Доныхъаз	Донихъаз	Swan
	Большая водоплавающая птица семейства утиных с длинной, красивой изогнутой шеей.	Доныленкгæнæг стыр маргъ бабызты мыггагæй. Ис ын даргъ, рæсугъд къæлæс къубал.	Донинакæгæнæг устур маргъ бабузти муггагæй. Ес ин рæсугъд, къæлос таст даргъ къобалæ.	A big waterfowling bird of the family of Ducks with a long beautifully bent neck.
178	Лев	Домбай	Домбай	Lion
	Крупное хищное животное семейства кошачьих с короткой желтоватой шерстью и длинной гривой у самцов.	Стыр тугдзых цæрæгой гæдыты мыггагæй. Ис ын цыбыр бурбын хъуын. Нæлтæн сæ бæрзæйыл – даргъхъуын барц.	Устур тогцъух цæрæгой тикисти муггагæй. Æ цар æй цубургъун, æ хузæ ба – бор. Нæлти бæрзæйтæбæл барцитæ фæууы.	A large predatory animal of the family of Cats covered with short yellowish wool. It's male has a long mane.

182

183

181

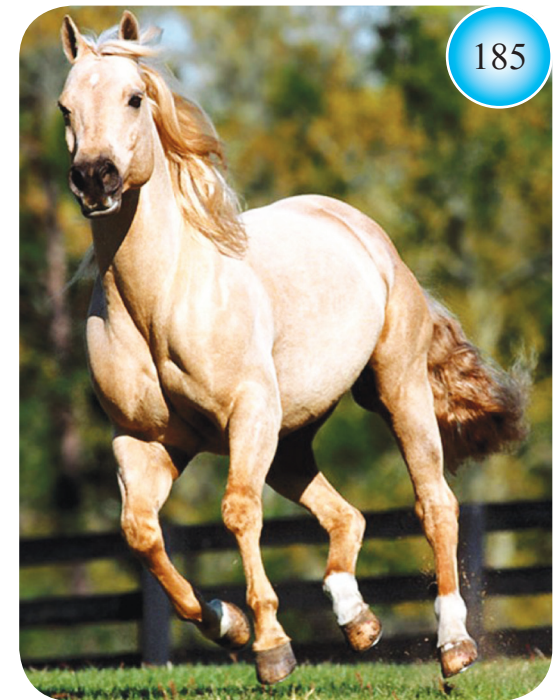

180

179

179	Лемминг	Лемминг	Лемминг	Lemming
	Относится к семейству грызунов. У всех леммингов плотное телосложение, короткие ноги и хвост, маленькие, скрытые в меху уши. Окраска серо-коричневая или пёстрая.	Царæгой æхсынджыты мыггагæй. Йæ гуыры конд у æлвæст, ис ын цыбыр къæхтæ æмæ къæдзил, хъуынты бын æмбæхст гыццыл хъустæ. Йæ хуыз – фæныкхуыз-морæ кæнæ гæрæм.	Æхсингути муггагæй царæгой. Æ гурисконд æй æлвæст, ес ибæл къæдзелæ, цубур къæхтæ æма гъунти римæхст минкый гъостæ, æ хузæ ба мора – фунукхуз кенæ гъолон.	A species of the rodent family. It has a thickset body, short legs and tail, small ears hidden in the fur. The colouring is brownish grey or variegated.
180	Леопард	Леопард	Леопард	Leopard
	Крупное хищное животное семейства кошачьих с пятнистой шерстью.	Стыр тугдых царæгой гæдыты мыггагæй, йæ царм – хъулаеттæ.	Устур тогцъух царæгой тикисти муггагæй. Æ цар æй талгъар.	A large predatory animal of the family of Cats with spotty wool.
181	Летучая мышь	Хæлынбыттыр	Хæлинбиттир (биттир)	Bat
	Рукокрылое животное, способное к полету.	Тæхынхъом къухбазыр царæгой.	Тæхунгъон къохбазуртæ царæгой.	Cheiroptera capable of flying.
182	Лиса	Рувас	Робас	Fox
	Хищное млекопитающее семейства псовых с длинным пушистым хвостом.	Тугдых æхсырæйхæсгæ царæгой куйты мыггагæй, ис ын даргъ фæлмæн хъуынджын къæдзил.	Æхсирæйхæсгæ, тогцъух сирд куйти муггагæй. Ес ибæл даргъ хæмпос гъунгун къæдзелæ.	A predatory mammal of the family of Dogs with a long fluffy tail.
183	Лосось	Æргъай	Лæсæг	Salmon
	Крупная рыба с нежным мясом розового цвета.	Стыр кæсаг. Йæ фыд у сырхбын хуыз æмæ фæлмæн.	Устур кæсалги муггаг. Æ фид æй рохснæгхуз æма фæлмæн.	Large fish with gentle meat of pink color.

184	Лось	Цагатаг саг	Цагаттаг саг	Elk
	Крупное парнокопытное животное семейства оленей с широкими ветвистыми рогами.	Стыр сажилсæфтаг цаæрагой сагты мыггагæй, ис ын фæтæн къабазджын сыкъатæ.	Устур дууæсæфтагон цаæрагой, сагти муггагæй. Æ сиутæ æнцæ фæтæн æма къабазгун.	A large artiodactyl animal of the family of Deer with wide branchy horns.
185	Лошадь	Бæх	Бæх	Horse
	Крупное непарнокопытное животное семейства лошадиных.	Стыр иусæфтагон цаæрагой бæхты мыггагæй.	Еусæфтаггин устур цаæрагой бæхти муггагæй.	A large non-artiodactyl animal of the family of Horses.
186	Луговой чекан	Уыгæрдæны чыкгæнæг	Игуæрдæни цигкæнæг	Pied Bushchat
	Певчая птица. Окрас верха бурый, с чёрными пестринами, брюхо белёсое, горло и грудка окрашены в оранжево-жёлтый цвет.	Зараг цъиу. Йе рагъыл – морæ сау тæппытæ, йæ гуыбын – урсбын. Йæ хъуыр æмæ риу – бурбын-сырх.	Зарагæ цъеу. Æ рагъ мора сау цъæрнати хæццæ, æ губун – уорс. Æ хъур æма реу ба – борбун сурх.	A song-bird. The colouring is brownish with black spots, the belly is whitish, neck and breast are orange-yellow.
187	Лунь	Лунь	Лунь	Harrier
	Хищная птица семейства ястребиных с серовато-белым оперением.	Тугдзых маргъ хъæрццыгъаты мыггагæй, йæ сисвæлыст – цъæхбын-урс.	Тогцъух маргъ цъеусорти муггагæй. Нæлæн æ пакъуй хузæ фæууй фæлорс – фунукхуз.	A predatory bird of the family of Hawks. Its male has greyish-white plumage.
188	Львица	Сыл домбай	Силæ домбай	Lioness
	Самка льва.	Нæл домбайæн йæ сыл æмкъай.	Нæл домбаййæн æ силæ æнкъай.	The female of the lion.

192

189

190

191

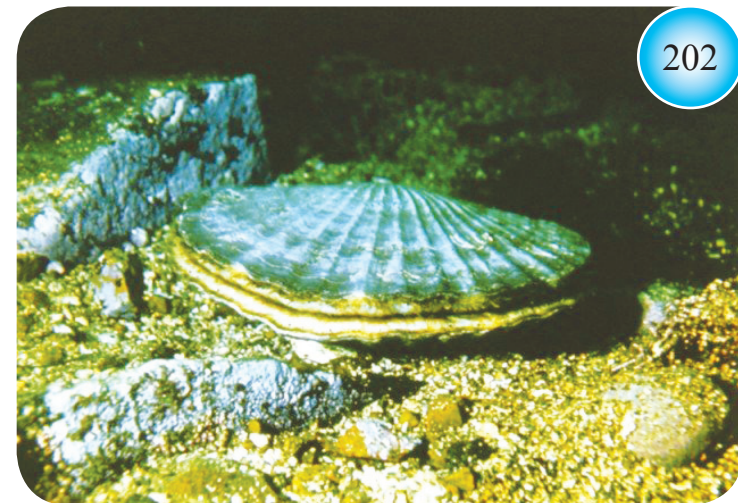
189	Лягушка	Хæфс	Хæпсæ	Frog
	Бесхвостое земноводное с длинными задними ногами.	Зæххыл æмæ доны цæрæг æнæкъæдзил цæрæгой. Йæ фæстаг къæхтæ – даргъ.	Дони æма зæнхæбæл цæрæг æнæкъæдзелæ цæрæгой. Æ фæстаг къæхтæ даргъ æнцæ.	A tailless amphibian with long hind legs adapted for jumping.
190	Макропод	Макропод	Макропод	Paradise fish
	Относятся к распространённым аквариумным рыбкам. Имеют дополнительный дыхательный орган – лабиринт.	Хауы арæх æмбæлаг аквариумон кæсæгтæм. Ис ын уæлæмхасæн улафæн оргæн – лабиринт.	Хауй арæх æмбæлагæ аквариумон минкый кæсæлгитæмæ. Уæлæнхасæн ин ес уолафæн оргæн – лабиринт.	An aquarium fish that has an additional respiratory system – labyrinth.
191	Мамонт	Мамонт	Мамонт	Mammoth
	Ископаемое млекопитающее семейства слонов с длинной шерстью и большими загнутыми бивнями.	Рагзаманты цæрæг егъау æхсырæйхæсгæ цæрæгой пылты мыггагæй. Уыдис ыл даргъ хъуын æмæ хæрдмакъæдз стыр цæвæн ссыртæ.	Рагон дзаманти цæрæг æхсырæйхæсгæ агъазиау цæрæгой пилти муггагæй. Адтæй ибæл даргъ гъунтæ æма хæрдмæ къæдзæ устур æнсурсиутæ.	A fossilized mammal of the family of Elephants with long wool and big bent tusks.
192	Махаон	Махаон	Махаон	Swallowtail
	Крупная дневная бабочка яркой пёстрой окраски с отростками на концах задних крыльев.	Боныгон тæхæг хъулон ирд стыр гæлæбу, йæ базурты кæрæттыл – къабæзтæ.	Бонигон тæхæг гъолон ирд устур гæбæло, æ базурти кæрæнттæбæл ба – къабæзтæ.	A large day butterfly of bright, variegated colour with «tails» on the end of hind wings.

193	Медведка	Хъугдæй	Дзæхæрахуар	Mole-cricket
	Насекомое семейства сверчковых – вредитель полевых и овощных культур.	Уырынгон цъысцъысæгты мыггагæй, быдырон æмæ халсарон культуратæн – зианхæссæг.	Будуртæ æма халсартæн зæранхæссæг, цъæрцъæрагити муггагæй хъæбуза.	An insect of the family of crickets. A pest of field and vegetable cultures.
194	Медведь	Арс	Арс	Bear
	Крупное хищное млекопитающее с длинной шерстью и толстыми ногами.	Егъау тугдзых æхсырæйхæсгæ царæгой. Ис ын даргъ хъуын æмæ ставд къæхтæ.	Даргъгъун æма æставдкъах æхсырæйхæсгæ устур тогцъух сирд.	A large predatory mammal with long wool and thick legs.
195	Медуза	Медузæ	Медузæ	Jellyfish
	Беспозвоночное морское животное с прозрачным студенистым телом, по краям снабжённым щупальцами.	Æнæрагъыстæг денджызон царæгой, йæ рухсдзид лæу-лæугæнаг буары кæрæттыл ис уырзæджытæ.	Æнæастæуистæг, сатæг æма рохсдзуд бауæр денгизон царæгой. Æ баластхуз бауæр-бæл ес урзацаугæнæн кæрæнттæ.	A spineless animal with a transparent jellylike body. The edges of its body are supplied with tentacles.
196	Меченосец	Меченосец	Меченосец	Platyfish, swordtail
	Живородящая рыба. Меченосцы – популярные аквариумные рыбы. У самца – длинный хвост в форме меча.	Лæппынтæ арæг кæсаг, сты аквариумон кæсæгтæ. Нæлæн йæ къæдзил у даргъ, æхсаргарды хуызæн.	Бæдолзайæгой аквариумон кæсалгæ. Нæлæн æ кæдзелæ æй даргъ, æхсаргарди хуызæн.	A popular viviparous, aquarium fish. The male has a long swordlike tail.

197	Многоножка	Биракъяхыг	Беракъяхуг	Centipede
	Животное с червеобразным телом и большим количеством ножек.	Уаллонхуыз буар кәмән ис, ахәм биракъяхджын цәрәгой.	Минкыйй зolkъәнгәс цәрәгой берә къяхти хәццә.	An animal with a worm-like body and plenty of legs.
198	Мокрица	Хъусхиләг	Гъосхелагә	Wood louse
	Живущее в сырых местах мелкое ракообразное животное с большим количеством ножек.	Уымәл рәтты цәрәг лыстәг мыдзырхуыз биракъяхджын цәрәгой.	Уомәл рауәнти цәрәг мудз-бураңгәс цәрәгой берә къяхти хәццә.	A small crustacean animal with plenty of legs. It lives in damp places.
199	Моль	Рәмпәг	Румпәг	Moth
	Маленькая бабочка, гусеница которой является вредителем меха, шерсти, хлебных зёрен, растений.	Чысыл гәләбу, йә әлыз зиан хәссы хъуындзарм, тәбын, хор әмә зайәгойтән.	Минкыйй гәбәло, ә синтъи ба зәран хәссуй фанс, цар, хуар әма зайәгойтән.	A small butterfly, the caterpillar of which is a pest of fur, wool, grains, plants.
200	Морж	Морж	Морж	Walrus
	Крупное ластоногое морское северное млекопитающее с длинными клыками и усатой мордой.	Цәгатаг егъау хәлынкъах денджызон әхсырайхәсгә цәрәгой. Ис ын даргъ сыртә әмә рихиджын бырынкъ.	Устур цәгаттаг әхсырайхәсгә денгизон цәрәгой. Ес ибәл әнсуриутә, накә-гәнән къяхтә әма гъесин беццотә.	Large Pinniped mammal with long fangs and a whiskered muzzle.

201	Морская свинка	Денджызон хъыбыл	Денгизи хъибил	Guinea-pig
	Млекопитающее из отряда грызунов. Один из немногих видов мелких млекопитающих, которая пригодна для содержания в городской квартире.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой æхсындыты къордæй. Горæтаг фатеры дарæн кæмæн ис, лыстæг æхсырæйхæсгæ æхсындыты ахæм хуыз.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой æхсингути къуарæй. Минкый æхсырæйхæсгæ æхсингутæй анæй уæлдай неке бæззуй горæтаг фатери дарунмæ.	A mammal of the Rodent family; one of the few small size mammals' species suitable for keeping in the flat.
202	Морские гребешки	Денджызон сæрвасæнтæ	Денгизи «сæрвасæнтæ»	(Sea) scallops
	Семейство морских двустворчатых моллюсков. Гребешки обитают во всех океанах.	Дыууæфарсон денджызон моллюскты мыггаг. Сты æппæт океанты дæр.	Дууæфарсон денгизон моллюскити муггаг. Еугур океанти дæр æнцæ.	A family of sea, bivalve mollusks. The scallops inhabit all the oceans.
203	Морские звёзды	Денджызон стъалытæ	Денгизи стъалутæ	Starfish
	Класс беспозвоночных животных типа иглокожих. Тело ярко окрашено в форме звезды или пятиугольника.	Æнæрагъыстæг цæрæгой, судзинбуарæнгæсты къордæй. Йæ фондзкъуымон кæнæ стъалынгæс буар у ирд ахуырст.	Æнæастæуистæг цæрæгой, судзинбауарæнгæсти къуарæй. Æ фондзкъуымон æстълухуз бауар æй ирд хуарæнтæй фæдауцæ рæсугъд.	A class of spineless Echinodermata animals. Its brightly coloured body is shaped like a star or a pentagon.
204	Морские коньки	Денджызон бæхтæ	Денгизон бæхтæ	Sea-horse
	Группа родов рыб семейства игловых. Тело напоминает фигуру шахматного коня с наклоненной к туловищу головой и сворачивающимся хвостовым отделом.	Кæсæгты къорд судзинджынты мыггагæй. Йæ буар у шахмæтты бæхы хуызæн – гуыбырсæр æмæ хæрдмæ здыхт къæдзилимæ.	Шахмæтти бæхи æнгæс æздухт къæдзелæ кæсалгæ судзингун кæсæлгити муггаги къуарæй.	A fish-group of the family of Echinodermata. Its body reminds of the figure of a chess horse with the head inclined to the body and a folding tail.

209

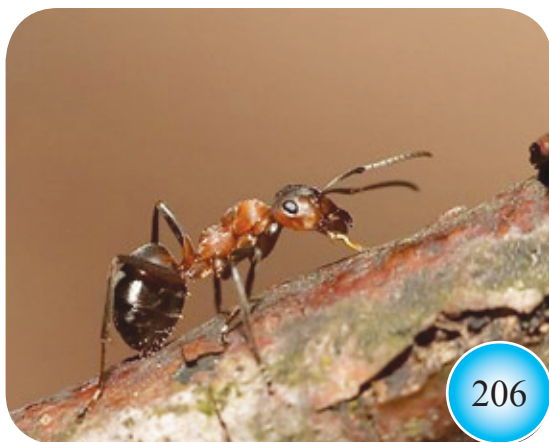
205

208

206

207

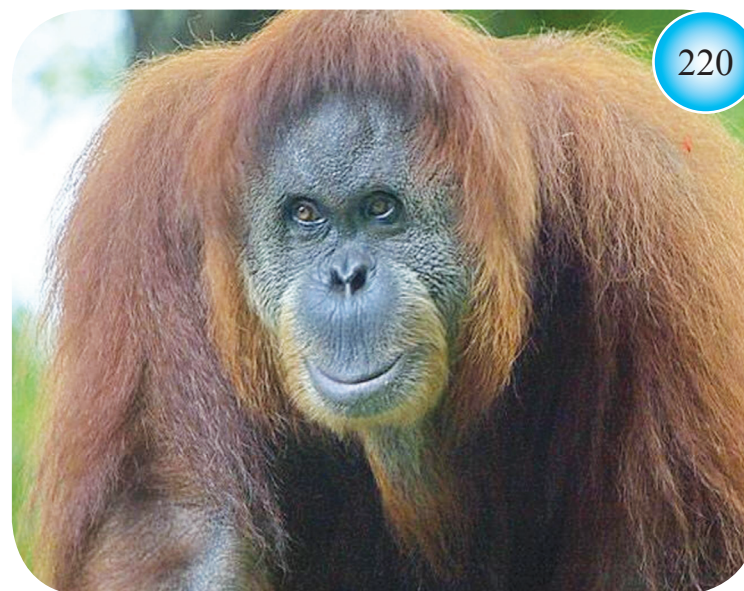
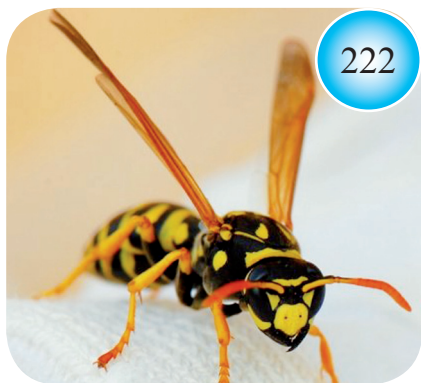
205	Мул	Хæргæфс	Хъадир	Mule
	Домашнее животное, помесь осла и кобылы.	Хæрæг æмæ ефсбæхæй равзæргæ хæдзарон цæрæгой.	Хæрæг æма бæхæй рантæсæг хæдзайрон цæрæгой.	A hybrid of a donkey and a mare.
206	Муравей	Мæлдзыг	Мулдзуг	Ant
	Жалящее перепончатокрылое насекомое, живущее большими сообществами.	Бирæгæйттæй цæрæг хæцаг хæлынбазыр уырынгон.	Берæгæйттæй цæрæг хуæцагæ цъаругбазурон хелæгой.	A stinging hymenopterous insect, living in big communities
207	Муравьед	Мæлдзыгхор	Мулдзугхуар	Anteater
	Беззубое млекопитающее, питающееся, главным образом, муравьями и термитами.	Æнæдæндаг æхсырæйхæсгæ цæрæгой, хæры мæлдзыджытæ æмæ уырынгонтæ.	Æхсырæйхæсгæ, æнæдæндаг цæрæгой. Хуæргæ ба кæнуй мулдзугутæ æма листæг хелгутæ.	A toothless mammal inhabiting tropical America, feeding mainly on ants and termites.
208	Муха	Бындз	Биндзæ	Fly
	Общее название широко распространенных двукрылых насекомых.	Арæхæмбæлгæ дыууæбазырон уырынгонты иумæйаг ном.	Ахид æмбæлагæ, дууæбазурон листæг тæхагæ цæрæгойти еумæйаг ном.	A common name for widespread Diptera.
209	Мухоловка	Бындзмар	Биндзхуар	Fly-catcher
	Небольшая птица отряда воробьиных.	Чысыл цъиу сыррдонцъиуты мыггагæй.	Минкый цъеу æхсæрæцъеути муггагæй.	A small passerprine bird.

210	Мышь	Мыст	Мистæ	Mouse
	Небольшой грызун с острой мордочкой, усиками и длинным хвостом.	Цыргъбырынкъ, рихиджын æмæ даргъкъæдзил чысыл æхсынæг.	Циргъ биринкъæ, бецъогин æма даргъ къæдзелæ минкый æхсинæг.	A small rodent with a sharp muzzle, short whiskers and long tail.
211	Норка	Норкæ	Норкæ	Mink
	Хищный пушной зверёк семейства куньих с густой блестящей шерстью.	Тугдых тинсырд сæлавырты мыггагæй, йæ хъуын – бæзджын æмæ æрттиваг.	Тогцъух минкый сирд сæлаурти муггагæй. Ес ибæл æрттевагæ бæзгин гъун.	A predatory fur-bearing animal of the family of Martens with rich gleaming wool.
212	Носорог	Сыкъафындз	Сиукъафий	Rhinoceros
	Крупное непарнокопытное млекопитающее южных стран с одним или двумя рогами на передней части морды.	Хуссайраг бæстæты цæрæг стыр æнаемкъайсæфтæг æхсырæйхæсгæ цæрæгой, йæ бырынкыыл разæй – иу кæнæ дыууæ сыкъайы.	Устур æнаенкъайсæфтæгон æхсирæйхæсгæ цæрæгой. Цæруй хонсайраг гъар бæстити, æ фиййи рагъбæл ба фæууы еу кенæ дууæ сиуи.	A large non-artiodactyl mammal of the southern countries with one or two horns on the front part of its muzzle.
213	Обезьяна	Маймули	Маймули	Monkey
	Млекопитающее отряда приматов.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой адæймагхуызты къордæй.	Æхсирæйхæсгæ цæрæгой, зундгиндæр (приматти) цæрæгойти къуарæй.	A primate mammal.
214	Обыкновенный ёрш	Хуымæтæджы ёрш	Хумæтаги ёрш	Common ruffe
	Вид рыб из семейства окуневых. Это пресноводная рыба, обитающая в водоёмах с песчаным дном.	Кæсæгты хуыз окунты мыггагæй. Цæры æдзæхдæтты, змисбын донуæтты.	Окунти муггагæй кæсалгæ. Аци æдзæхдæнтти кæсалгæ цæруй зменсбун донуæтти.	A species of fish of the Percidae family. It is a freshwater fish that lives in basins with sandy bottoms.

215	Овод	Дзынга, галбындз	Галбиндзæ, дзинга	Gadfly
	Двукрылое насекомое, личинки которого паразитируют в теле животных.	Дыууæбазырон уырынгон, йæ быр у æввонгхор, бахъомыл вæййы цæрæгойты буары мидæг.	Дууæбазурон устур урунгон. Æ едзæ лæвархуар æй, исгъонбæл уй цæрæгойи бауæри медæгæ.	Diptera. Its larva parasitize in bodies of animals.
216	Овца	Фыс, сылфыс	Фус	Sheep
	Жвачное парнокопытное домашнее млекопитающее семейства полорогих с густой волнистой шерстью.	Бæзджынхъуын сынæрдзæгъдæг сажилсæфтæг хæдзарон æхсырæйхæсгæ цæрæгой тутсыкъаджынты мыггагæй.	Æнкъайсæфтæг, синæрдзæгъдагæ æхсирайхæсгæ хæдзайрон цæрæгой ревадсиунти муггагæй, бæзгъун.	A ruminant artiodactyl domestic mammal of the family of Horned ruminant mammals with rich wavy wool.
217	Огарь, красная утка	Огар, сырх бабыз	Сурх бабуз	Ruddy shelduck
	Водоплавающая птица семейства утиных, имеет оранжево-коричневое оперение. Крылья белые с чёрными перьями.	Доныленкгæнаг маргъ бабызты мыггагæй. Йæ сисвæлыст у бурсырх-морæ. Йæ базыртæ – урс, сау систимæ.	Донинаягæнагæ маргъ бабузти муггагæй. Æ пакъутæ сурхбор-морахуз æнцæ. Æ базуртæ уорс, сау сести хæццæ.	A waterfowl of the Duck family. The bird has brownish-orange feathering. The wings are white with black feathers.
218	Окунь	Окунь	Окун	Perch
	Пресноводная рыба с красноватыми нижними плавниками.	Æдзæхдæтты цæрæг кæсаг. Йæ бинаг ленкгæнаг базыртæ сты сырхбын.	Æдзæнхæ дæнтти цæрæг кæсалгæ. Æ бунгкаг накæгæнагæнтæ сурхгомау æнцæ.	A fresh-water fish with reddish bottom fins.

219	Оленья самка	Саг, сыл саг, хъуаз	Саг (силæ саг), гъæуанз	Female deer
	Крупное парнокопытное животное.	Егъау саджилсæфтæг цæрагъой.	Æнкъайсæфтæг устур цæрагъой.	A large artiodactyl animal.
220	Орангутанг	Орангутанг	Орангутанг	Orangoutan
	Крупная человекообразная обезьяна.	Адæймагхуыз егъау маймули.	Устур адæймагхуыз маймули.	A large humanoid monkey.
221	Орёл	Цæргæс	Цæргæс	Eagle
	Крупная, сильная, хищная птица семейства ястребиных с изогнутым клювом, живущая в гористых или степных местностях.	Стыр, тыхджын къæдзбырынкъ тугдзых маргъ хъæрццыгъаты мыггагæй. Цæры къæдзæхджын рæтты æмæ тыгъд быдырты.	Хуæнхтæ æма будурти цæрæг тухгин æма устур тогцъух маргъ, хъæрццигъати муггагæй. Ес ибæл къæлос къæбот æма циргъ нихтæ.	A large predatory strong bird of the family of Hawks with a bent beak, living in mountainous or steppe areas.
222	Оса	Дыдынбындз	Дидинбиндзæ	Wasp
	Жалящее летающее перепончатокрылое насекомое.	Тæхаг æмæ хæцаг хæлынбазыр уырынгон.	Тæхагæ æма хуæцагæ, цъаругбазурон бор биндзæ.	A stinging flying hymenopterous insect.
223	Осёл	Хæрæг	Хæрæг	Donkey
	Животное семейства лошадиных, невысокого роста, с большой мордой и длинными ушами.	Ныллæггомау стырбырынкъ æмæ даргъхъус цæрагъой бæхты мыггагæй.	Ниллæггомау устур хæмхотæ æма даргъгъос цæрагъой, бæхти муггагæй.	A low standing animal of the family of Horses, with a big muzzle and long ears.

224	Ослик	Къæлау	Къæлау	Burro Baby-ass
	Детёныш ослицы.	Хæрæджы лæппын.	Хæрæги бæдолæ.	A kid of a she-ass.
225	Осьминог	Асткъахыг	Æсткъахуг	Octopus
	Крупное головоногое животное с восемью большими щупальцами, снабжёнными присосками.	Егъау сæрылкъах цæрагой. Йе стыр аст уырзæгыл ис æндæдзæн цъирантæ.	Устур сæрбæлкъах денгизон цæрагой. Æ аст урзацауæ гæнæн къалеути кæрæнттæбæл ба æндæдзæн цъирантæ.	A large cephalopoda animal with eight big tentacles supplied with suckers.
226	Павлин	Мæлхъ	Мæлгъæ	Peacock
	Птица семейства фазановых с нарядным оперением надхвостья у самцов.	Маргъ сындзыуасджыты муггагæй, нæлтæн сæ къæдзилтæ сты алыхуызон хæрзаив сисвæлыстæй æмбæрзт.	Синдз-уасæнгити муггагæй маргъ. Нæлтæн сæ къæдзели кæрæнттæ аллихузон рæсугъд пакъутæй фæлуст.	A bird of the family of Pheasants. Its male has a smart tail unit.
227	Панда	Пандæ	Пандæ	Panda
	Млекопитающее семейства енотовых.	Æхсырæйхæсгæ цæрагой енотты муггагæй.	Æхсырæйхæсгæ цæрагой, енотти муггагæй.	A mammal of the family of racoons.
228	Паук	Хæлуарæг	Хæлаур	Spider
	Хищное членистоногое животное с ядовитыми железами, плетущее паутину для ловли насекомых, убивающее их.	Тугдзых уæнгкъах цæрагой маргджын рæзынджытимæ. Цы тын бийы, уымæй уырынгонтæ ахсы æмæ сæ мары.	Биндзахæссæн тунæ бийæг, æма сæ марæг тогцъух æма марггун иуонгкъæхтæ цæрагой.	A predatory arthropoda animal with poisonous glands, plaiting a web to catch and kill insects.

102

229

230

231

229	Пеганка	Пеганкæ	Пеганкæ	Common Shelduck
	Крупная водоплавающая птица семейства утиных, отличающаяся характерным оперением.	Доныленкгæнæг стыр маргъ бабызты мыггагæй. Бæрæг дары йæ алыхуызон ахуырт сисвæлыстæй.	Донинакæкæнагæ устур маргъ бабузти муггагæй. Хе-цæн кæнуй æ пакъути аллихузон хурститæй.	A large water-fowl of Duck family that differs by feathering of white, reddish-brown, grey and black colours.
230	Пеликан	Пеликан	Пеликан	Pelican
	Самая крупная птица в своём отряде. Имеет неуклюжее, массивное туловище, большие крылья, короткие и толстые ноги. Шея и клюв – длинные. На нижней стороне клюва – сильно растяжимый кожаный мешок, используемый для ловли рыбы.	Йæ къорды æппæты стырдæр маргъ. Ис ын гуымыры, егъау гуыр, стыр базыртæ, цыбыр æмæ ставд къæхтæ. Йæ къубал æмæ йæ бырынкъ – даргъ. Йæ бырынкъыл бынæрдэгæй – голладжы хуызæн царм, пайда дзы кæны кæсæгтæ ахсгæйæ.	Æ къуари тæгкæ устурдæр маргъ. Ес ибæл æнарæхст, уæзбун гурæ, устур базуртæ, цубур æма ставд къæхтæ. Æ хъур æма биринкъæ дæргътæ æнцæ. Æ биринкъæбæл, бунæрдигæй ес цъарæй конд ивæзагæ голлагæ, кæцимæй пайда кæнуй кæсæлгитæ ахæсгæй.	The largest bird in its class. It has an awkward, massive body, big wings, short and thick legs, long neck and beak. On the lower side of the beak there is a stretchable leather bag that is used for fish catching.
231	Перевязка	Перевязкæ	Перевязкæ	Marbled polecat, Mottled polecat
	Вид млекопитающих. По своему внешнему виду перевязка напоминает лесного и степного хорька, но является более малым видом, чем они.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгойты хуыз. Йе 'ддаг бакастæй у хъæддаг æмæ быдырон тæхсæлы хуызæн, фæлæ у уыдонæй къаддæр.	Æхсырæйхæсгæ цæрæгой. Æндаг бакастæй æй гъæддаг æма будуйрон тæхсали хузæн, фал уонæй минкъийдæр æй.	A sort of mammal. It resembles the forest and steppe polecat but is smaller.

233

232

234

235

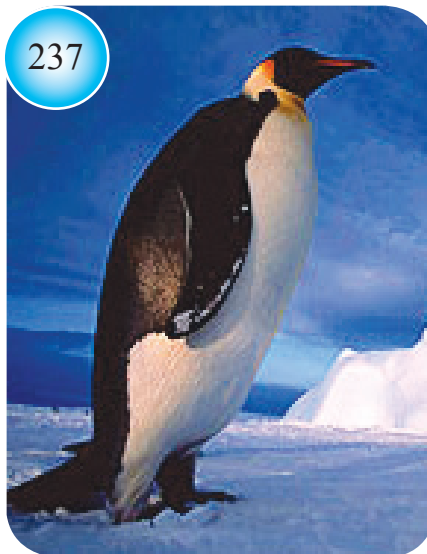

232	Перепел	Уæрцц	Уæрццаæ	Quail
	Небольшая полевая перелётная птица с тёмно-бурым пятнистым оперением.	Быдырон фæлтæхæг гыццыл цъиу тар-морæ тæппытæ сис-вæлыстимæ.	Будуйрон гоцгæнагæ мин-кый цъеу, мора цъæрнатаæ пакъугин.	A small field migratory bird with dark-brown spotty plumage.
233	Перловица	Перловицаæ	Перловицаæ	Margaritana
	Двустворчатый моллюск, весьма распространён в пресноводных водоёмах.	Дыууæрдыгæй æхгæдфарс моллюск. Арæх æмбæлы æдзæхх донуæтты, сабыр цæугæдæтты.	Дууердигæй æхгæдфарс моллюск. Арæх æмбæлуй æдзæнхæ донуæтти, сабур цæугæдæнтти.	A bivalve mollusk living in fresh, running water.
234	Песец	Цæгатаг рувас	Цæгатаг робас	Polar fox
	Небольшое хищное млекопитающее семейства псовых с ценным мехом.	Гыццыл тугдзых æхсырæйхæсгæ цæрæгой куйты мыггагæй. Йæ хъуындзарм у зынаргъ.	Æхсырæйхæсгæ тогцъух мин-кый сирд куйти муггагæй. Æ цар хъазар æй.	A small predatory mammal of the family of Dogs with valuable fur.
235	Пестрянка	Хъулон гæлæбу	Пестрянкæ, гъолон гæбæло	Zygaenidae, Smoky moth
	Семейство бабочек, объединяющих около 900 видов. Ярко окрашены в красно-чёрные и металлически-зелёные цвета, ядовиты.	Гæлæбуты мыггаг. Сты 900 хуызы бæрц. Ирд сырх-сау æмæ æфсæйнагхуыз-цъæх ахуырст, сты маргджын.	900 хузей бæрцаæ ка æй, уæхæн марггун гæбæлоти муггаг. Æнцæ ирд сау-сырх æма кæрдæг-æфсæйнагхуызтæ.	A family of butterflies that unites about 900 species. It is brightly coloured in reddish black and metallic green. It is poisonous.

236

237

240

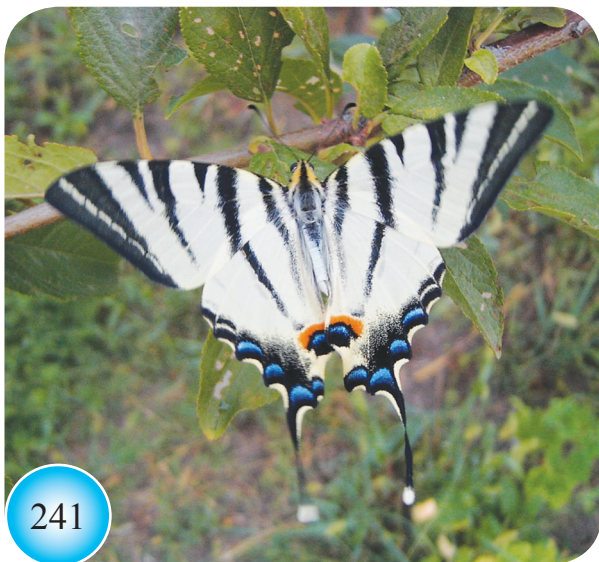
239

238

236	Петух	Уасæг	Уасæнгæ	Cock
	Самец домашних кур и некоторых куриных с красным гребнем на голове и шпорами на ногах.	Хæдзарон кæрчыты æмæ иуæй-иу каркæнгæс мæргътæн сæ сырхкьоппа нæл æмкъай. Йæ къæхтыл – сыкъаныхтæ.	Хæдзайрон кæркитæ æмæ еуæй-еу каркæнгæс мæргътæн сæ сурхгопбой нæл æнкъай. Æ къæхтæбæл ба, тохунмæ – рæтъозæн сиугин нихтæ.	The male of the domestic hen and some chicken with a red crest on its head and spurs on the legs.
237	Пингвин	Пингвин	Пингвин	Penguin
	Антарктическая короткокрылая плавающая, нелетающая птица.	Тæхгæ чи нæ кæны, ахæм цыбырбазыр ленкгæнаг антарктикон маргъ.	Тæхгæ ка нæ кæнуй, уæхæн наæгæнагæ, цубурбазур антарктикон маргъ.	An Antarctic bird with short wings used for swimming.
238	Питон	Питон	Питон	Python
	Большая змея семейства удавов.	Стыр калм æлхъивгæлмыты муггагæй.	Устур хелагæ, æлвасхелæгти муггагæй.	A big snake of the family of boas.
239	Пищуха	Пищухæ, уасаг цъиу	Пищухæ, уасагæ цъеу	Pika
	Название семейства птиц из отряда воробьиных.	Мæргъты муггаджы ном сырдонцъиуты къордаей.	Æхсæрацъеути къуарæй мæргъти муггаг.	The name of the family of birds from the group of sparrows.
240	Пиявка	Цъулбер	Гъонцъыр	Bloodsucker
	Пресноводный кольчатый червь – кровосос.	Æдзæхдæтты цæраг тугцъыр уаллон. Йæ буар у цæгтæ-цæгтæ.	Æдзæхдæнтти цæраг, цæгтæгурæ, тогцъыр золкъæ.	A fresh-water annulated worm – a blood-sucker

241	Подалирий	Подалири	Подалири	Phiclides podalirius
	Бабочка семейства парусников. Вид назван в честь Подалирия, в древнегреческой мифологии – знаменитого врача.	Гæлæбу парусникты мыггагæй. Лæвæрд ын æрцыд рагон бердзенаг мифты зындгонд дохтыр Подалирийы ном.	Парусникти муггагæй гæбæло. Гæбæлойæн равардтонцæ рагон бердзейнаг мифологий игъустгонд дохтур – Подалирий ном.	A butterfly of the Ewollowtail family, called in honour of a famous doctor in ancient Greek mythology.
242	Полевка	Быдырон мыст	Хуми мистæ	Arvicolinae
	Грызун, похожий на мышь.	Мысты хуызæн æхсынаг.	Æхсынаг цæрагой, мисти хузæн.	A rodent similar to the mouse.
243	Поползень	Быраг цъиу	Гъæддон цъеу	Nuthatch
	Семейство птиц отряда воробьинообразных. Короткие лапы с цепкими когтями позволяют поползням легко передвигаться по стволам деревьев и скалам вверх и вниз.	Маргъы мыггаг сыррдон-цъиухуызты къордæй. Йæ цыбыр къæхтыл фидар ныхтæ кæй ис, уый йын фадат дæтты бæлæстæ æмæ къæдзæхтыл дыууæрдæм уайынаг.	Æхсæрæцъеути къуарæй, маргъи муггаг. Æ цубур къæхти фидар ныхтæ ин фадат дæдтунцæ бæлæстæ æмæ къæдзæхтæбæл æнцонай дууердæмæ уайунмæ.	The group of sparrows. Short paws with tenacious claws allow a nuthatch to move up and down tree trunks and rocks.
244	Попугай	Тути	Тотий	Parrot
	Птица тропических стран с ярким оперением.	Тропикон бæстæты цæраг маргъ ирд сисвæлыстимæ.	Тропикон бæстити цæраг, рæсугъд пакъутæй фæлуст маргъ, фæнзæг.	A bird inhabiting tropical countries with bright plumage.

248

249

246

247

245

245	Поросёнок	Хъыбыл	Хъибил	Piglet
	Детёныш свиньи.	Хуыйы лæппын.	Дзæргъи бæдолæ.	A baby-pig.
246	Прудовики	Цадонтæ	Цадонтæ	Limnaeidae Pond-snails
	Семейство пресноводных моллюсков. Основная пища рыб и водоплавающих птиц.	Æдзæхдæттæ цæрæг моллюск-ты мыггаг. Кæсæгтæ æмæ доныленкгæнæг мæргътæн сæ сæйрагдæр хæринаг.	Æдзæхдæнтти цæрæг моллюскити муггаг. Кæсæлгитæ æма донинакæгæнæг мæргъти сæйраг хуæруйнаг.	A group of fresh-water molluscs. They serve as basic food of fish and waterfowl.
247	Пума	Пумæ	Пумæ	Puma
	Большая дикая американская кошка, кугуар.	Америкаг стыр хъæддаг гæды, кугуар.	Америкаг устур гъæддаг тикис, кугуар.	A big wild American cat, cougar.
248	Пуночка	Пуночкæ	Пуночкæ	Snow bunting
	Птица, гнездящаяся в области тундр. Большая часть спины и крылья – чёрного цвета, остальная поверхность птицы – белая.	Тундрæйы ахстæттæ чи кæны, ахæм маргъ. Йе рагъы фылдæр хай æмæ йæ базыртæ сты сау, йæ буары иннæ хай та – урс.	Тундри астъæнттæ кæнæг маргъ. Æ рагъи фулдæр хай æма базурти пакъутæ æнцæ сау, иннетæ ба – уорс.	A bird nesting in tundra. The bird is white but the back and the wings are black.
249	Пустельги	Пустельгатаæ	Пустельгитæ	Kestrel
	Хищные птицы рода соколов. Истребляют вредных грызунов, а также саранчу.	Тугдзых мæргътæ уариты мыггагæй. Куынаг кæнынц зианхæссæг æхсынджыты, стæй мæтыхты.	Тогцъух мæргътæ уарийти муггагæй. Кунæг кæнунцæ зæранхæссæг æхсингутæ уæдта саринцхати.	A predatory bird of the group of falcons. Exterminates rodents, and locust.

112

250

252

251

253

250	Пчела	Мыдыбындз	Мудибиндзæ	Bee
	Жалящее летающее перепончатокрылое насекомое, перерабатывающее цветочные соки в мед.	Тæхгæ чи кæны, ахæм хæцаг хæлынбазыр уырынгон. Дидинджыты сойæ кæны мыд.	Цъаругбазургин хуæцагæ биндзæ. Деденæги донæй аразуй муд.	A stinging flying hymenopterous insect making honey out of flower juice.
251	Рак	Мыдзбыр	Мудзбур	Crawfish
	Покрытое панцирем пресноводное или морское беспозвоночное животное с клешнями.	Уартæй æмбæрзт, æдзæхх дæтты кæнæ денджызы цæрæг æнарагъыстæг цæрагой, ис ын къæпсырджын æфсæртæ.	Уæртгун, æнастæуистæг денгизон кенæ æдзæнхдони цæрагой, аргъæвнæнгæс æфсæрти хæццæ.	Fresh-water or sea spineless crustacean animals with claws.
252	Розовый скворец	Мæтæгхуыз сауцъиу	Рохснæгхуз саумæлгъæ	Pink starling
	Птица семейства скворцовых. Оперение чёрно-бурое.	Маргъ сауцъиуты мыггагæй. Йæ сисвæлыст у сау-бурбын.	Саумæлгъити муггагæй маргъ. Æ пакъутæ сау-моракхуз æнцæ.	A bird of the Starling family. The feathering is brownish black.
253	Рыба	Кæсаг	Кæсалгæ	Fish
	Водное позвоночное животное с постоянной температурой тела, дышащее жабрами и имеющее плавники.	Доны цæрæг рагъыстæгджын цæрагой, йæ буары тæвд æдзухдæр вæййы иухуызон, улæфы хъусойтæй, ис ын ленкæнæн базыртæ.	Накæгæнагæ, астæуистæггун, гъосаутæй уолæфæг дони цæрагой. Ес ибæл накæгæ-нæн базуртæ, æ бауæри температурæ ба еудадзугдæр æмхузон фæууй.	A water vertebrate animal with fins and steady body temperature, breathing with gills.

254	Рысь	Стай, хъæддаг гæды	Стай, гъæддон тикис	Lynx
	Хищное млекопитающее – большая лесная кошка с кисточками на ушах и коротким хвостом, с пушистым мехом рыжевато-го цвета.	Тугдых æхсырæйхæсгæ цæрæгой – стыр хъæддаг гæды, йæ хъусты кæрæттыл – хъуынты баст. Ис ын цыбыр къæдзил æмæ пух бурбын хъуындзарм.	Æхсырæйхæсгæ, тогцъух, къода, устур гъæддаг тикис. Æ гъости кæрæнттæбæл – гъесин цъæпотæ, æ цъærнатæ цар ба æй хæмпос.	A predatory mammal – a big forest cat with tufts of hair on ears and a short tail, with fluffy fur of reddish color.
255	Рябчик	Дзыгъуыргарк	Дзугъгургарк	Hazel hen, hasel grouse
	Небольшая лесная птица с пёстрым оперением.	Хъæды цæрæг чысыл маргъ, йæ сисвæлыст у ирд.	Гъæди цæрæг, аллихузон рæсугъд пакъутæй фæлуст, минкый маргъ.	A small forest bird with motley plumage.
256	Сазан	Сазан	Сазан	Ciprinus Carpio Carp
	Промысловая рыба семейства карповых с крупной чешуей.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм ставдхæрвджын кæсаг карпты мыггагæй.	Кæсалгдзауæн кæбæл фæккæнунцæ, уæхæн устур хæрвгун кæсалгæ, карпти муггагæй.	Marketable fish of the family of Carps with large scales.
257	Сайгак	Сайгак	Сайгак	Saiga
	Степное парнокопытное полорогое животное, родственное антилопе.	Тыгъд быдыры цæрæг сажилсæфтæг тутсыкъаджын цæрæгой. У антилопæмæ хæстæг.	Æнкъайсæфтæг, итигъдбуди цæрæг, антилопæмæ хæстæг, ревадсиуæ цæрæгой.	A steppe horned ruminant mammal, related to antelope.
258	Саранча	Мæтых	Саринцха, мæдух	Locust
	Стадное насекомое, вредитель сельского хозяйства.	Рæгъæуттæй цæрæг, хъæуон хæдзарадæн зианхæссæг уырынгон.	Æргъæуттæй цæрæг, гъæуон хæдзайрадæн зæранхæссæг, хелагæ æмæ тæхагæ минкый цæрæгой.	A gregarious insect, pest of agriculture.

116

261

259

262

263

260

259	Сардина	Сардинаэ	Сардинаэ	Sardine
	Небольшая морская рыбка семейства сельдевых.	Денджызон чысыл кәсаг сельдты мыггагәй.	Денгизон минкый кәсалгә, селдты муггагәй.	Small sea fish of the family of herring.
260	Сарыч	Сарыч	Сарыч	Buzzard
	Хищная птица семейства ястребиных.	Тугдых маргъ хъәрццыгъаты мыггагәй.	Тогцъух маргъ, хъәрццигъати муггагәй.	A predatory bird of the family of Hawks.
261	Сверчок	Цъырцъыраг	Цъәрцъәрагә	Cricket
	Прямкрылое насекомое, издающее стрекочущие звуки.	Растбазыр цысцъысгәнаг уы-рынгон.	Әмрастбазур цъәр-цъәргә-нагә минкый тәхагә цәрә-гой.	An orthoptera insect issuing chirring sounds.
262	Светлячок	Әрттиваг хъәндил	Әрттевәг хъәндед	Glowworm
	Жучок (а также его личинки и яйца), светящийся в темноте.	Талынджы рухс чи кәны, ахәм әрттиваг хъәндил (стәй йә быр әмә әйчитә).	Талинги ка кәнуи рохс, уә-хән хъәбуза (уәдта ма ә едзә әма әйкитә дәр).	A bug. It itself and its larva and eggs are luminous in dark.
263	Свинья	Хуы	Ху	Pig
	Парнокопытное млекопитающее с крупным телом и короткими ногами, домашний вид которого разводят для получения мяса, сала, кожи.	Саджилсәфтәг әхсырәйхәс-гә цыбыркъах цәрәгой. Хә-дзары йә дарынц йә дзидза, салә әмә цармы тыххәй.	Әнкъайсәфтәг, әхсираәй-хәсгә, устургурә әма цубур-къах цәрәгой. Хәдзайради әй дарунцә ә фид, салә әма цармә гәсгә.	Artiodactyl mammal with a large body and short legs. Its domestic kind is bred for meat, bacon, leather.

266

265

264

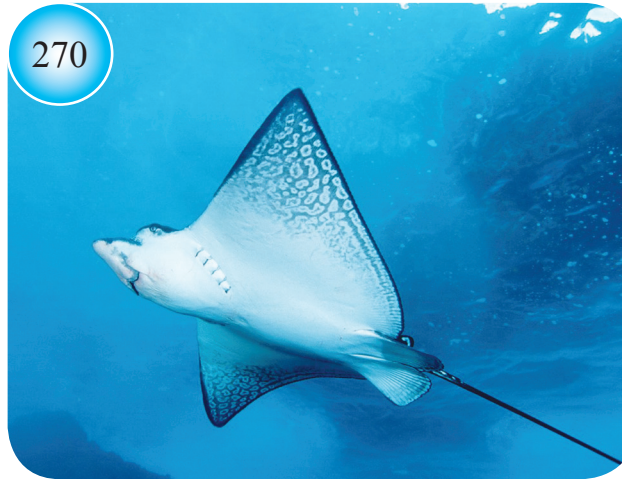
268

267

264	Северный олень	Цæгатаг саг	Цæгаттаг саг	Northern deer
	Парнокопытное млекопитающее семейства оленевых. В Евразии северный олень одомашнен и является важным источником пропитания и материалов для многих полярных народов.	Саджилсæфтæг æхсырæйхæсгæ цæрæгой сагты мыггагæй. Евразийы цæгатаг саг ссис хæдзарон. Полярон адæмтæн цæрынаен у ахъаззаг фæрæз.	Æнкъайсæфтæгæхсырæйхæсгæ цæрæгой сæгти муггагæй. Евразий цæгатаг саг иссæй хæдзайрон. Полярон адæнтæ ба си пайда кæнунцæ куд хайуан, уотæ.	A cloven-hoofed mammal of Deer family. Domestic in Eurasia it is an important source of food and other materials for polar nations.
265	Севрюга	Кæфгæсаг	Севрюгæ, кæфкæсалгæ	Stellate sturgeon
	Крупная промысловая рыба семейства осетровых.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм стыр кæсаг кæфты мыггагæй.	Кæсалгдзауæн кæбæл кæнунцæ, уæхæн устур кæсалгæ, кæфти муггагæй.	Large marketable fish of the family of Sturgeons.
266	Сельд	Сельд	Сельд	Herring
	Небольшая морская рыба, обычно употребляемая в пищу в засоленном виде.	Денджызон чысыл кæсаг, хæрынц æй арæхдæр цæхджынаей.	Денгизон минкый кæсалгæ, арæхдæр æй цæхгунаей фæххуæрунцæ.	Small sea fish usually salted for eating.
267	Серна	Сычъи	Сикъе	Chamois
	Парнокопытное животное семейства полорогих, горная антилопа.	Саджилсæфтæг цæрæгой тутсыкъаджынты мыггагæй, хохаг антилопæ.	Æнкъайсæфтæг цæрæгой, ре-вæдсиути муггагæй, хуæнхаг антилопæ.	An artiodactyl horned ruminant mammal, a mountain antelope.
268	Синица	Дзывылдар	Дзубулдар	Titmouse
	Небольшая пёстрая птица отряда воробьиных.	Чысыл хъулон цъиу сыррдон-цъиуты къордæй.	Гъолон минкый цъеу, æхсæ-рæцъеути къуарæй.	A small motley bird of the order of passerine.

270

272

269

271

269	Скалярий	Скаляри	Скаляри	Scalare, angel fish
	Самые распространённые аквариумные рыбки. Родина скалярий – Южная Америка.	Æппæты арæхдæр æмбæлаг аквариумон кæсæгтæ. Сæ райгуырæн бæстæ у Хуссар Америка.	Тæгкæ ахиддæр аквариумон кæсæлгити хузæ. Æ райгурæн бæстæ æй Хонсар Америки.	A Mostly widespread aquarium fish. Scalares live in South America.
270	Скат	Скат	Скат	Batoidea, ray
	Крупная хищная морская рыба с плоским телом и острым хвостом.	Денджызон тугдых стыр кæсаг, ис ын тæпæн буар æмæ цыргъ кæдзил.	Тæпæнгурæ æма циргъ-кæдзелæ денгизон тогцъух устур кæсалгæ.	Large predatory sea fish with a flat body and a sharp tail.
271	Скворец	Саумæлгъ	Саумæлгъæ	Starling
	Небольшая перелётная певчая птица отряда воробьиных с тёмным оперением.	Чысыл фæлтæхæг зараг цъиу сыррдонцъиуты къордæй. Йæ сисвæлыст у тар.	Гоцгæнагæ, минкый, саупакъу зарагæ цъеу, æхсæрæ-цъеути къуарæй.	A small flying song bird of the order of sparrows with dark plumage.
272	Скорпион	Къæдздым	Къæдздумæг	Scorpio
	Ядовитое паукообразное членистоногое животное.	Маргджын хæлуарæгхуыз уæнгкъах цæрæгой.	Марггун, хæлаурхуз иуонг-къæхтæ цæрæгой.	A poisonous Arachnida.

273

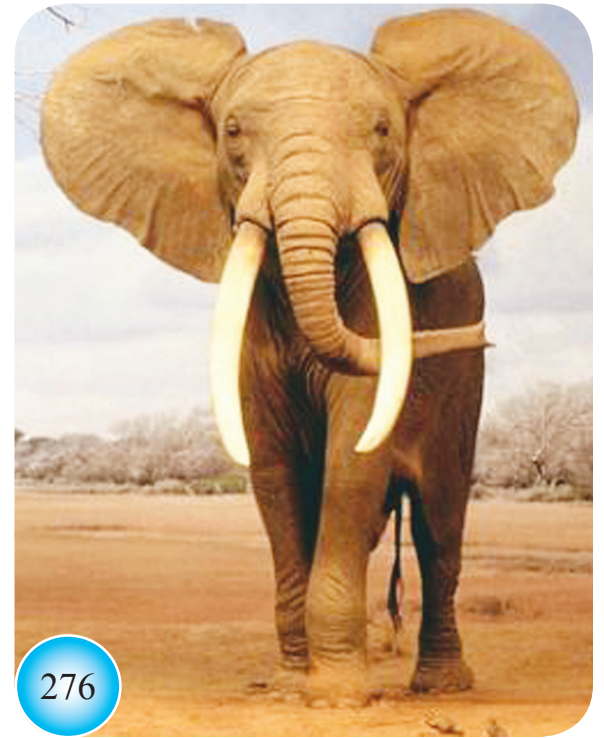
275

274

276

273	Скунс	Скунс	Скунс	Skunk
	Небольшое хищное животное семейства куньих с густым длинным и пушистым мехом, выделения которого имеют стойкий неприятный запах и служат ему защитой; вонючка.	Чысыл тугдзых цэрæгой сæлавырты мыггагæй. Ис ын бæзджын, даргъ æмæ пух хъуындзарм, йæ буаргæдтæ сты тынг смагæнаг, æмæ уымæй пайда кæны йæхи хъахъхъæнынæн; смагæнаг.	Тогцъух минкъий цэрæгой сæлаурти муггагæй. Æ цар æй гъунгун æма хæмпос. Æ цъумурти хъанталæу æсмагæн ин берæ цэрæгойтæ нæ бухсунцæ, æма уомæ гæсгæ си æхе гъæуай кæнунмæ пайда кæнуй; æсмагæнагæ.	A small predatory animal of the Weasel family with rich long and fluffy fur. Its allocation has an extremely unpleasant and lingering smell, serving as protection for it; a skunt.
274	Слепень	Куырмбындз, хъæсдарæг	Хъæрæубиндзæ	Horsefly
	Крупная муха, жалящая животных, из семейства кровососущих.	Цэрæгойтыл хæцаг ставд бындз тугцъирты мыггагæй.	Цэрæгойтæбæл хуæцагæ устур биндзæ, тогцъирти муггагæй.	A large flying stinging animal, belongs to the family of Sungui-noverous
275	Слизень	Æнæхъузг моллюск	Æнæхъозгъæ моллюск	Slug
	Род моллюска, не имеющего раковины.	Æнæсæтæлхъузг моллюскты мыггаг.	Æнæхъозгъæ моллюскити муггаг.	A mollusk species that hasn't got a shell.
276	Слон	Пыл	Пил	Elephant
	Крупное травоядное млекопитающее с длинным хоботом и двумя бивнями.	Кæрдæгхор егъау æхсырæй-хæсгæ цэрæгой. Ис ын даргъ хæтæлфындз æмæ дыууæ цæвæн ссыры.	Агъазиау æхсирæйхæсгæ хæтæлфий æма æнсурсиутæ кæрдæгхуар цэрæгой.	A large vegetarian mammal with a long trunk and two tusks.

277

281

280

279

278

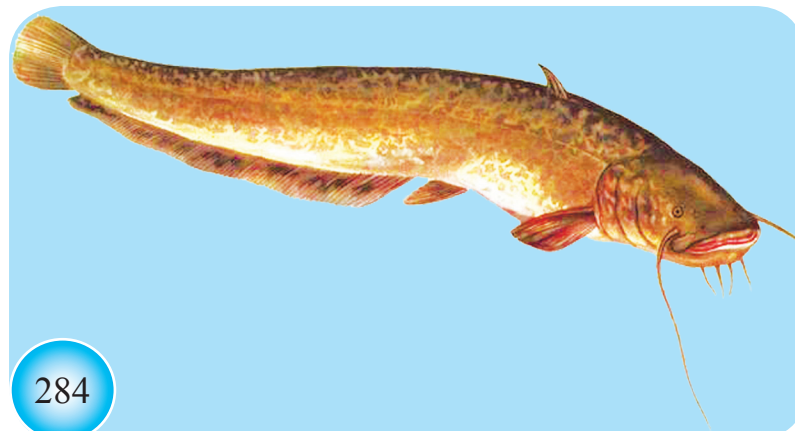

277	Снегирь	Зараг цѝиу	Сурхбун	Bullfinch
	Небольшая серая певчая птичка из отряда воробьиных с красной грудью (у самцов).	Гыццыл фæныкхуыз зараг цѝиу сырдонцѝиуты мыггагæй. Нæлтæн сæ риу у сырх.	Минкѝий фунукхуз зарагæ цѝеу, æхсæрацѝеути кѝуарæй. Нæлтæн сæ хѝури бунтæ сурх æнцæ.	A small grey song bird from the group of passerine. Its male has a red chest.
278	Собака	Куыдз	Куй	Dog
	Домашнее животное, родственное волку.	Бирæгъмæ хæстæг хæдзарон цæрагой.	Берæгъмæ æнгæс хæдзайрон цæрагой.	A pet related to the wolf.
279	Соболь	Сыбираг сæлавыр	Сибийраг сæлаур	Sable
	Хищный зверёк семейства куньих с ценной шелковистой буро-коричневой шерстью.	Тугдых гыццыл сыр д сæлавырты мыггагæй. Йæ зæлдаг бурбын-морæ хѝуындзарм у зынаргъ.	Тогцѝух минкѝий сирд сæлаурти муггагæй. Æ циллехуз тар мора цар æй хѝæбæр хѝазар.	A predatory animal of the Weasel family with valuable silky dark-brown wool
280	Сова	Уыг	Уг	Owl
	Хищная птица с большими глазами и крючковатым клювом.	Стырцæст æмæ кѝæдзбырынкъ тугдых маргъ.	Устур цæститæ æма кѝæдзæ кѝæбот тогцѝух маргъ.	A predatory bird with big eyes and a hooked beak.
281	Сойка	Сойкæ	Сойкæ	Jay
	Лесная птица с пёстрым оперением и ярко-голубым пятном на крыльях, из отряда воробьиных.	Хѝулон сисвæлыст хѝæддаг цѝиу сырдонцѝиуты мыггагæй, йæ базыртыл ирд-цѝæх тæппытæ.	Гѝолон пакѝу гѝæддаг цѝеу æхсæрацѝеути муггагæй, æ базуртæбæл ба – ирд-цѝæх цѝæрнатæ.	A forest bird with motley plumage and a bright-blue spot on wings, from the group of passerine.

126

283

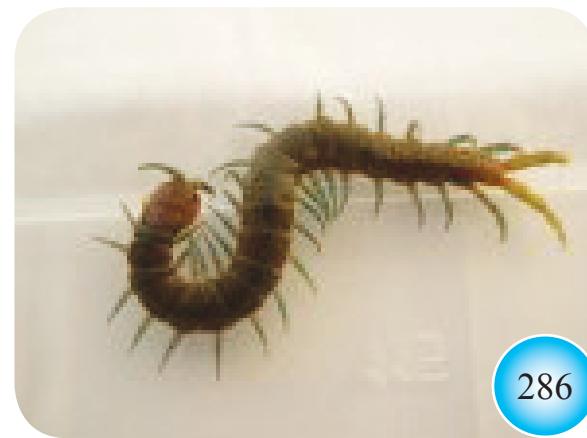
284

282

285

286

282	Сокол	Уари	Уарий	Falcon
	Хищная быстролетающая птица с сильным клювом и длинными острыми крыльями, в старину использовавшаяся при охоте на мелких животных и птиц.	Фидарбырынкъ æмæ даргъ-цыргъбазыр тугдых тагъдтæхæг маргъ. Рагзаманты дзы пайда кодтой лыстæг цæрæгойтæ æмæ мæргътыл цуангæнгæйæ.	Тогцъух, цурд тæхагæ федар къæбот æма даргъбазур маргъ. Раздæр си цæуæй-нæнттæ пайда кодтонцæ минкый цæрæгойтæ æма мæргъ-тæбæл цæуæн гæнгæй.	A predatory fast flying bird with long sharp wings. In ancient times it was used in hunting for small animals and birds.
283	Соловей	Булæмæргъ	Борæмæлгъæ	Nightingale
	Маленькая перелетная птица с серовато-бурым оперением, отличающаяся красивым пением.	Чысыл фæлтæхæг цъиу фæныкхуыз-морæ сисвæлыстимæ. Иннæ мæргътæй хицæн кæны йæ рæсугъд зардæй.	Минкий гоцгæнагæ мора – фунукхуз пакъу цъеу, иннæ мæргътæй хецæн кæнуй æ дессаги рæсугъд зардæй.	A small bird with grayish-brown plumage, is distinguished by its beautiful singing.
284	Сом	Локо	Локо	Catfish
	Крупная пресноводная хищная рыба с лишенным чешуи телом и несколькими парами усов.	Æдзæхдæтты цæрæг егъау тугдых кæсаг. Ис ын æнæхæрв буар æмæ цалдæр æмкбай рихийы.	Æдзæнхдæнтти цæрæг æнæхæрвæ бауæр бецъогин устур тогцъух кæсалгæ.	Large fresh-water predatory fish with no scales on the body and several pairs of whiskers.
285	Сорока	Дзæгъындзæг	Хъеу-хъеуагæ, хъеуа	Magpie
	Птица с длинным хвостом, бело-чёрным оперением.	Даргъкъæдзил æмæ урс-сау сисвæлыст маргъ.	Даргъкъæдзелæ, уорс-сау гъолæнттæ пакъу маргъ.	A bird with a long tail, and black and white plumage.
286	Сороконожка	Хъусхил	Берæкъах золкъæ	Centipede
	Членистоногое животное с червеобразным телом и большим количеством ножек.	Уæнгкъах цæрæгой, ис ын уаллонхуыз буар æмæ бирæ къæхтæ.	Иуонгкъæхтæ, золкъæхуз гурæ цæрæгой, берæ къæхти хæццæ.	An arthropod animal with a vermicular body and plenty of legs.

288

287

289

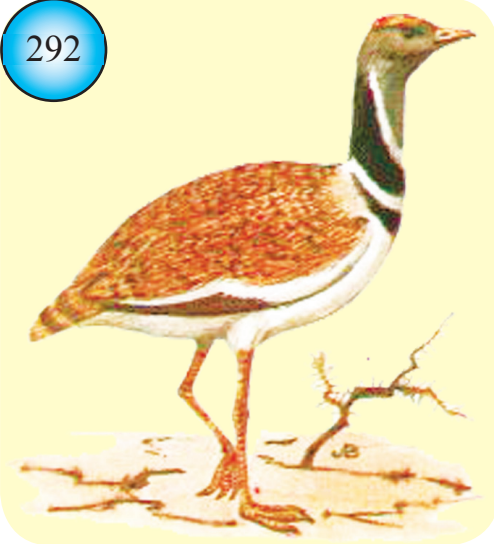

290

287	Сосновый шелкопряд	Нæзыйы цыллæйы калм	Нæзий циллебийæг	Pine moth
	Бабочка семейства шелкопрядов, гусеница которой питается сосной; вредитель хвойных пород. Окраска походит на цвет сосновой коры.	Гæлæбу цыллæйы кæлмыты мыггагæй. Йæ къуыдыргалм хæры нæзы; хихджын бæлæстæн – зианхæссæг. Йæ хуыз у нæзыйы цъары æнгæс.	Гæбæло циллебийгути муггагæй, æ синтъи хуæруй нæзи; хехгун бæлæстæн зæранхæсæг æй. Æ хузæ ба нæзий цъарæмæ æнгæс æй.	A butterfly of the Silkworm family. It is a caterpillar which eats pine, damages pine trees. It has the colour of pine bark.
288	Степная гадюка	Быдырон маргджын калм	Будуйрон гадюкаæ	Steppe viper
	Вид ядовитых змей рода настоящих гадюк.	Маргджын кæлмыты хуыз æцæг маргджын кæлмыты мыггагæй.	Марггун бурæги хузæ æцæг марггун хелæгти муггагæй.	A species of poisonous snakes.
289	Стервятник	Хæдмæлхор	Хуæдмæлхуар	Vulture
	Птица семейства ястребиных, питающаяся падалью.	Хæдмæлхор маргъ хъæрццыгъаты мыггагæй.	Хуæдмæлхуар маргъ хъæрццигъати муггагæй.	A scavenger bird of the family of Hawks.
290	Страус	Страус	Страус	Ostrich
	Большая быстро бегающая птица, обитающая на открытых пространствах Африки и Австралии.	Егъау тагъдызгъорæг маргъ. Цæры Африкæ æмæ Австралийы тыгъдæдты.	Африкæ æма Австралий æбæлас будурти цæрæг агъазиау тагъд ледзагæ маргъ.	A big, fast running bird living in open treeless spaces of Africa and Australia.

292

291

295

293

294

291	Стрекоза	Цъырцъыраг, туасæг	Туасæг, цъæрæхснæг	Dragonfly
	Хищное насекомое с длинным тонким телом и двумя парами больших прозрачных крыльев, производящих при полёте характерный шум.	Тугдзых уырынгон, ис ын лыс-тæг даргъ буар æмæ дыууæ хуыздзыд æмкъай базыры, тæх-гæ-тæхын кæнынц æнахуыр уынæр.	Устур дууæ æнкъай рохсдзуд базургин, дæргъæлвæсгурон тогцъух тæхагæ цæрæгой. Тæхгæ-тæхун æ базуртæй хе-цæн гъæри муртæ фегъусуй.	A predatory insect with a long thin body and two pairs of large transparent wings, producing specific noise in flight.
292	Стрепет	Стрепет	Стрепет	Little Bustard
	Птица семейства дроф.	Маргъ дудыхъты мыггагæй.	Маргъ дудыхъти муггагæй.	A bird of the Bustard family.
293	Стриж	Чъима	Къима	Sand martin, swift
	Небольшая птица темной окраски, с коротким клювом и с длинными острыми крыльями.	Чысыл тарпакъуы цъиу, ис ын цыбыр бырынкъ æмæ даргъ цыргъ базыртæ.	Минкый тарпакъу, цубур къæботт цъеу, даргъбазурон-ти къуарæй.	A small bird with dark marking, short beak and long sharp wings.
294	Судак	Судак	Судак	Zander Pike-perch
	Промысловая рыба семейст-ва окуневых.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм кæсаг окунты мыггагæй.	Кæсалгдзауæн кæбæл кæнун-цæ, уæхæн кæсалгæ окунти муггагæй.	A marketable fish of the Perch family.
295	Сурок	Зæххы æхсæрæг	Зæнхи æхсæрсæттæг	Marmot
	Небольшое животное се-мейства беличьих, зимой впадающее в спячку.	Зымæг фынай чи кæны, ахæм чысыл цæрæгой æхсæрджыты мыггагæй.	Зумæг фунæй ка фæккæнуй, уæхæн минкий цæрæгой æхсæрсæттæгути муггагæй.	A small animal of the Sciuridae family that hibernates in winter.

296

299

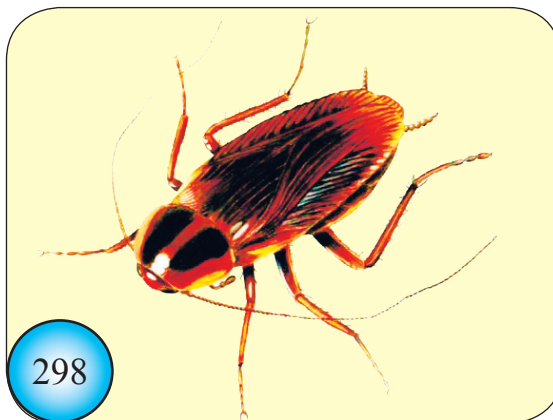
297

301

298

300

296	Суслик	Хъулон уыры	Гъолон гæлæу	Gopher, ground-squirrel
	Небольшое животное из отряда грызунов, вредитель посевов.	Чысыл цæрæгой æхсынджыты мыггагæй, хуымтæн – зианхæссæг.	Итуд зæнхитæн зæранхæссæг минкый цæрæгой, æхсинæг цæрæгойти къуарæй.	A small animal belonging to the Squirrel family, pest of the crops.
297	Сыч	Сидахъ	Сидахъ	Horned owl
	Ночная птица отряда сов.	Æхсæвон маргъ уыгты мыггагæй.	Æхсæйвон маргъ угти муггагæй.	A nocturnal bird of Strigidae family.
298	Таракан	Хъæбыза, таракан	Таракан, хъæбуза	Cockroach
	Прямкрылое всеядное насекомое, вредитель в хозяйстве.	Растбазыр алцыхæрæг уырынгон, хæдзарадæн – зианхæссæг.	Хæдзайрадæн зæранхæссæг растбазур, алцихуæрæг хъæндел.	An Orphoptera omnivorous insect, pest in house keeping.
299	Тарантул	Тарантул	Тарантул	Tarantula, ground spider, wolf spider
	Крупный ядовитый паук.	Стыр маргджын хæлуарæг.	Устур марггун хæлаур.	A large poisonous spider.
300	Тарань	Тъаран	Тъаран	Roach
	Небольшая морская рыба семейства карповых.	Денджызон чысыл кæсаг карпты мыггагæй.	Денгизон минкый кæсалгæ карпти муггагæй.	A small salt-water fish of the Carp family.
301	Телескоп	Телескоп	Телескоп	Telescopus
	Рыбка красновато-золотистого цвета с чрезвычайно выпуклыми глазами.	Сырхбын-сыгъзæринхуыз кæсаг, ис ын æвирхъау хъоппæг цæстытæ.	Сурх-сугъзæрийнæхуз кæсалгæ, æнæуагæ хъопбæгъ цæстити хæццæ.	A red-golden fish with extremely salient eyes.

305

302

304

306

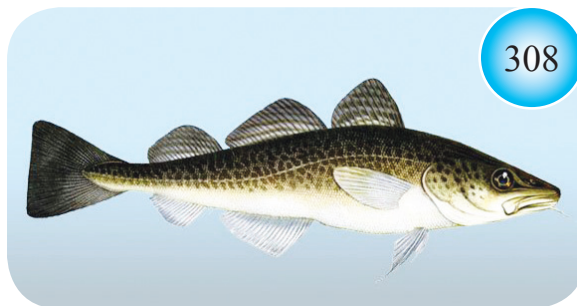
303

302	Телёнок	Род	Уас	Calf
	Детёныш коровы, а также оленя, лося и некоторых других парнокопытных животных.	Хъуджы, саджы æмæ иуæй-иу æндæр саджилсæфтæг цæрагойты лæппын.	Гъоги, саги уæдта æндæр æнкъайсæфтæг цæрагойти бæдола.	The calf of the cow, deer and some other Artiodactyla animals.
303	Тёлка	Дыгæрдыг	Хъунадзин	Heifer
	Двухгодовалый телёнок женского пола.	Дыууæаздзыд сыл род.	Дууæанздзуд силæ уас.	A biennial feminine calf.
304	Термит	Термит	Термит	Termite
	Насекомое жарких стран, живущее большими колониями, вредитель древесины, кожи, бумаги, сельскохозяйственных продуктов.	Тæвд бæстæты цæраг уырынгон. Цæры бирæгæйттæй, зиан хæссы хъæдæрмæг, царм, гæххæтт æмæ хъæууон-хæдзардон хойрæгтæн.	Тæвдæ бæстити цæраг, лисæг хелæгой. Цæрунцæ берæгæйттæй. Зæран хæссунцæ гъæдæрмæг, салæ, гæгъæди æма гъæууон хæдзардон хуаллæгтæн.	An insect living in tropical countries by large colonies, pest of wood, paper, leather, agricultural products.
305	Тетерев	Саугарк	Саугарк	Blackcock
	Крупная птица отряда куриных.	Стыр маргъ кæрчыты мыггагæй.	Устур гъæддаг маргъ кæрки-ти муггагæй.	A large bird of the galliformes subfamily.
306	Тигр	Тигр	Тигр, фæранк (фæланг)	Tiger
	Крупное хищное млекопитающее семейства кошачьих с жёлтой в чёрную полосу окраской.	Егъау тугдзых æхсырæйхæсгæ цæрагой гæдыты мыггагæй. Йæ хуыз – бур, сау хæххытимæ.	Устур тогцъух, æхсырæйхæсгæ сау талгъæртæ борхуз цæрагой, тикисти муггагæй.	A large predatory mammal of the cat family with yellow-black, striped marking.

309

308

310

307

311

307	Тля	Зулкъ	Зайæгойти систæ	Aphid
	Мелкое насекомое, вредитель, питающееся соком растений.	Лыстæг зианхæссæг саск, цæры зайæгойты донæй.	Зæранхæссæг, листæг хелæгой, цæруй зайæгойти донæй.	A small pest insect that feeds on plant sap.
308	Треска	Треска	Треска	Bankcod, codfish
	Промысловая рыба, водящаяся в северных морях.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм цæгатаг денджызты цæрæг кæсаг.	Кæсалгдзауæн кæбæл кæнунцæ, уæхæн цæгатаг денгизти цæрæг кæсалгæ.	A marketable fish living in north seas.
309	Тритон	Тритон	Тритон	Eft, newt, merman
	Хвостатое земноводное, похожее на ящерицу.	Сурыл æмæ доныцæрæг гæккуырингæс къæдзилджын цæрæгой.	Сорзæнхæ æма дони цæрæг, къæдзелгун æнкъуæлхæмæ æнгæс цæрæгой.	A tailed amphibian resembling a lizard.
310	Трясогузка	Урс дзывылдар	Борхъæстæ дзубулдар	Wagtail
	Небольшая птица отряда воробьиных с постоянно покачивающимся длинным хвостом.	Чысыл цъиу сырдонцъиуты мыггагæй, йæ даргъ къæдзил æппынаедзух кæны тилгæ.	Минкыйцъеуæхсæрæцъеути къуарæй, æ даргъ къæдзелæ æноси дæр телгæ кæнуй.	A small passerine bird with a long tail which it wags frequently.
311	Тукан	Тукан	Тукан	Toucan
	Птица из семейства тукановых с несоизмеримо большим, сжатым с боков, яркоокрашенным клювом.	Маргъ туканты мыггагæй. Йæ бырынкъ у æнахуыр стыр, тъæпæнфарс æмæ ирдахуырт.	Маргъ туканти муггагæй. Æ устур биринкъæ æй ирдхурст, æ фæрстæ ба – медæмæ æлхъивд.	A bird of toucan family with a very big brightly coloured beak compressed on each side.

138

316

315

313

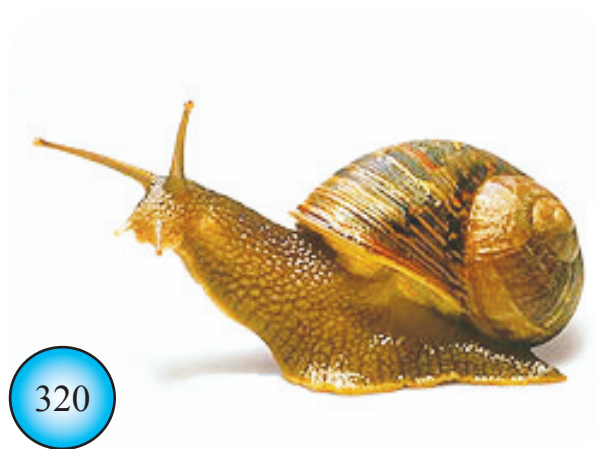
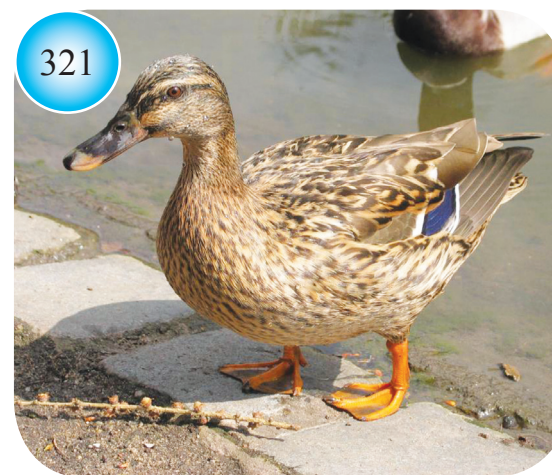
314

312

312	Тур	Дзæбидыр	Дзæбодур	Capra, wild goat
	Горный кавказский козёл.	Кавказы хæхты цæрæг сæгъ.	Кавкази хуæнхти цæрæг сæгъæ.	A Caucasian wild goat.
313	Тушканчик	Тушкан	Тушкан	Jerboa
	Грызун с длинными задними ногами и длинным хвостом.	Йæ фæстаг къæхтæ æмæ йæ къæдзил даргъ кæмæн сты, ахæм æхсынæг.	Æ къæдзелæ æма æ фæстаг къæхтæ даргъ кæмæн æнцæ, уæхæн æхсинæг.	A rodent with long hind legs and long tail.
314	Тюлень	Тюлен	Тюлен	Seal
	Морское ластоногое млекопитающее.	Денджызон хæлынкъах æхсырæйхæсгæ цæрæгой.	Денгизон æхсырæйхæсгæ цæрæгой.	A seawater pinniped mammal.
315	Угорь	Калмгæсаг	Донхелагæ	Grig, eel
	Рыба со змеевидным телом.	Йæ буар калмы хуызæн кæмæн у, ахæм кæсаг.	Æ бауæр хелаги æнгæс кæмæн æй, уæхæн кæсалгæ.	A snake – like fish.
316	Удав	Удав, æлхъивгалм	Æлвасхелагæ, удав	Anaconda, boa
	Большая хищная змея тропических стран, обычно обвивающая свою жертву при нападении.	Тропикон бæстæты цæрæг стыр тугдзых калм. Йæ амæттагыл йæхи ныццавы æмæ йæ нылхъивы.	Тропикон бæстити цæрæг устур тогцъух хелагæ. Æ амæттагбæл æхе истохуй æма æй хорх-æлхъивд никкæнуы.	A large predatory snake living in tropical countries that usually kills its victims by twining them.

317	Удод	Дыгоппон	Гоппой, дугоппон	Ноорое
	Птица с пёстрым оперением, изогнутым клювом и веерообразным хохолком из семейства удодовых.	Хъулон сисвæлыст, къæдз бырынкъ æмæ веерæнгæс гопп кæмæн ис, ахæм маргъ дыгоппонты мыггагæй.	Рæсугъд гъолæнттæ пакъу æма къæлос къæбот маргъ, гоппой цъеути муггагæй.	A bird with colourful feathering, bent beak and fen-like crest of Hoopoe family.
318	Уж	Бурхъус калм, хоргалм	Боргъос хелагæ, гулмæ	Adder
	Небольшая неядовитая змея (обычно тёмного цвета).	Чысыл æнæмарг калм (йæ хуыз арæхдæр – тар).	Æнæмарг, минкъий таргомау хелагæ.	A small usually dark coloured nonpoisonous snake.
319	Улар (горные индейки)	Зым	Зумаргъ	Snowcock
	Род птиц семейства фазановых.	Маргъ сындзыуасджыты мыггагæй.	Синдз-уасæнгити муггагæй маргъ.	A sort of bird species of the Pheasant family.
320	Улитка	Сæтæлæг	Гъонцъæ	Snail
	Медленно передвигающийся безпозвоночный моллюск, обычно имеющий раковину.	Сындæггай бырæг æнæрагъыстæг цæрæгой, арæхдæр ваййы хъузгимæ.	Сабургай лæсæг æнæрагъыстæг моллюск, æ хъозгъæхæдзарæ æ хæццæ фæууы.	Slow mollusk usually having cameo-shell.
321	Утка	Бабыз	Бабуз	Duck
	Водоплавающая птица с широким клювом, короткой шеей и короткими, широко поставленными лапами.	Доныленкæнæг маргъ, ис ын фæтæн бырынкъ, цыбыр къубал æмæ цыбыр, хæлиу хæлынкъæхтæ.	Донинакæгæнагæ, фæтæн къæбот, цубур къобалæ æма хæлеу æвæрд накæгæнæн къæхти хæццæ маргъ.	An aquatic bird with a broad beak, short neck and short flappers.

325

322

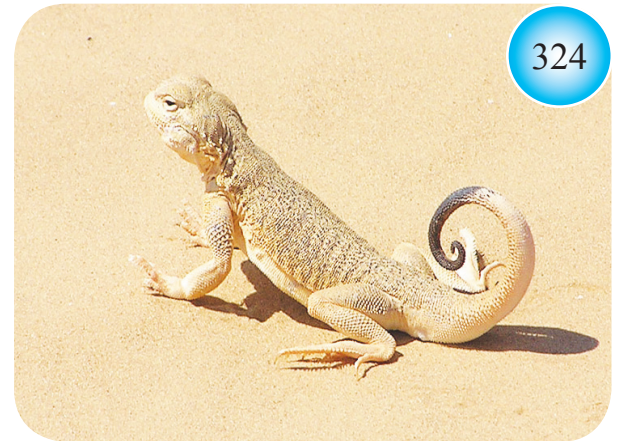
323

326

324

322	Утконос	Бабызфындз	Бабузфий	Duckbill, platypus
	Австралийское яйцекладущее млекопитающее с головой, вытянутой вперёд наподобие утиного носа.	Австралийаг айкæфтауæг æхсырæйхæсгæ цæрагой, йæ сæр – бабызы фындзы хуызæн размæ ивæзт.	Австралийаг айкæфтауæг, æхсырæйхæсгæ цæрагой, æ сæр бабузи фиййау размæ ивæзт.	An Australian egg-laying duck-billed mammal endemic.
323	Ушан	Хъусой	Гъосой	The long-eared bat
	Летучая мышь с большими ушами.	Стырхъус хæлынбыттыр.	Устургъос хæлинбиттыр.	A bat that has long ears.
324	Ушастая круглоголовка	Тымбылсæр хъусой	Тумбулсæр гъосой	Phrynocephalus mystaceus Eared round-head
	Вид ящериц средней величины. Тело сверху покрыто ребристой чешуёй. Окраска – песочного цвета.	Рæстæмбис ас гæккуыриты хуыз. Йе змисхуыз буар æхгæд у уырынгтæ хæрвæй.	Рæстæмбес æнкъуæлхити хузæ. Æ зменсæхуз бауæр æхгæд æй бугъзуртæ хæрвæй.	A species of lizards of medium size. The body is covered with ribbed scales. It is of sandy colour.
325	Фазан	Сындзы уасæг	Синдзи уасæнгæ	Pheasant
	Крупная промысловая птица из отряда куриных с ярким оперением.	Цуан кæуыл кæнынц, ахæм егъау маргъ кæрчыты къордæй, ис ын ирд ахуырт сисвæлыст.	Цауæн кæбæл фæккæнунцæ, уæхæн устур, ирд хурст пакъу, маргъ.	A large maketable bird of the family Phasianidae with colourful feathering.
326	Филин	Ололи	Тоймон	Eagle owl
	Крупная птица из отряда сов.	Егъау маргъ уыгты мыггагæй.	Егъау маргъ, угти муггаги къуарæй.	A large bird of the Strigidae family.

327

328

330

329

327	Фламинго	Фламинго	Фламинго	Flamingo
	Род птиц. У фламинго тонкие длинные ноги, окраска разная от белого до красного цвета, массивный выгнутый вниз клюв.	Мæргъты мыггаг. Йæ зæнгтæ сты листæг æмæ даргъ. Сæ хуыз – урсæй сырхы онг алыхуызон фæлгъуызтæ, йæ бырынкъ – стыр, бынардаем къæдз, къубал – тасаг.	Мæргъти муггаги хузæ. Сæ зæнгитæ æнцæ листæг æма даргъ, къобæлтæ ба – тасагæ. Æ пакъути хурст ба уорсæй сурхи уæнгæ æй аллихузон фæлгъузти хæццæ.	A sort of birds. Flamingo has thin long legs and a massive beak curved downward, its colouring can be different: white or red.
328	Форель	Балергæсаг	Балир; силгæ	Trout
	Небольшая промысловая рыба из рода лососевых с красными и чёрными пятнышками.	Кæсагдзуан кæуыл кæнынц, ахæм чысыл кæсаг æргъайты мыггагæй, сырх æмæ йыл сау листæг тæппытæ.	Кæсалгдзауæн кæбæл фæккæнунцæ, уæхæн сау æма сурх цъæрнатæ, минкый кæсалгæ, лæсæгти муггагæй.	A small marketable fish belonging to the Salmonidae family with red and black spots.
329	Хамелеон	Хамелеон	Хамелеон	Chameleon
	Пресмыкающееся тёплых стран отряда ящериц, меняющее свою окраску при цветовых изменениях в окружающей среде.	Хъарм бæстæты цæрæг хилæг цæрæгой гæккуыриты мыггагæй, йæ хуыз ивы, йæ алфамбылай æрдзы хуызтæ куыд ивынц, уымæ гæсгæ.	Гъар бæстити цæрæг хелæг цæрæгой æнкъуæлхити муггагæй. Æ алфанбулай æрдзи хузи æййивдмæ гæсгæ æ хузæ æййевуй.	A reptile from hot countries of the Lizard family that can change its marking to adjust to the surrounding locality.
330	Хомяк	Хъулон уыры	Къода гæлæу	Hamster
	Грызун, вредитель хлебных злаков и огородных растений.	Æхсынæг, æфсирджын халсартæн æмæ цæхæрадоны зайæгойтæн – зианхæссæг.	Æфсергун æма дзæхæрадоны зайæгойтæн зæранхæссæг æхсинæг.	A rodent pest of cereals and garden plants.

146

335

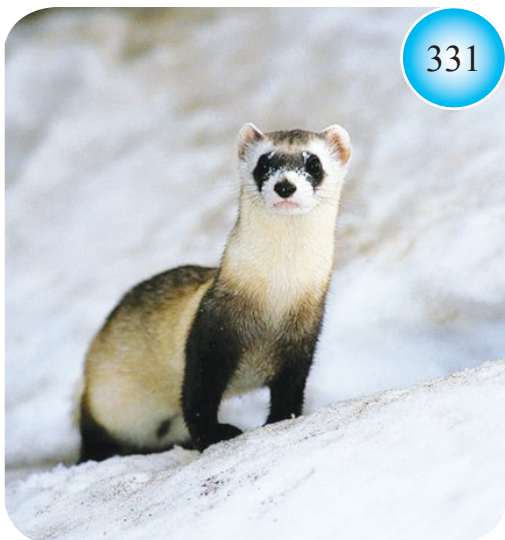
332

334

331

333

331	Хорёк	Тæхсæл	Тæхсæл	Weasel
	Хищный зверёк семейства кунных с ценным мехом.	Чысыл тугдзых сырды сæлавырты мыттагæй, йæ хъуындзарм у зынаргъ.	Тогцъух минкый сирды сæлаурти муттагæй. Æ цар хъазар æй.	A predatory animal of the Mustelidae family with valuable fur.
332	Хохлатка	Хохлаткæ	Хохлаткæ	Corydalis
	Ночная бабочка с чешуйчатыми хохолками по бокам, на груди и передних крыльях.	Æхсæвон гæлæбу, йæ риу æмæ йæ базыртыл фæрсæрдыгæй – хæрвæй æхгæд къоппатæ.	Æхсæйвон гæбæло. Æ реу, фæрстæ æма базуртæбæл ба – хæрвон къузуппитæ.	A night butterfly with scaly pappuses on each side, on the breast and front wings.
333	Цапля	Кæсаглас	Кæсалглас	Heron
	Большая болотная птица с длинной шеей и клювом, с длинными ногами.	Цъымарайы цæрæг стыр маргъ. Ис ын даргъ къубал, даргъ бырынкъ æмæ даргъ къæхтæ.	Цъимарай цæрæг устур маргъ. Æ къобалæ, къæбот æма къæхтæ æнца дæргътæ.	A large marsh bird with a long neck, beak and legs.
334	Цесарка	Цицыр	Цеуыр	Pearl-hen, guinea hen
	Птица из семейства куриных.	Маргъ кæрчыты мыттагæй.	Рæсугъд, гъолæнттæ маргъ кæркити муттагæй.	A bird of the Galliformes family.
335	Цыплёнок	Цъиу	Цъеу	Poult
	Птенец курицы (а также цесарки, индейки и некоторых других птиц из отряда куриных).	Карчы цъиу (стæй ма цицыры, гогызы æмæ иуæй-иу æндæр мæргъты цъиутæ кæрчыты мыттагæй).	Карки цъеу (уæдта ма цеури, гогузи æма æндæр мæргъты цъеутæ кæркити муттагæй).	A nestling of the hen, pearl-hen, turkey and other birds of the Galliformes family

339

340

336

337

338

336	Чайка	Кæсагдзау	Кæсалгдзау	Gull
	Птица с короткими ногами, длинными крыльями и густым оперением. Живёт по берегам морей, рек, озёр.	Маргъ цыбыр къæхтæ, даргъ базыртæ æмæ бæзджын сисвæлыстимæ. Цæры цæугæдæттæ, цадтæ æмæ денджызты былгæрæтты.	Цубур къах, бæзгин пакъуæма даргъ базуртæ маргъ. Цæруй цæугæдæнтæ, цадитæ æма денгизи билтæбæл.	A bird with short legs, long wings and thick feathering that lives near rivers, lakes and seas.
337	Червь	Уаллон	Золкъæ	Worm
	Бескостное ползающее животное с вытянутым телом.	Æнæстæг бырæг цæрагой, йæ буар – дæргъæлвæс.	Æнæстæг, дæргъеццон гурæ, хелæг цæрагой.	A boneless, crawling animal with elongated body.
338	Черепаха	Уæртджын хæфс	Уæртгун хæпсæ	Tortoise
	Медленнодвигающееся на коротких конечностях пресмыкающееся, покрытое костным панцирем.	Стæгджын уартæй æхгæд, цыбыруæнг æмæ сындæггай хилæг цæрагой.	Цубур иуæнгтæбæл сабур хелæг цæрагой. Ес ибæл стæггун уарт.	A slow – moving reptile on short limbs covered with bony shell.
339	Чибис	Чибис	Чибис	Lapwing
	Небольшая болотная птица, родственная кулику.	Доны æццыты æнгæс цъымарайы цæраг чысыл маргъ.	Дони уæрццамæ æнгæс цъимарай цæраг минкъийгомай маргъ.	A small swamp bird related to the Sandpiper.
340	Шакал	Шакал	Шакал	Jackal
	Хищное животное из семейства собачьих, питающееся падалью.	Хæдмæлхор тугдых цæрагой куйты муггагæй.	Хуалихуар, тогцъух цæрагой куйти муггагæй.	A carnivorous animal of the Dog family that feeds on carrion.

341	Шмель	Хъæддаг мыдыбындз	Гъæддаг мудибиндзæ	Bumblebee
	Насекомое из семейства пчёл, с толстым мохнатым тельцем.	Уырынгон мыдыбындзыты мыггагæй. Ис ын тыппыр хъуынджын буар.	Гъунгун, туппуртæ бауæр биндзæ, мудибиндзити муггагæй.	An insect of the Bee family with a thick furry body.
342	Щенок	Къæбыла	Къæбис	Puppy
	Детёныш собаки, а также лисы, волчицы, соболя и некоторых других животных.	Куыдзы, стæй ма рувасы, бирæгъы, сæлавыры æмæ иуæй-иу æндæр цæрæгойты лæппын.	Куййи уæдта ма робаси, берæгъи, сæлаури æма æндæр цæрæгойти бæдолæ.	A dog's cub and also a fox's, a wolf's, a sable's, a seal's and other animals.
343	Щитомордник	Щитомордник	Щитомордник	Gloydius
	Змея среднего размера. Окраска верхней стороны тела бурая или серо-коричневая, с тёмными пятнами.	Рæстæмбис дæргъ кæмæн ис, ахæм калм. Йæ буары уæллаг фарс – морæ кæнæ фæныкхуыз-морæ, цæхгæрмæ тар хъулаæттимæ.	Рæстæмбес хелагæ. Æ бауæри сæргкаг фарс æй мора-фунукхуз сау цæрнати хæццæ.	A snake of medium size. The colouring of the upper side of the body is brown or brownish-grey with cross dark brown points.
344	Щука	Хихор	Щукæ, хехуар	Pike, luce
	Хищная пресноводная рыба с плоской вытянутой головой и удлиненным телом, с большим ртом, усаженным острыми зубами.	Æдзæхдæтты цæрæг тугдзых кæсаг. Йæ сæр – тьæпæн, дæргъæлвæс, йæ буар – дæргъæццон, йæ дзых – стыр, цыргъ дæндæгтæй йедзаг.	Æдзæнхæ дæнтти цæрæг, дæргъес гурæ, устур гъæлæс æма циргъдæндаг тогцъух кæсалгæ.	A predatory freshwater fish with a flat elongated head and body with a large mouth and sharp teeth.

348

349

345

347

346

345	Ягнёнок	Уæрыкк	Уæр, уæриккæ	Lamb
	Детёныш овцы.	Фысы лæппын.	Фуси бæдола.	The cub of the sheep.
346	Ягуар	Ягуар	Ягуар	Jaguar
	Жищенное животное семейства кошачьих с яркой жёлтой шерстью и чёрными пятнами на ней.	Тугдых цæрагой гæдыты мыггагæй, йæ царм – бур-бурид, сау тæппытимæ.	Тогцъух цæрагой, тикисти муггагæй. æ уæлдзарм æй бор сау æстæлфити хæццæ.	A predatory animal of the Cat family with bright-yellow wool coat and black spots.
347	Як	Як, хъæддаг гал	Як, гъæддаг гал	Yak
	Обитающее в Центральной Азии крупное жвачное животное с длинной шерстью и рогами.	Астæуккаг Азийы цæраг даргъхъуын æмæ сыкъаджын стыр сынæрдзæгъдæг цæрагой.	Астæуккаг Азий цæраг, даргъгъун æма сиугин устур синæрдзæгъдæг цæрагой.	A large ruminant animal with long hair and horns living in Central Asia.
348	Ястреб	Цъиусур	Цъеусор	Hawk
	Хищная лесная птица с коротким крючковатым клювом и длинными острыми когтями.	Хъæддаг тугдых маргъ, цыбыр къæдзгомау бырынкъ æмæ йын даргъ цыргъ дзæмбытæ.	Гъæддаг тогцъух маргъ. Ес ибæл цубур къæлос къæбот æма циргъ даргъ нихтæ.	A predatory forest bird with a short hooked beak and long claws.
349	Ящерица	Гæккуыри, мæкъулаг	Æнкъуæлхæ	Lizard
	Небольшое пресмыкающееся с удлиненным, покрытым мелкой роговой чешуёй телом, длинным хвостом и конечностями.	Чысыл дæргъæлвæс хилæг, йæ буар – лыстæг хæрвæй æмбæрзт, ис ын даргъ къæдзил æмæ даргъ къæхтæ.	Минкый дæргъесгурæ хелæг. Æ бауæр æмбæрзт æй къуæллиæнгæс хæрвæй. Ес ибæл даргъ къæдзелæ æма къæхтæ.	A small reptile with a long, body covered with small horn scales, with a long tail and limbs.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Иронский	Дигорский	Русский	Английский	
Акулае	Акула	Акула	Shark	2
Амёбæ	Амёба	Амёба	Amoeba	3
Анакондае	Анаконда	Анаконда	Anaconda	4
Антилопæ	Антилопа	Антилопа	Antelope	5
Арс	Медведь	Медведь	Bear	194
Аспид	Аспид	Аспид	Asp, Elapidae	6
Астъяхыг	Астляхуг	Осыног	Oscorpus	225
Дельз	Делуиз, сингты	Гусеница	Caterpillar	75
Дæнххуыз моллошк	Дæнххуызæ моллошк	Слизень	Slug	275
Дæрр'ай	Дæртæвæг хъæндиг	Лосось	Salmon	183
Дæрттивæг хъæндиг	Дæрттивæг хъæндиг	Светлячок	Glowworm	262
Дæхсæнъ	Дæхсæукъæ	Блоха	Flea	25
Дæхсæрсæттæг, æхсæртæг,	Дæхсæрсæттæг, туртуна	Белка	Squirrel	18
тыртына	Дæхсинаг	Грызун	Rodent	73
Дæхсынаг	Дæхсинаг	Клест	Crossbill	131
Дæхсынаг цыу	Дæхсинаг	Утка	Duck	321
Бабыз	Бабуз	Утка	Platypus	322
Бабызфындз	Бабузфий	Утконос	Cottontail	8
Баклан	Баклан	Баклан	Cole	93
Байраг	Байраг	Жеребёнок	Trout	328
Балгæртæсæг	Балгир, силгæ	Форель		
Бæлон (хæдзарон), æхсинæг (хъæддæг)	Бæлæу (хæдзайрон), æхсинæг (т'æддæг)	Голубь	Pigeon	66
Бæх	Бæх	Лошадь	Horse	185
Беззубкæтæ	Дæдæндæттæ	Беззубки	Anodonta	13
Бегемот	Бегемот	Бегемот	Hippopotamus	12
Беркут, дурдзæртæс	Беркут, дордзæртæс	Беркут	Golden eagle	23
Бирæгъ	Берæгъ, уæрхæг	Волк	Wolf	45
Бирæкъыхыг	Берæкъыхут	Многоножка	Cepicide	197
Бобр	Бобр	Бобр	Beaver	26
Ботомол	Ботомол	Ботомол	Mantis	27
Бугæмæртъ	Борæмæлтæ	Соловей	Nightingale	283
Бур æрс	Бор-мора æрс	Бурый медведь	Brown bear	34
Буртæгæлæу	Бор тæбæло	Желтушка		
Буртуыбын	Борхъæстæ æнкъуæлкæ	Желтопузик		
Бурткæдзиг цыу	Борхъæдзæлæ цыу	Гориховстка	Redstart	90
Бурундук	Бурундухъ	Бурундук	Chirpnik	68
Буртыну	Бортыу	Иволга	Oriole	33
Бурхъуæ калм, хоргалм	Борхъуæ хæлæгæ, гулмæ	Уж	Adder	112
Быдырон марджын калм	Будуырон гадюкæ	Стенная гадюка	Sterpe viper	318
Быдырон мыст	Хуми мистæ	Полёвка	Field-vole	288
Бындз	Бындзæ	Муха	Fly	242
Бындзмæр	Бындзхуар	Мухоловка	Fly-catcher	208
Варакушкæ	Варакушкæ	Варакушка	Bluethroat, Luscinia svecia	209
Варан	Варан	Варан	Monitor lizard	38
Воблæ	Воблæ	Вобла	Vobla	39
Вугæхвост	Вугæхвост	Вугæхвост	Cataspus	43
Вьюрок	Вьюрок	Вьюрок	Mountain finch	50
Гæгæрæ	Гæгæрæ	Гæгæра	Loon	54
Гайа, кит	Гайа, кит	Кит	Whale	55
Гакк-гукк	Гæггог	Кукушка	Cuckoo	130
Галхæфс	Гъуæрддун хæлсæ	Жаба	Toad	167
Гал, богъ	Богъа	Бык	Bull	88
Гæбы	Гæбу	Клец	Bull	35
Гæды	Тикис	Кот	Acarid	132
Гæлæбу	Гæбæло (гæлæбо)	Бабочка	Butterfly	152
Гæккуыри, макъулаг	Дæнкъуæлхæ, гæнгу	Ящерица	Lizard	7
Гепард	Гепард	Гепард	Cheetah	349
Гиббон	Гиббон	Гиббон	Gibbon	59
Гиена	Гиена	Гиена	Hyena	60
Голубынкæ	Голубынкæ	Голубынка	Corpor-butterfly	61
Гриф	Гриф	Гриф	Vulture	67
Гушпи	Гушпи	Гушпи	Vulture	72
Гурза	Гурза	Гурза	Guppies	74
Денджызон бæхтæ	Денгиз бæхтæ	Морские коньки	Viper	77
Денджызон сæрвасæнтæ	Денгиз «сæрвасæнтæ»	Морские коньки	Sea-horse	204
Денджызон стъалытæ	Денгиз стъалутæ	Морские звёзды	Sea scallops	202
Денджызон хъыбыл	Денгиз хъыбил	Морская свинка	Starfish	203
Домбай	Домбай	Лев	Guinea-pig	201
Донбæрджытæ, хæдмæлхор	Хуæдмæлхуар систитæ	Волomerжи	Guinea-pig	178
сыстытæ	Дони уæрштæ	Кулик	Water stiver, Nalobates	44
Доны аш			Sandriper	169

Донихъяз	Донихъяз	Лебель	Swan	177
Дулахъ	Дулахъ	Дрофа	Bustard	83
Дыгъардыгъ	Хъуналын	Телка	Heifer	303
Дытопон	Топной, дутопон	Уод	Hoore	317
Дылыбындз	Дилинбиндзæ	Оса	Wasp	222
Дзæбидыр	Дзæбодур	Тур	Wildgoat, Capra	312
Дзæгъын, дзæгъ	Хъæу-хъæугаг, хъæу	Сорока	Magpie	285
Дзыгъылдар	Дзыгъылдар	Синица	Titmouse	268
Дзыгъуаргъарк	Дзыгъуаргъарк	Рыбчик	Hazel, hen	255
Дзыгъта, гыбындз	Тыбындзæ, дзынта	Овод	Gadfly	215
Егъар	Егъар	Борзая	Borzoï (dog)	29
Енот	Енот	Енот	Raccoon	85
Ефсæ	Ефсæ	Кобыла	Mare	138
Ехиднæ	Ехиднæ	Ехидна	Spiny Anteater	86
Жиараф	Жиараф	Жиараф	Giraffe	94
Зæрваттык	Зæрбатут	Ласточка	Swallow	176
Зæхъгах	Зæхъкъахæг	Землеройка	Shrew	106
Зæххы æхсерæгът	Зæххи æхсерæгътæг	Сурок	Marmot	295
Зæбæ	Зæбæ	Зебра	Zebra	105
Зулькъ	Зайæгъити систæ	Тигъ	Arhid	307
Зыгътарæг	Дзæгътарæг	Барык	Bagber	11
Зым	Зумаръ	Улар (горные индейки)	Snowcock	319
Кавказæг къуырмагъарк	Кавказæг саугъарк	Кавказский тетерев	Caucasian black grouse	116
Казаркæ	Казаркæ	Казарка	Battle	117
Калм	Хæлагæ, бурæг	Змæг	Snake	108
Калмгъæсæг	Донхæлагæ	Угоръ	Grig, eel	315
Кальмар	Кальмар	Кальмар	Squid, calamary	119
Камбагæ	Камбагæ	Камбага	Flounder	120
Канарейкæ	Канарейкæ	Канарейка	Canary	121
Канюк	Канюк	Канюк	Buzzard	122
Каракурт	Каракурт	Каракурт	Black widow, liguibris	124
Карк	Карк	Курица	Hen	171
Карп	Карп	Карп	Carp	126
Катушкæ	Катушкæ	Катушка	Red Ramshort snail	
		Рыба	Helisoma nigricans	127
Кæсæг	Кæсæг	Чайка	Fish	253
Кæсæгдзæу	Кæсæгдзæу	Цаппа	Gull	336
Кæсæгтлæс	Кæсæгтлæс	Сервота	Heron	333
Кæфгъæсæг	Сервотæ, кæфгъæсæгтæ	Крокодил	Stellate sturgeon	265
Кæфхъуындар	Кæфхъуындар	Кенгуру	Crocodile	160
Кенгуру	Кенгуру	Кушница	Kangaroo	129
Кулущинæ	Кулущинæ	Кобра	Chough	135
Кобраæ	Кобраæ	Кобчик	Cobra	136
Кобчик	Кобчик	Колibri	Red-footed falcon	137
Колibri	Колibri	Конек	Humming-bird	142
Конек	Конек	Корсак	Pipit	144
Корсак	Корсак	Котик	Dog fox	149
Котик	Котик	Краб	Fur seal	153
Краб	Краб	Креветки	Crab	154
Креветкæгæ	Креветкитæ	Кулан	Shrimp	158
Крылан	Крылан	Собака	Fruit-bat	163
Кулан	Кул	Слепень	Asiatic wild ass	168
Куылдз	Хъæрæубындзæ	Крот	Dog	278
Куырмабындз, хъæсдарæг	Хъæрæу гæгæу (ур)	Капустница	Horsefly	274
Куым ууры	Хъæбдусæхуар	Аист	Mole	162
Къæбдусæхор	Къæбдз	Буйвол	White cabbage butterfly	123
Къæбæц	Къæбæц	Щенок	Stork	1
Къæбдыла	Къæбис	Половастик	Bufalo	31
Къæбдугæг, хъуны	У тыр	Ложкевой червь	Purru	342
Къæгъдздым	Уаруни золкæгæ	Ослик	Tadpole	65
Къæгæу	Къæгæу	Комар	Fathom	80
Къыгъо	Саскæгæ	Вертишейка	Scorpion	272
Къуыбалтил	Хъуыртæг	Глухарь	Butto, Baby-ass	224
Къуырмагъарк	Лæппинг	Кревет	Mosquito	143
Лæппинг	Лæппинг	Ляма	Wryneck	42
Леопард	Леопард	Лемминг	Wood-grouse	63
Люко	Люко	Лунь	Arctic falcon	159
Лунь	Лунь	Обезьяна	Lana	173
Лыстæгцæшпæр кæсæг	Тъæта	Божья коровка	Lemming	179
Маймули	Маймули	Мамопт	Leopard	180
Майрæмыкарк	Хани кызгæ	Мамопт	Maagies	184
Мапропод	Мапропод	Талюка	Harter	187
Мамонт	Мамонт		Loach	64
Мардхъæгæ, талюкæ	Мардхъæгæ, талюкæ		Monkey	213
			Ladybird	28
			Paradise fish	190
			Mammoth	191
			Adder	56

Махаон	Махаон	Махаон	Swallowtail	192
Мега, ащ	Мега	Бекас	Snipe	14
Медлзълг	Мулдзълг	Муравей	Ant	206
Медлзългхор	Мулдзългхуар	Муравьед	Anteater	207
Медлхъ	Медлхъ	Павин	Peacock	226
Меркхакхъ хъендл	Хуедемехуар хъебуза	Жук-могильщик	Grave digger	98
Мергехуыз сауцълу	Рохенгхуыз саумеалгъа	Розовый скворец	Pink startling	252
Метых	Саринцха, медух	Саранча	Locust	258
Мелузе	Мелузе	Медуза	Jellyfish	195
Меченосец	Меченосец	Меченосец	Playfish	196
Митмиттенат	Метметтенатге	Зябик	Finch	111
Зараг пьну	Сурухон	Снегирь	Bullfinch	277
Морж	Морж	Морж	Walrus	200
Мыдзбыр	Мулзбыр	Рак	Crawfish	251
Мыдыбындз	Мулибиндзае	Пчела	Bee	250
Мыст	Миста	Мышь	Mouse	210
Мыстулае	Дьртае	Ласка	Weasel	175
Незыйы пьну	Незий пьеу	Королек	Kinglet	147
Незыйы цыллэый калм	Незий шилбеййае	Сосновый шелко- пряд	Piny bombrux	287
Нег голыз	Нег голуз	Индюк	Turkey-cock	114
Немыгхор	Немыгхуар, сауцъеу	Дрозд	Ouzel	82
Норкæ	Норкæ	Норка	Mink	211
Отар, сырх бабыз	Сурх бабуз	Отарь, утка красная	Ruddy shelduck	217
Окун	Окун	Окунь	Perch	218
Ололи	Тоймон	Филин	Eagle owl	326
Орангутант	Орангутант	Орангутант	Orangutan	220
Пандæ	Пандæ	Панда	Panda	227
Пеганкæ	Пеганкæ	Пеганка	Common Shelduck	229
Пеликан	Пеликан	Пеликан	Pelican	230
Перевязка	Перевязка	Перевязка	Mottled polecat	231
Перловица	Перловица	Перловица	Margaritana	233
Пинтын	Пинтын	Пин вин	Penguin	237
Питон	Питон	Питон	Ryphon	238
Пишуухæ, уасаг пьну	Пишуухæ, уасаг пьеу	Пишуха	Pika	239
Подланири	Подланири	Подланирий	Rhichides podalirius	241
Поползень, быраг пьну	Гъедлон пьеу	Поползень	Nuthatch	243
Пумае	Пумае	Пума	Puma	247
Пуночка	Пуночка	Пуночка	Snow bunting	248
Пустелгытае	Пустелгытае	Пустельги	Kestrel	249
Пыл	Пыл	Слон	Elephant	276
Пысырайы гæлæбу	Хæмигæли гæлæло	Крапивница	Small tortoiseshell	155
Рампæг	Румпæг	Моль	Moth	199
Расут'ьд хъриххуш	Расут'ьд хъурдой	Журавль-красавка	Demoiselle Crane	102
Род	Уес	Тетёнок	Calf	302
Рувас	Робас	Лиса	Fox	182
Сазан	Сазан	Сазан	Sazan	256
Сат, сыл сат, хъуыз	Сат (силæ сат), гъеуанз	Оленья самка	Female deer	219
Сайтак	Сайтак	Сайтак	Saiga	257
Сардинæ	Сардинæ	Сардина	Carpinus caprio	259
Сарыч	Сарыч	Сарыч	Buzzard	260
Саубоцъо цæргæс	Саубоцъо цæргæс	Бородач	Bearded vulture	30
Саутарк	Саутарк	Тетерев	Blackcock	305
Саумæлгъ	Саумæлгъæ	Скворец	Starling	271
Саутылт	Раубес	Коусля	Roe deer	151
Сæгъ	Сæгъæ	Коза	Goat	139
Сæгъ,луц	Сæгъ,лоцæг	Козодой	Nighjar, Caprimulgus	141
Сæлавыр	Сæлаур	Куница	Marten	170
Сæмгæф	Дæргъæгæф	Дельфин	Dolphin	78
Сæныкк	Дæркъæ	Козлёнок	Kid	140
Сæрбæрзонд сат	Сæрбæрзонд сат	Благородный олень	Stag deer	24
Сæрвасæнхуыз тритон	Сæрвасæнхуыз тритон	Рёбенчатый тритон	Reptinate newt	71
Сæтæллæг	Гъонцъæ	Улитка	Snail	320
Сельд	Сельд	Сельдь	Netting	266
Сидлахъ	Сидлахъ	Сыч	Homed owl	297
Скаляри	Скаляри	Скалярий	Scalare	269
Скат	Скат	Скат	Batoidea, ray	270
Скуне	Скуне	Скуне	Skunk	273
Сойкæ	Сойкæ	Сойка	Jay	281
Стай, хъæддаг гæды	Стай, гъæддаг тикис	Рысь	Lynx	254
Страус	Страус	Страус	Ostrich	290
Стрепет	Стрепет	Стрепет	Little Bustard	292
Стыр тути	Уегур тотий	Какadu	Cockatoo	118
Судак	Судак	Дровосек	Zander, Pike-perch	294
Сугдзæу (хъæлдзæу)	Гъæдхуар	Собакъ	Cerambycidae	81
Сутыхъ	Собакъ	Газель	Gazelle	57
Сыбират мыстулае	Сибйраг æрвæгæ	Горностай	Ermine	69
Сыбират сæлавыр	Сибйраг сæлаур	Соболь	Sable	279
Сыбират халон	Сибйраг халон	Кедровка	Spotted Nutcracker	128

Сытзэриндзаст	Бетъетпасте	Знагоптаки	Lacewings	107
Сытзэрийна кесалт	Сутъэрийна кесалт	Золотая рыба	Goldfish	109
Сыкыафидз	Сыкыафий	Носорог	Rhinoceros	212
Сыкыафидз хъандил	Сыкыафид хъабуза	Жук-носорог	Rhinoceros-bug	99
Сыл тогуз	Силе тогуз	Индейка	Turkey	113
Сыл домбай	Силе домбай	Львица	Lioness	188
Сылдэгъыр хъандил	Жук-медляк	Жук-медляк	Blaps beetle	97
Сылдзы уасат	Синдзи уасанге	Фазан	Pheasant	325
Сырдионцъиу	Ахсерацъеу	Воробей	Sparrow	46
Сырхуымбын горихвостка	Сурхубун горихвостка	Краснобрюхая горихвостка	Red-belly redbstart	156
Сыст	Систе	Вошь	Sucking louse	49
Сычы	Сикъе	Серна	Chamois	267
Тарантул	Тарантул	Тарантул	Tarantula, ground spider, wolf spider	299
Телескоп	Телескоп	Телескоп	Telescope	301
Термит	Термит	Термит	Termite	304
Теуа	Теа	Верблюд	Camel	41
Терхъос	Терхъос	Заяц	Hare	103
Терфанаг хъандил	Асмаганаге хъабуза	Красотел паучий	Forest caterpillar hunter	157
Техиге ахсераг	Техаиге ахсерагеттат	Белка-летяга	Flying squirrel	19
Техсэл	Техсэл	Хорёк	Weasel	331
Типр	Типр, феранк (фреланг)	Тигр	Tiger	306
Треска	Треска	Треска	Bankcod	308
Тритон	Тритон	Тритон	Eft, newt, newtman	309
Туан	Туан	Туан	Toucan	311
Тути	Тотий	Попугай	Parrot	244
Тушкан	Тушкан	Тушканчик	Jerboa	313
Тъаран	Тъаран	Тарань	Roach	300
Тъагнтъы калм	Хегертти золкъе	Глист	Helminth intestinal worm	62
Тъепа	Карась	Карась	Crucian	125
Тымбылсера хъусой	Тымбулсера гъусой	Ушастая круглоголовка	Eared round-head Misgurnus	324
Тыхсой кесалт	Тэфой кесалге	Тюлень	Seal	314
Тюлен	Тюлен	Тюлень	Seal	314
Уадфидиуаг	Лентизон уарий	Буревестник	Petrel	32
Уалдон	Золкъе	Червь	Worm	337
Уасет	Уасанге	Петух	Cock	236
Уари	Уарий	Сокол	Falcon	282
Уагнал	Иуонаг	Бычок	Steer	36
Уагтджын хэфс	Уагтгун хепсә	Черепаха	Tortoise	338
Уагши	Уагши	Перепел	Quail	232
Уарык	Уар, уариккә	Дятлѐнок	Lamb	345
Удав, агухывгалим	Алвасхелатге, улав	Улав	Anasorda, boia	316
Урс арс	Орс арс	Белый медведь	White Bear	22
Урс дзывылдар	Борхъасге дзубулар	Трасоузка	Waigal	310
Урсгаф	Уорсгаф	Белуга	The Beluga	21
Урссера сип	Уорсера сип	Белоголовый сип	Griffin	20
Урс тархус	Орс тархъос	Заяц-беляк	Blue hare	104
Урс уыг	Орс уг	Белая сова	Snowy owl	17
Урс уыры	Орс гагау	Белая крыса	White rat	15
Урс хуырарк	Орс хуртарк	Белая куrolпатка	White partridge	16
Уыг	Уг	Сова	Owl	280
Уыгсераданы чыгтенат	Игуэрдани циккенаг	Луговой чекан	Bushchat	186
Уызын	Ууун	Ёж	Hedgehog	87
Уырл	Урл	Выдра	Otter	51
Уырс	Урс	Жеребег	Stallion	92
Уыры	Тегуау, уру	Крыса	Rat	164
Фламинто	Фламинто	Фламинто	Flamingo	327
Фыр, нал фыс	Фур, нал фус	Баран	Ram	9
Фыранк, мысы	Фус	Овад	Snow leopard	10
Фыс, сыл фыс	Фус	Овад	Sheep	216
Халон	Халон	Ворона	Crow	47
Хамелеон	Хамелеон	Хамелеон	Chameleon	329
Хадларон терхъос	Хадлайрон терхъос	Кролик	Rabbit	161
Хадмашхор	Хуадмашхор	Стервятник	Vulture	289
Халынобгыр	Халынобиттир (биттир)	Летучая мышь	Bat	181
Хадугарет	Хадугар	Паук	Spider	228
Харет	Харет	Осел	Donkey	223
Хартафс	Хъадир	Мул	Mule	205
Хардмалзог цыу, дзиго				
цыу	Нипъули	Жаворонок	Lark	89
Хэфс	Хепсә	Лягушка	Frog	189
Хэфсхор	Хепсехуар	Вывь	Bittern	52
Хихор	Шука, хехуар	Шука	Pike	344
Хохлатке	Хохлатке	Хохлатка	Corydalis	332
Хурыскесейнаг агухывгалим	Хорискесейнаг алпасхелатге	Восточный удавчик	Tatar send boa	48

Хуры хъвендил	Хури хъебуза	Жужелица	Ground beetle	95
Хуыметаджы ёрш	Хуметтеги ёрш	Обыкновенный ёрш	Common tuffe	214
Хуы	Ху	Свинья	Pig	263
Хуыргарк	Хургарк	Куропатка	Partridge	172
Хъаз	Хъаз	Гуль	Goose	76
Хъабыга, таракан	Таракан, хъабуза	Таракан	Cockroach	298
Хъадылг бабыз	Гъадылг бабуз	Крыква	Mallard, Quack	165
Хъадылг гал, домбай	Домбай	Зур	Bison	110
Хъадылг мыдыбындз	Гъадылг мулбиндз	Шмель	Bumblebee	341
Хъадылг хуы	Гускы	Вепрь	Wild boar	40
Хъадылг хуы	Гускы, гъадылг нел ху	Кабан	Wild boar	115
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Дятел	Woodpecker	84
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Вальдшнеп	Woodcock	37
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Клоп	Bug	133
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Клоп-солдатик	Bug tell-tale	134
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	96
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	100
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	150
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	101
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	174
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	145
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	193
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	235
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	296
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	330
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	323
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	286
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	198
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	245
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	246
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	184
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	234
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	221
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	334
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	146
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	148
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	58
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	335
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	348
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	240
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	166
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	291
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	261
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	339
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	293
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	340
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	343
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	346
Хъадылг хуы	Гъадылг хуы	Жук-олень	Bug	347

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ (СЛОВАРЕЙ)

1. Абаев В. И. Русско-осетинский словарь. Изд. 2-е, М.: Советская энциклопедия, 1970.
2. *Айларты Измиш.* Ирон фарн. – Дзæуджыхъæу: Ир, 1996.
3. *Багаты Н., Тахъазты Х.* Ирон орфографон дзырдут. – Дзæуджыхъæу, 2002.
4. *Гуриев Т. А.* Краткий русско-осетинский и осетинско-русский словарь. – Владикавказ, 2003.
5. Ирон адæмон сфæлдыстад. Т. 2. Салагаева З. – Орджоникидзе, 1961.
6. Ирон æвзæджы æмбарынгæнæн дзырдут. / Гæбæраты Никъалайы иумæйаг редакцийæ. М., Наука, 2007.
7. *Исаева З. Г., Цагаева А. Д.* Краткий русско-осетинский словарь. – М., 1978.
8. *Ожегов С. И., Шведова Н. Ю.* Толковый словарь русского языка. – Изд. 4-е, доп., М., 2003.
9. Осетинско-русский словарь / Под ред. А. М. Касаева. Изд. 4-е. – Владикавказ, 1993.
10. Осетинско-русский словарь / Под ред. Т. А. Гуриева. Изд. 5-е. – Владикавказ, 2004.
- 11 Современный толковый словарь русского языка / Гл. ред. С. А. Кузнецов. – СП., 2002.
12. *Таказов Ф. М.* Дигорско-русский словарь. – Владикавказ, 2003.
13. *Хъайтлаты Сергей.* Ирон хабæрттæ. – Дзæуджыхъæу: Ир, 1998.

Русско-осетинско-английский картинный толковый словарь названий животных

Составитель

Лидия Даурбековна Сагамова

Переводчики:

Тамаев Таймураз Азийханович (осетинский)

Цавкаева Алина Шотаевна (английский)

Редакторы **Э. Б. Скотдаев, И. Х. Джанаева**

Дизайн обложки **Н. У. Тапоева**

Технический редактор **Б. Т. Бесаева**

Компьютерная верстка **Дж. А. Бузоевой**

Корректор **Л. Х. Кокаева**

Сдано в набор 25.10.2012. Подписано в печать 05.12.2012. Формат бумаги 60х84 ¹/₈.
Бумата офс. № 1. Гарнитура шрифта «Times». Печать офсетная. Усл. печ. л. 18,6. Уч.-изд. л. 10,86.

Тираж 3000 экз. Заказ

Издательство «СЕМ»

362027, г. Владикавказ, ул. Тамаева, 40

Отпечатано с готовых диапозитивов в ОАО «Издательско-
полиграфическое предприятие им. В. А. Гасиева»,
362021, г. Владикавказ, ул. Тельмана, 16, тел.: 76-81-97.
E-mail: ipr@hotbox.ru; iprgas@gmail.com